ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގެ ތިންވަނަ ބައި
41 އޮކްޓޯބަރ 4001
4. އެޖެންޑާގެ އެއްވަނަ ނަންބަރު: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ޖަލްސާ ކުރިއަށް
ގެންދަވަން ފެށްޓެވުން
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: wr މަޖިލިސް ފެށުނީ...
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، އައްސަލާމްޢަލައިކުމް
ވަރަޙްމަތުاله ވަބަރަކާތުހޫ.
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަނދުމަފުޅު ހުންނާނެ ފަދައިން، މިދިޔަ އަންގާރަ ދުވަހު
ބޭއްވުނު ޖަލްސާ މެދުކަ ނޑާލެވުނުއިރު، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޮތީ، ޤާނޫނުއަސާސީ
ބުނާގޮތުން ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް އިންތިޚާބުކުރުމުގެ މައްސަލައިގައި
ވަކިވަރަކަށް ބޭފުޅުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފައި ކުރިއަށް ގެންދަވާފައި. ޖަލްސާ
މެދުކަ ނޑާލެވުނުއިރު އަޅުގަ ނޑަށް ދެންނެވުނު ޖަލްސާ ނިމުނީއޭ. ކޮރިޑޯ ތެރޭގައި
ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޅުގަ ނޑާ މުޚާތަބުކުރައްވައި ވިދާޅުވި ޖަލްސާ
ނުނިމޭއެއްނޫންހެއްޔޭ. އަދި މެދުކެނޑުނީއެއްނޫންހެއްޔޭ. ޙަޤީޤަތުގައިވެސް ރަނގަޅު
ވާހަކަފުޅެއް އެ ވިދާޅުވީ. އަޅުގަ ނޑު މާނަކުރީ ސެޝަން ނިމުނީއޭ.
މާލެއަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާކިރު ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގަތީތޯ؟
އަޅުގަ ނޑު ގެ ވާހަކައަށްފަހުގައި ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާނީ. އަޅުގަ ނޑު އަދި
ޖަލްސާ ހުޅުވާލީ. ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަންނަވަންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނަން.

އެހެންވުމާއެކީގައި ކުރިން ދެންނެވި އޮޅުމެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަރާފައި
އޮތްކަމަށްވަންޏާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފަށް އެދެން އަޅުގަ ނޑުގެ މަޠުލަބަކީ
ޖަލްސާ މެދުކަ ނޑާލުމޭ. އަންގާރަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ޖަލްސާ މެދުކަ ނޑާލެވުނުއިރު،
ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެން ބޭފުޅުންކޮޅެއް ތިއްބެވި. އަދި ދެވަނަ
ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންވެސް ބޭފުޅުންކޮޅެއް ތިއްބެވި. އަޅުގަ ނޑު ބަލާނަން މިއަދު
އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެ ފުރުޞަތު އެރުވޭތޯ. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް
މިހާރު ވިސްނިވަޑައިގެންފައިވާނެ ފަދައިން، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ރައީސެއް އިންތިޚާބުކުރުމުގައި މިނުކުމެގެން އުޅެނީ ދެތިން ވައްތަރެއްގެ ތަފާތު
ޚިޔާލުފުޅުތަކެއް. އެއްގޮތަކީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ބައެއް ބޭފުޅުން
ވިދާޅުވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތުން ވެއްޖިއްޔާ،
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިހުގެ ރައީސެއް އިންތިޚާބުކުރަން ދާންޖެހެނީ
ސިއްރުވޯޓަކުންނޭ. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން އަނެއް ބައެއްގެ ވިދާޅުވާ
ގޮތުގައިވިއްޔާ، އެއިން އެގޮތެއް ހާމައެއް ނުކޮށްދޭ. ދެން ތިންވަނަ ޚިޔާލެއްގެ
ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާ ގޮތުގައިވިއްޔާ، ވޯޓަކަށްދާންވީ. ވޯޓަކުން ނިންމޭ ގޮތަކަށް
މަޖިލީހުން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ. އޭގެ ސަބަބެއް ކަމަށްމިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ
411 ވަނަ މާއްދާ މަނައެއް ނުކުރޭ އަދި އެހެން މާއްދާއެއްވެސް މަނައެއް ނުކުރޭ
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން އެ މަޖިލީހުގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތް
މަޖިލީހުގެ ވޯޓަކުން ނިންމުމަށް. އޭގެ މާނައަކީ މަޖިލީހުގެ އަޣްލަބިއްޔަތު
ލިބިއްޖިއްޔާ، އެ އަޣްލަބިއްޔަތަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ތަބާވެގެން އެގޮތަކަށް
ކުރިއަށްދާނީ. އަޅުގަ ނޑު ހިތުން ޑިމޮކްރާތީ އުސޫލުގެ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކީވެސް
އެއީ ކަންނޭނގެ.
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މޭޒުކޮޅު މައްޗަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އިތުރު މަޢުލޫމާތު
ކަރުދާސްތަކެއް މިއަދު ހުށަހަޅާފައިވާނެ. މޭޒުކޮޅުމަތީ ބާއްވާފައި އޮންނާނެ. އޭގައިވާނެ

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީގެ 490 ވަނަ ޖަލްސާގެ
ޔައުމިއްޔާ. ކަންދިމާކުރި ގޮތުން އެ ޖަލްސާގައި ޗެއަރމަނަކަށް ނުވަތަ މުޤައްރަކަށް
މިއިނީ އަޅުގަ ނޑު. ވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ކޮށްފައި މިއޮތް ސޮޔަކީ މިފަހަރު މި
ހައިސިއްޔަތުން ކޮށްފައި އޮތް ސޮއެއްނޫން. އެއީ ކުރީގައި ކޮށްފައި އޮތް ސޮޔެއް. މި
ޔައުމިއްޔާ ވިދާޅުވުމުން ތިޔަ ބޭފުޅުންނަށް، ތިޔަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް 411
ވަނަ މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން ކޮންމެވެސް އަލިކަމެއް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަޅުގަ ނޑަށް
ހީވާގޮތުގައިވިއްޔާ ތިޔަ ބޭފުޅުންގެ މޭޒުކޮޅުމަތީގައި އޮންނާނެ ޓޭބަލެއް ގޮތަށް
ހަދާފައިއޮތް ކަރުދާސްކޮޅެއްވެސް. ޓެބިލޭޝަނެއްވެސް އޮންނާނެ މޭޒުކޮޅުމަތީގައި.
މީގައި އޮންނާނެ ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީއަށް އެދުވަސްކޮޅު ބައެއް މާއްދާތައް ހުށަހެޅުނު
ގޮތާއި، އަދި ނަމޫނާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތާއި ޤާނޫނުއަސާސީ ޑްރާފްޓިންގ
ކޮމިޓީން ނިންމެވި ގޮތާއި، މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަށް ހުށަހެޅުމުން ނިމިގެން ދިޔަގޮތް.
ދެވަނަ މާއްދާ ބައްލަވާލެއްވީމާ، ވަރަށްބޮޑު އެއްޗެއް ފާހަގަވެވަޑައިގަންނަވާނެ.
ދައުލަތް ހިންގަވާ ކޮމިޓީގެ އި ންތިޚާބާ ގުޅޭގޮތުން. އެއި މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 14
ވަނަ މާއްދާ، ނަމޫނާ ޤާނޫނުއަސާސީއޭ އަޅުގަ ނޑު މިކިޔަނީ މިހާރުވެސް ތިޔަ
ބޭފުޅުންނަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ ކަންނޭނގެ މުސްތަޤްބަލުގައި މަސައްކަތްކުރައްވަން
ފަސޭހަފުޅަކަށް ނަމޫނާ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް، އިންވަރޓެޑް ކޮ މާގެ ތެރޭގައި "ނަމޫނާ
"
ޤާނޫނުއަސާސީ އެހެން ކިޔާ ޑްރާފްޓެއް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ ކަންނޭނގެ. އެގޮތަށް
އޭރު ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިވަޑައިގެންނެވި ޑްރާފްޓަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން މިކިޔަނީ ނަމޫނާ ޤާނޫނުއަސާސީއޭ. އޭގެ 14 ވަނަ މާއްދާ
މިއޮންނަނީ ސިއްރު ވޯޓަކުން ވޯޓުދޭ ގޮތަށް. އެއީ ދައުލަތް ހިންގާ ކޮމިޓީ. ދެން
ޤާނޫނުއަސާސީ ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީއަށް ގިނަ ފަހަރަށް މައްސަލަތައް މި ހުށަހެޅެނީ
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ދެކެވޭ ވާހަކަފުޅުތަކާއި ޚިޔާލުފުޅުތަކާއެކީގައި
ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅި އެތާނގައި ވާހަކަދައްކަވައި ގޮތެއް ނިންމަވާނީ.
ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީން މި ނިންމެވީ ސިއްރު

ވޯޓަކުންނޫންކަމަށް ވޯޓަށް އަހާނީ. އޭގެ މާނައަކީ ހަމަ ވޯޓަކުންކަން. އެއީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޑްރާފްޓްގެ 00 ވަނަ މާއްދާ. ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ޢާންމު
ޖަލްސާއަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ ޖަލްސާއިން މިނިންމެވީ ސިއްރު ވޯޓަކުންކަމަށް. އެއީ
14 ވަނަ މާއްދާ. މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 14 ވަނަ މާއްދާ. ދެން އޭގެތިރީގައިވާ
މާއްދާތަކަށް ބައްލަވާލެއްވުމުން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، އޭގެ ތިރިއަށް މިއަންނަނީ
411 ވަނަ މާއްދާ. މި މާއްދާތަކުގެ ވާހަކަ މި ޔައުމިއްޔާގައި އޮންނާނެ. ޔައުމިއްޔާ
ވިދާޅުވުމުން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. ވީމާ، އެއަށް އެއްވެސް އިޞްލާޙެއް ނުގެނެސް
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވީ. ވީމާ، މިއިން ހާމަވެވަޑައިގަންވާނެ
411 ވަނަ މާއްދާ ފާސްކުރައްވާފައިވަނީ ސިއްރު ވޯޓެއް އެހެން ނުޖަހާ، އެގޮތަށް
ނުލިޔެ ފާސްކޮށްފައިވަނީ، ހަމަ އެނގިވަޑައިގަންނަވައިގެން ހާމަ ވޯޓަކަށް ދާންކަން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޔައުމިއްޔާއިން ފެނިގެން އެބަދޭ. ދެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
އަރިހުން ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފަށްއެދެން. އަޅުގަ ނޑު މިވާހަކަދައްކަނީ އެއްގޮތަކަށްވެސް
ބަހުސްގެ އެއްވެސް ކޮޅެއްގައި ބައިވެރިވާކަށެއްނޫން. ހަމަ ހާމަވީ އެއްޗެއް
ދަންނަވާލަންވެގެން. ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށްވެސް މިވާހަކަ ދެންނެވިއްޖެ ކަންނޭނގެ
ދަންނަވަންވީވަރަށްވުރެ ބޮޑަށްވެސް ދެންނެވިއްޖެ ކަންނޭނގެ. އެހެންނަމަވެސް ހަމަ
ޓެބިއުލޭޝަނެއް ނޫނިއްޔާ ހަމަ ޓައިމް ޓޭބަލެއް ގޮތަށް އެއްޗެއް ހަދާފައި
މޭޒުކޮޅުމަތީގައި ބޭއްވީމާ، އަދި ޔައުމިއްޔާއެއް ބޭއްވިޔަސް ކުއްލިއަކަށް ބައްލަވާ
ބެއްލެވުމަކުން ސާފުވެވަޑައެއްނުގަންނަވާނެ ކީއްވެކަމެއް އަޅުގަ ނޑުމެން މި
މައުލޫމާތުތައް ބާއްވަވާފައި މިއޮތީ. މި މައުލޫމާތު ބާއްވަވަން ޖެހުނު ސަބަބަކީވެސް
މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ބައެއް މެންބަރުން އެދިވަޑައިގެންނެވީ ޔައުމިއްޔާ ބަލާފައި،
ޔައުމިއްޔާގައި އޮތް އެއްޗެއް އަޅުގަ ނޑުމެން ތިޔަ ބޭފުޅުންނަށް ލިބޭނެ ކަހަލަ
އިންތިޒާމެއް ހަމަޖައްސައިދޭން. ދެތިން ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގެ ންނެވި. އެދިވަޑައިގަތީމާ،
އަޅުގަ ނޑު ހިތަށްއެރީ، އެބޭފުޅުންގެ އެދިވަޑައިގަތުމަށް އިޖާބަދޭއިރުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން ޢިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށްވެސް މި މައުލޫމާތު ލިބޭނެ ގޮތެއް

ހަމަޖައްސާނީއޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެ ފަހުން، އެންމެ ފަހު ދުވަހު
ވާހަކަދެއްކިއިރު، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން 41 މެންބަރުން
ވާހަކަފުޅުދެއްކެވި. އެބޭފުޅުންގެ ޚިޔާލުފުޅު ދެއްވި. އޭގެ ތެެެ ރެއިން 6 މެންބަރުންގެ
ވާހަކަފުޅުގައި ވިދާޅުވެފެަ އިވަނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދިޔުން ލާޒިމުކަމަށް. ސިއްރު
ވޯޓަކަށް ދިޔުން ލާޒިމް ނޫންކަމަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
ތެރެއިން 9 މެންބަރުން ވިދާޅުވެފައިވޭ. ސިއްރު ވޯޓެއްތޯ ނުވަތަ ހާމަވޯޓެއްތޯ
ބެލުމަށް ވޯޓަށް ދިޔުމަށްޓަކައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން 0 ބޭފުޅުން
ވާހަކަފުޅުދައްކަވައި، ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅުއްވާ ތާއީދުކުރައްވާފައިވޭ. ހާމަވޯޓަކަށް،
ހަމައެކަނި ހާމަ ވޯޓަކަށް ގެންދިޔުމަށް ހުށަހަޅުއްވާ ތާއީދުކުރައްވާފައި ތިއްބެވީ ދެ
ބޭފުޅުން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން ވަރަށް އަދަބުވެރިކަމާއެކު އަޅުގަ ނޑު
އެދެން ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން މިކުރާ މަސައްކަތުގައި
ރައީސެއް ހޮވުމުގެ ކަންތައް އަވަސްކޮށްދެއްވުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އެދެނީ
ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރަން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެދިވަޑައިގަންނަވަނީ
ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރަން. އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ދެތިން ހަތަރު ދުވަސް
މިވޭތުވެގެން މިދަނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް ހޮވުމުގެ
މަސައްކަތުގައި. މިއީ އިދާރީ މަސައްކަތެއް. ކުރީ ދުވަހެއްގައިވެސް އަޅުގަ ނޑު
ދެންނެވި ފަދައިން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިއުޅެނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ
ހަވާސާގައި. ޙަޤީޤަތުގައި ބޮޑެތި މައްސަލަތައް އޮތީ ކުރިއަށް. ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ
ނިޒާމާއި، ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކާއި އެހެން ކަންތައްތަކާ ބެހޭ މައްސަލަތައް މި
ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ޑިސްކަސްކުރެވިގެން ވާހަކަފުޅުދެކެވިގެން
ޚިޔާލުފުޅުދެއްވައިގެން ކުރިއަށް ދާނީ މުސްތަޤްބަލުގައި އޮތް ދުވަސްތަކުގައި.
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތައް ބަލަހައްޓަވާ
ނިޒާމު ގާއިމުކުރައްވަވާ ޢިއްޒަތްތެރިއެއް. އެމަނިކުފާނު އެ މަސައްކަތްޕުޅުކުރައްވާނީ

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން ނިންމަވާ ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން. ޑްރާފްޓިންގ
ކޮމިޓީއާ ހަމައަށް މަސައްކަތް ދިޔައިމާ، ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތަކުގައި
އިސް ބޭފުޅަކަށް ނުވަތަ ޗެއަރމަަ ނަެކަށް ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، މި
މަޖިލީހުން ފާސްނުކުރާކަމަށްވަންޏާ، އެކަންތައްވެސް ބަލަހައްޓަވާނީ އެތަނުން
ހުށަހަޅުއްވާ ފާސްވި ބޭފުޅަކު އެޗެއަރ، ޑްރާފްޓިން ކޮމިޓީގެ އިސް ބޭފުޅެއް ގޮތުގައި
ހުންނަވާނީ. އަޅުގަ ނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކުރާއިރުގައި މަޖިލީހުގެ
ރައީސަކީވެސް ހަމަ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ހަމަ މެންބަރެއްގެ ގޮތަށް
މަސައްކަތްޕުޅުކުރައްވަނީ. އެމަނިކުފާނުގެ އިތުރު ވާޖިބަކަށް މިއޮންނަނީ މަޖިލީހުގެ
ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓެއްވުން. ހަމައެއާއެކީ އިތުރު މަހުރޫމުވުމެއްވެސް އެބައޮތް.
މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި ބައިވެރިވެވަޑައިނުގެންނެވުން. މިހެން އޮތް ކަމެއް މިއީ. ވީމާ،
މިކަމަކީ އަޅުގަ ނޑު ހިތުން މިހާ ވަގުތު ބޭނުންކުރުން މާ މުހިންމު ކަމެއްނޫން
ކަންނޭނގެ. ދެން ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފަށްއެދެން މިހެން ދަންނަވާލަންޖެހޭތީ.
އަޅުގަ ނޑުގެ މި ބޭނުމަކަށް މިވަނީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މައިގަ ނޑު މަސައްކަތަށް
އަވަހަށް ދެވޭތޯ. އެއީ އެކަން އަޅުގަ ނޑަށް ޔަގީން މިތަނަށް ވަޑައިގެންތިއްބެވި ހުރިހާ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެވެސް ބޭނުންފުޅަކަށްވާނީ. އަދި އަޅުގަ ނޑަށް ޔަގީންވާ
ގޮތުގައިވިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެވެސް ބޭނުންފުޅަކަށްވާނީ.
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އަދިވެސް މަޢާފާއެކީ ޖަލްސާ ކުރިއަށް
ގެންދިޔުމުގައި އަދިވެސް ފާހަކަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ދެތިން ވާހަކައެއް ދަންނަވާލަން
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސަމާލުކަމަށް. އަޅުގަ ނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ގަވާއިދު ހަމަޖެހިފައި އޮންނަ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަރާތްޕުޅުން
ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދީފައިވާ މީހަކު ފިޔަވައި، ހުށަހެޅިފައިވާ
މައްސަލައެއްގައި އެ ވާހަކަދައްކާ ޕޮއިންޓެއްގައި ބާރު ހޯދުމުގެ ގޮތުން އެމަނިކުފާނުގެ
ނަންފުޅު ގެނައުމުގެ ހުއްދައެއް ނޯވޭ. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހަނދާން
އެބަހަރި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މި މައްސަލަ އައި ގޮތް. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑު އޭގެ

ތަފްސީލަކަށް ދާކަށެއްނެތީން. އެހާ ރަނގަޅަށް އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންހުރީ މިކަމުގައި
ބައެއް އުނދުގޫތައްވެގެން. މި މައްސަލައަކަށް ހެދުމުގެ ފަހަތުގައި އެކަކަކަށް
އަޅުގަ ނޑުވީތީވެ އެހާ ރަނގަޅަށް ހަނދާން ހުރީ. ވީމާ، މި މަޖިލީހުގައިވެސް
އެކަންތައް ދިމާވެދާނެ. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ނަންފުޅު ގެނެސް ބާރުލެއްވުމުގެ ގޮތުން ހެއްކާ ގަރީނާ ގެންނެނެވުމުގެ ގޮތުން
ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ފައްޓަވައިފިއްޔާ. ވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
އަރިހުން އެދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވެސް މިކަންތައް މިއޮންނަ
ގޮތަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅުގައި އިތުރު ގަރީނާއެއްގެ ގޮތުގައި،
މިސާލަކަށް ދަންނަވަންޏާ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިވެނި އެއްޗެއް
ވިދާޅުވިޔޭ، އެވެނި އެއްޗެއް ތިމަންނަ ކައިރީ ވިދާޅުވިޔޭ، އެހެން އެގޮތަށް ވާހަކަފުޅު
ނުގެންދެވުން ވަރަށް އިޙްތިރާމާއެކީ އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން
އެދެން. ދެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު އެދެނީ
ވާހަކަފުޅުދައްކަވާއިރުގައި މިވެނި ގޮތަކަށް ނިންމަވައިފިއްޔާ، ތިމަންނަ މިވެނި
ގޮތަެަ ކަށް ކަންތައް ކުރާނަމޭ ވިދާޅުނުވުން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
ވާހަކަފުޅުންވެސް މި އެދިވަޑައިގަންނަވަނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށް. ސިއްރު ވޯޓަކަށް
އެދިވަޑައިގަންނަވަނީވެސް އެކުރައްވަންވާ ކަންތައްތައް ސިއްރުކުރައްވައިގެން
ގެންދަވަންކަންނޭނގެ. ބައެއް ބޭފުޅުން ވިދާޅުވި ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް ހާމަ ވޯޓެއް
ދެއްވުމުގެ ސަބަބުން ބައެއް ކަހަލަ ކަންތައްތައް ގެއްލިދާނޭ، އުނިވެދާނޭ، އަދި
ބައެއް ބޭފުޅުންނަަ ށެް ބައެއް ސަބަބުތަކާހުރެ ކެރިވަޑައެއް ނުގެންފާނޭ.
އެހެންވެގެންނޭ ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދަނީ. އެހެން ކަމަށްވަންޏާ، ކީއްކުރައްވަންތޯ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާއިރުގައި، ތިމަންނަ މިވެނި ގޮތަކަށް
ހަދައިފިއްޔާ މިވެނި ގޮތަކަށް ހައްދަވާނަމޭ. އެގޮތަށް ހައްދަވާނީ މަޖިލީހުގައި
ވާހަކަފުޅަކުންނޫންހެން އަޅުގަ ނޑަ ށެްަ ހީވަނީ. ކުރައްވާ ކަމަކުންހެން. އެއީ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ލިބިވަޑައިގެންފައިވޭ ވޯޓުދެއްވުމުގެ ޙައްޤު، ނުވަތަ

ނުދެއްވުމުގެ ޙައްޤު ލިބިވަޑައިގެންފައިވޭ. ވީމާ، އެއިން ކަންނޭނގެ މެންބަރަކު
ހުންނަވާ ގޮތް މަޖިލީހަށް ސާފުވެގެންދާނީ. ދެން ޢިއްޒަތްތެރި ބައެއް ބޭފުޅުން
އެވާހަކަ ގެންނަވާއިރުގައި ވިސްނާވަޑައިނުގެންފައި އޮވެދާނެ ކަންނޭނގެ އަޑުއަހާ
މީހާއަށް އަޑުއިވޭގޮތް. ދެން އަޑު އަހާ މީހާއަށް އަޑުއިވެނީ ބައެއް ފަހަރަށް،
މިސާލަކަށް ދަންނަވަންޏާ، އަޅުގަ ނޑަށް އަޑުއިވޭއިރުގައި ބައެއް ފަހަރަށް ހީވަނީ،
ދެން އިނގިރޭސިބަހުން ތަންކޮޅެއް ދެންނެވިއްޔާ ކަންނޭނގެ އަޅުގަ ނޑަށް
ފަސޭހަވާނީ، ތިޔަ ބޭފުޅުންނަކަށް ނޫންކަންނޭނގެ، މި ތްރެޓްންކުރާހެން ހީވާކަހަެަ ލަ.
އެއެއްނޫން ކަންނޭނގެ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ ރޫޙަކީ. އަޅުގަ ނޑުމެން
ބޭނުެު ންވަނީ އެކުވެރިކަމާއި، އެއްބާރުލެއްވުމާއެކީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
ޚިޔާލުފުޅު ހާމަކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދަން. ޚިޔާލުގެ ތަފާތެއް އަތުވެދާނެ. ތަފާތު
އައުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާ ޚިލާފުވުމެއްނޫން. އެ ތަފާތު ޚިޔާލުތަކާއެކީ ގޮތެއް
ނިންމާއިރުގައި ޗެމްބަރުގައި، މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާކުރާތަނުގައި އިންނެވުމަކީވެސް
ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް ކުރެވޭ ކަމެއްނޫން. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޖަލްސާތަކުގައި
އެބަހަރި ބައެއް މެންބަރުން ވިދާޅުވެގެން ތިމަންނަ ޔައުމިއްޔާގައި ނޯޓުކުރާށޭ
ތިމަންނަ ވޯޓު ނުދޭކަމަށް. ނޫނިއްޔާ ވޯޓު ނުދެއްވާ ބޭފުޅުންނަށްވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން
ސުވާލުކޮށްގެން މައުލޫމާތު އޮޅުން ފިލުވާފައި ރިކޯޑްކޮށްފައި އެބަހަރި. ވީމާ،
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޑިމޮކްރެޓިކް ގޮތުން މިކަންތައްތައް ނިމޭނެ ގޮތް އެބަހަރި.
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން ރަނގަޅަސް ނުރަނގަޅަށް ދިމުކްރާތީ މިއޮންނަނީެި
ގިނަ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާ ގޮތަކަށް ގެންދިޔުން. ގިނަ ބޭފުޅުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތަކަށް
ދިޔުން. ދެން މީގައި ދީފައި ނެގުން، މިސާލަކަށް އިނގިރޭސި ބަހުން ދަންނަވަންޏާ،
"ގިވް އެންޑް ޓޭކް" އުސޫލެއް އެބައޮވޭ މީގައި. ދެން އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އެދެން އަޅުގަ ނޑަށް މިކަމުގައި އެއްބާރުލެއްވުން
ދެއްވައި، މި މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ކަންތައްތާއިގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް
މަގުފަހިކޮށްދެއްވުން. ދެން އަޅުގަ ނޑު ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ

ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިގެން އެބަބުނޭ މި ޖަލްސާގައި ކުރަންވާ ކަންތައްތަކާއި،
ކުރިއަށް ގެންދަންވާގޮތް. އަދި އަޅުގަ ނޑުގެ މަސައްކަތް މިވަނީ އެއަށްވުރެންވެސް
ބޮަ ޑަެށް ހަނިވެފައި. އަޅުގަ ނޑަށް މިޖެހެނީ މި ޖަލްސާގައި ރައީސަކު ހޮވުމާއެކީގައި
މިތަނުން ތެދުވެގެން ދާން. އެހެން ގޮތަކަށް ދަންނަވަންޏާ، އަޅުގަ ނޑުގެ
މަސައްކަަ ތަެކަށް މިއޮތީ ހަމައެކަނި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް
ހޮވެންދެން މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގައި އިނުން. އަޅުގަ ނޑަށް ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް ހުއްދަ އެރުވޭނީ ހަމައެކަނި ރައީސެ އް އިންތިޚާބުކުރުމާ ބެހޭގޮތުން
ވާހަކަދައްކަވަން. މިހާރު އިތުރަށް ބަހުސަކަށް ގޮސްގޮސް މިއުޅެނީ ވޯޓު ނަގާނެ
ގޮތަކާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ބޭނުންފުޅުވާތީ، އެ މައްސަލަ ނުކުމެގެން
މިއުޅެނީ. ވީމާ، އެވެސް ސީދާ ރައީސަކު ހޮވުމާ ބެހޭގޮތުން. އެންމެ ފަހުން ޖަލްސާ
ބޭއްވުނު ދުވަހު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ނުވަތަ މެންބަރެއްގެ ވާހަކަފުޅުން
އަޅުގަ ނޑަށް ވިސްނުނު، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ޙައްޤާއި
ނުވަތަ ހިމާޔަތާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނުކުމެގެން އުޅޭހެން. އަޅުގަ ނޑު
އަދަބުވެރިކަމާއެކު ދަންނަވަން ހިމާޔަތާ ބެހޭ މައްސަލައެއް އޮތްކަމަށްވަންޏާ، އެ
މައްސަލައެއް ގެންދަވަންވާނީ ކަމާބެހޭ ފަރާތަށޭ. މި ޗެމްބަރަށް ގެންނަވައިގެން އެ
ފުރުޞަތެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ނޭރުވޭނެ. ވީމާ، އަޅުގަ ނޑު އެދެން ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން މިއަދުވެސް ފުރުޞަތު ހޯއްދަވާއިރުގައި ހަމައެކަނި މިކަމާ ބެހޭގޮތުން،
މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ބެހޭގޮތުން ވާހަަ ކަެދައްކަވަން.
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ބޭނުންފުޅުވާ ކޮންމެ ގޮތަކަށް ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ފުރުޞަތު
އަރުވައިފިއްޔާ، ޢިއްޒަތްތެރި އެއް މެންބަރަކު ދައްކަވާނީ ހިމާޔަތެއް،
އެލިބިވަޑައިގަންނަވަންޖެހޭ އިމްތިޔާޒެއް ލިބިވަޑައިނުގެންފިކަމުގެ ވާހަކަ. އަނެއް
މެންބަރަކު ހަމަ އެތަރުޖަމާ ނަންގަވައިގެން ވިދާޅުވާނެ ހުޅުމާލޭން ގޯއްޗެއް
ލިބިވަޑައިނުގަތް ވާހަކަ. އެއީ އެދެކެވަޑައިގެންނެވި ގޮތް. އޭނާއަށް ލިބެންޖެހޭ

އިމްތިޔާޒެއް. އަނެއް މެންބަރަކު އޭނާއަށް ދިމާވި އަނެއް ކަމެއްގެ ވާހަކަ. މިދެންނެވީ
ބަރުދަން ކިރުމުގައިވެސް އެކި ބޭބޭފުޅުން ގެންގުޅުއްވާނީ އެކި މިންގަ ނޑު. ވީމާ،
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް އަދަބުވެރިކަމާއެކު
ދަންނަވަންޖެހެނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ހޮވުމާ ބެހޭގޮތުން ނޫން
ގޮތަކަށް ވާހަކަފުޅު ގެންދަވާކަމަށްވަންޏާ، އަޅުގަ ނޑަށް ރިޔާސަތުގައި އިނދެގެން،
އަޅުގަ ނޑުގެ ހާލަތު އެބަ މަޖުބޫރުކުރުވައޭ އެކަންތައް ހުއްޓުވަން. ވީމާ، އެކަން
މިއަދެުު ވެސް އަޅުގަ ނޑަށް ކުރަންޖެހޭނެ ވާހަކަ، އެގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދަވައިފިނަމަ
ކުރަންޖެހޭނެ ވާހަކަ، ވަރަށް މަޢާފާއި އިޙްތިރާމާ އެކީގައި ދަންނަވަން. ދެން
ކުރިންވެސް ދެންނެވި ފަދައިން، މިކަހަލަ މައްސަލައެއް އޮވެއްޖިއްޔާ، އަޅުގަ ނޑު
އެދެނީ މިއަދު މާތްاެلهގ އިރާދަފުޅާއި އަދި ތިޔަ ބޭފުޅުންގެ އެއްބާރުލެއް ވުމާއި،
އެއްބައިވަންތަކަމާ އެކީގައި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މައްސަލަ
ނިމުމުން، އެބޭފުޅަކާ ހަމައަށް އެ މައްސަލަ ގެންދަވައިގެން ކުރިއަށްގެންދެވުން.
މިވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 90 މެންބަރުން.
ކުރީ ދުވަހުވެސް އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވި ފަދައިން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަންނަވަން އަޅުގަ ނޑު ހުޅުވާލުމުން
އެދިވަޑައިގެންނެވުން އެދެން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު މިއަދު އެންމެ ފުރަތަމަ
ފުރުޞަތު އަރުވާނީ އަދި އެއްވެސް ގޮތަކަށް މި ބަހުސްގައި
ބައިވެރި ވެވަޑައިނުގަންނަވާ ބޭފުޅުންނަށް. ދެވަނަ ފަހަރަށް އެ ބޭފުޅަކު ފުރުޞަތު
ހޯއްދަވައިފިއްޔާ، އެބޭފުޅަކަށް ފުރުޞަތު އެރުވޭނީ ކުރިން އެދިވަޑައިގެން ތިއްބެވި
ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަފުޅު ނިންމެވުމަށްފަހު. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެޑައިގަންނަވަން ފުރުޞަތަށް
އެދިވަޑައިގަތުމަށް.

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވަން އެބަޖެހޭ މިފަހަރު ކުޑަ ހިނދުކޮޅަކަށް
އަތްޕުޅު އުފުއްލަވާލައްވައިގެން ތިއްބަވަން. އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ސިއްޓަމަށް
ރިކޯޑްކުރެވެނީ 9 ބޭފުޅުންނަށް. ވަރަށް ގިނަ އަތްޕުޅުތައް އެބަފެނޭ. އެހެންވީމާ...
ވަރަށް ބޮޑަށް ސޮރީ އިނގޭތޯ، އަޅުގަ ނޑަށް ބަލާނުލެވުނީ. ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން
ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައި ވުމާއެކީގައި ފަހަރެއްގައި ނަންފުޅެއް
ވެއްޓިފައި އޮވެދާނެތީ އަޅުގަ ނޑު ޗެކްކޮށްލުމަށްޓަކައި ސެކްރެޓޭރިއަޓުން އަމީންެް
ޢާންމު ވިދާޅުވެދެއްވާނެ ނަންފުޅުތައް.
އިދާރީ މޭޒުން އިއްވުން: އަޅުގަ ނޑަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރި ތަރުތީބުން އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވާލަނީ
ނަންފުޅުތައް. މުޙަންމަދު މަޖްދީ އިބްރާހީމް، އަޙްމަދު ޢާދިލް، ޢަލީ ވަޙީދު،
ޙުސައިން އިބްރާހީމް، އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް، އަނީސާ އަޙްމަދު،
އަޙްމަދު އަންވަރު، ޢަބްދުاله ޝާކިރު، މާލެއަތޮޅު މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.
އާޒިމާ ޝަކޫރު، ޙަސަން ސަޢީދު، ޢަބްދުاله ނަޞީރު، ޙަސަން ޢަފީފް، ޢަބްދުاله
ފާރޫޤް ޙަސަން، ޢަބްދުاله ޔާމީން.
އޭރު އަތްޕުޅު ނެންގެވި ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން ދެންމެ އަޅުގަ ނޑަށް ދަންނަވާ ނުލެވުނު
ނަންފުޅުތަކުގެ ވެރިން އަލުން އަތް ނަންގަވައިދެއްވުން ވަރަށް އެދެން. ދެންމެ
އަޅުގަ ނޑަށް ނޯޓުކޮށްލެވުނު ނަންފުޅުތަކަކީ، އަޙްމަދު ނިޒާމް، މުޙަންމަދު ޠާރިޤް،
ޢަލީ މުޙަންމަދު، ލުބްނާ މުޙަންމަދު ޒާހިރު ޙުސައިން، މުޙަންމަދު ޝިހާބު،
ޢަބްދުއްލަޠީފު މުޙަންމަދު، މުޙަންމަދު ރާމިޒު، ޙަސަން ޞާބިރު، އަޙްމަދު ޢިއްޒަތު
ޞިދުޤީ، އިބްރާހީމް ޠާހިރު... އިތުރު ނަންފުޅެއް؟ ފައިޞަލް ނަސީމް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ގިނަ ނަންފުޅުތަކެއް އަޅުގަ ނޑަށް ލިބިފައި އެބަހުރި. ގާތްގަ ނޑަކަށް މުޅި
މަޖިލިސް އެކީ ކަހަލަގޮތަކަށް ވާހަކަފުޅުދައްކަން ބޭނުންފުޅުވޭ. އެހެންވުމާ އެކީގައި
އަޅުގަ ނޑު މަސައްކަތްކުރާނީ އެދިވަޑައިގަންނަވާފައި ހުރި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް
ފުރުޞަތު އެރުވޭތޯ. ދެން އެކަމަކު ހަމަ މިހާރު މިބަހުސް ދާތާވެސް ދެތިންދުވަސް
ވެއްޖެ. އެހެންވީމާ މިހިސާބުން އަޅުގަ ނޑު ޚިޔާލުކުރަނީ އިތުރަށް ފުރުޞަތު
ނާރުވަން. އަޅުގަ ނޑު ބަލާނަން އެދިވަޑައިގެންފައި ތިއްބެވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށްވެސް
ފުރުޞަތުއެރުވޭތޯ. އެއީ ޢިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަނީ އެއްވާހަކަފުޅެއް.
އެއްޕޮއިންޓަކާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަނީ. މީގެ ނަތީޖާ ނެރެވޭނީ ވޯޓަކުން. ވޯޓު
ނަތީޖާ، ދީމުޤްރާތީ އުސޫލަކަށް ނިންމަން ބޭނުމިއްޔާ ނަތީޖާއަށް ދާންޖެހޭނީ ވޯޓަކަށް.
ވީމާ ހަމަ އެއްވާހަކަފުޅެއް ދައްކަވަނީ. ދެން ވާގޮތަކީ ބައެއްބޭފުޅުން އެއްބޭފުޅަކު
ވާހަކަ ދެއްކެވީމައި އެއާބެހޭގޮތުން އެބޭފުޅަކަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އެއްޗެއް
ވިދާޅުވަނީ. ހަމަ އިށީދެވަޑައިގަތުމާއެކު، އަނެއްކާ އެއާބެހޭގޮތުން އެހެންބޭފުޅަކު
ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާނެ. މިއީ ނިމުމެއް އޮތް ކަމަކަށްނުވާނެ. ވީމާ އަޅުގަ ނޑު
މިހިސާބުން ފުރުޞަތު އެރުވުން ހުއްޓާލާނަން. އެއީ ގާތްގަ ނޑަކަށް މަޖިލީހަށް
ޙާޟިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންކަހަލަ ގޮތަކަށް ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން
އެދިވަޑައިގަންނަވާފައި އެބަތިއްބެވި. ކުރީދުވަހުވެސް އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވިފަދައިން
ފުރަތަމަ އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނީ އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ތަރުތީބުން،
ކުރީދުވަހު ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފައި ނެތް ބޭފުޅުންނަށް. އޭގެފަހުން ހަމަ
އެދިވަޑައިގެންނެވި ތަރުތީބުން ދެވަނަ ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުންނަށް
ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދާނަން. ދެން އަޅުގަ ނޑަށް އޮޅިގެން ފަހަރެއްގައި ބައެއް
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މާބޮޑަށް އަޅުގަ ނޑު ނުދަންނަ ބޭފުޅުން ތިއްބެވުމުން،
އަޅުގަ ނޑަށް އޮޅިގެން ފުރުޞަތު އެރުވެއްޖިއްޔާ ވެސް ވަރަށްބޮޑަށް އެދެން
އަޅުގަ ނޑު ގައިޑްކޮށްދެއްވަން. ފުރުޞަތު ލިބިވަޑައިގެންނެވިކަން ވިދާޅުވެދެއްވުން
އެދެން. ފަހަރެއްގައި ހަމަ ހިނގައިދާނެ އަޅުގަ ނޑަށް ނޭނގިގެން ފުރުޞަތު

އެރުވިދާނެ. އަޅުގަ ނޑު އެދެން ވިދާޅުވާން، ތިމަންނާއަށް ފުރުޞަތު ލިބިއްޖެއޭ.
އިރާދަފުޅުކުރެއްވިއްޔާ އެހެނެއްނުވާނެ. އަޅުގަ ނޑަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތަށް
އެދިވަޑައިގެންނެވި މަޖްދީއަށް އަޅުގަ ނޑު ވަނީ ފުރުޞަތު އަރުވާފައި، ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު މަޖްދީ، ދެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢާދިލަށް ވެސް ވަނީ ފުރުޞަތު
އެރުވިފައި. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދަށް ވެސް ވަނީ ފުރުޞަތު އެރުވިފައި.
އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާގޮތުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާދިއްޕޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޙުސައިން އިބްރާހީމަކަށް އަޅުގަ ނޑަށް ފުރުޞަތެއް ނޭރުވޭ. ވީމާ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.
4. އެޖެންޑާގެ ދެވަނަ ނަންބަރު: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރެއްވުން.
ފާދިއްޕޮޅު މެންބަރު wr ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަނިކުފާނު އަޅުގަ ނޑަށް މިދެއްވި
ޙުސައިން އިބްރާ ހީމް ފުރުޞަތުގައި އެންމެފުރަތަމަ އަޅުގަ ނޑުގެ ވާޖިބެއްކަމުގައި ދެކެނީ
ވާހަކަދެއްކެވުން: މަނިކުފާނަށް އަޅުގަ ނޑުގެ ހިތުގެ އެންމެފުންމިނުން ތަހުނިޔާއާއި މުބާރަކްބާދީ
އަރިސްކުރުން. އެއަށްފަހު މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ބައިގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓަވައިދެއްވި
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކުރީގެ ރައީސް އޮނަރަބްލް އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުاله ޙަމީދުގެ
އަރިހަށް އަޅުގަ ނޑު އެފަރާތެއް މިމަޖިލީހުގައި ތަމްޘްލީކުރާ ފާދިއްޕޮޅުގެ އެއްމެހާ
ރައްޔިތުންނާއި އަދި އަޅުގަ ނޑުގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު
ޝުކުރު އަރިސްކުރަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަ ނޑުވެސް އެހެން
ބޭފުޅުންނެކޭވެސް އެއްފަދައިން ފުރުޞަތަކަށް އެދި މި ދެެިންނެވީ މި މަޖިލީހުގައި
މިކުރެވޭ ބަހުސްގައި ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވާލުމަކީ ބޭނުންތެރި ކަމެއްކަމުގައި
ފެންނާތީ. އާދެ! ޚިޔާލަކީ ހަމަ ވަރަށް ތަފާތު އެއްޗެއްކަން ވަރަށްރަނގަޅަށް
މިޖަލްސާގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާޅުކުރައްވަމުން ގެންދެވި ޚިޔާލުފުޅުތަކުން

ހާމަވެގެން އެބަދޭ. އާދެ! ޚިޔާލުތަފާތުވުމަކީ އެއިން ރަނގަޅުގޮތް ހޯދުމަށް ލިބޭ
ވަރަށް އަގުހުރި ފުރުޞަތެއް. މިފުރުޞަތު ހުޅުވާލަދެއްވާފައި މިވަނީ އެމަޤްޞަދަށް
ޓަކައި ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑު ޔަޤީންކުރަން. އަޅުގަ ނޑު ޔަޤީންކުރާގޮތުގައި ކޮންމެ
މެންބަރަކުވެސް އެބޭފުޅެއްގެ ޚިޔާލުފުޅު އެފާޅުކުރައްވަނީ އެބޭފުޅަކަށް މައްސަލާގައި
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކުގައި. ވީމާ ކޮންމެ ބޭފުޅެއްގެ
ވާހަކަފުޅަކީވެސް އެއަށް އިޙްތިރާމްކުރަންޖެހޭ ވާހަކަފުޅެއްކަން ކަށަވަރު. ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް. އަޅުގަ ނޑުވެސް ވަނީ ޢިއްޒަތްތެރި އެހެން މެންބަރުންނެކޭ އެއްފަދައިން
އެންމެފުރަތަމަ ދުވަހުވެސް މިއުފެދިގެން އުޅޭ މައްސަލައާ މެދު ވަރަށްބޮޑަށް
ވިސްނާފައި. އަޅުގަ ނޑުވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ވިސްނުން އަމާޒުކުރެވިފައި މިވަނީ
ޤާނޫނުގެ އޮނިގަ ނޑުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ ލާބަޔާއި މަންފާއަށްޓަކައި ކަމާމެދަކު
އެއްވެސް ޝައްކެއްނެތް. އެހެންކަމުން އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންމެ މެންބަރެއްގެވެސް
އެބޭފުޅެއްގެ ވާހަކަފުޅު ބިނާކުރައްވާފައިވަނީ އެބޭފުޅެއްގެ ފުރިހަމަ ވިސްނުންފުޅާއި
މިނިވަން ޚިޔާލުފުޅާ އެއްގޮތަށްކަން ކަށަވަރު. މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންގެވެސް
ލަ ނޑުދަ ނޑި ކަމާމެދަކު ބަހުސެއްނެތް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑުގެ
ވާހަކަވެސް ބިނާމިކުރަނީ މިދެންނެވި އުސޫލުން އަޅުގަ ނޑު ކޮށްފައިވާ ހުވަޔަށް
ތެދުވެރިވެ އެއްވެސް ތަޢައްޞަބެއްނެތި އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކުގައި ކަމުގައި
ދަންނަވަން. މިގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ތަކުރާރުކޮށް އެތަކެއް ފަހަރު ވިސްނައި
ބެލުމުން އަޅުގަ ނޑަށް ޔަޤީންވީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ
ހަމަ ކޮންމެ އިންތިޚާބެއްގައިމެ ނަގަންވާނީ ސިއްރުވޯޓެއްކަން. އާދެ! އިންތިޚާބުތަކާއި
ޢާންމުވޯޓުތަކުގައި ސިއްރުވޯޓު ނެގުން މިގޮތަށް ސުރުޚީއެއް ދެއްވައި
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމުވޯޓުތަކުގައި ނަގަންވާނީ ސިއްރުވޯޓެކޭ. ވީމާ
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓުދޭ
މީހާ ނޫން ފަރާތަކަށް ވޯޓުދިންގޮތް އެނގޭގޮތަކަށް ވޯޓުދިނުމަކީ މިމާއްދާއާ

ތަޢާރުޟުވާ ކަމެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން އަޅުގަ ނޑު ބަލައިލާނީ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބުރައީސަކީ އިންތިޚާބުކުރެވޭ ދެމަޤާމުތޯ. އާދެ!
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި ވަނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި އެމަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި
ނާއިބުރައީސެއް އިންތިޚާބުު ކުެރަންވާނޭ މިފަދައިން. އާދެ! ޝައްކެއްވެސް ނެތް
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބުރައީސަކީ އިންތިޚާބުކުރެވޭ ދެމަޤާމުކަން
އެއްވެސް އޮޅުމެއްނެތްގޮތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެ އެނގެން އޮތުމުން.
ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްވެ ދެންނެވުނު 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ
ގޮތުގެމަތިން ނަގަންޖެހޭނީ ސިއްރުވޯޓެއް ކަމާމެދަކު ދެބަސްވެވޭނެ ތަނެއް
އޮތްކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ނުދެކެން. އާދެ! ދެން އަޅުގަ ނޑު ބަލައިލާނީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 410 ވަނަ މާއްދާއަކީ ޢާންމު އިންތިޚާބަށް އެކަނި ޚާއްޞަވެފައިވާ
މާއްދާއެއްތޯ. އާދެ! މިމޭރުމުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ ބައެއް ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާގޮތުގައި
މިމާއްދާ އޮންނަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 44 ވަނަ ބާބުގެ އިންތިޚާބާއި ޢާންމުވޯޓު
މިސުރުޚީގެ ދަށުގައި ކަމަށާއި އެސުރުޚީގެ ދަށުން 410 ވަނަ މާއްދާގައި އޮންނަނީ
ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަންސް މިސުރުޚީ ކަމަށާއި އަދި 414 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ
ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަންސް މަޤާމާ ޙަވާލުވުން. މިސުރުޚީކަމަށާއި އަދި 414
ވަނަ މާއްދާގައި ވަނީ ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަންސްގެ ވާޖިބުތައް ކަމަށްވެފައި
411 ވަނަ މާއްދާ އޮންނަނީ އޭގެ ފަހުގައި ކަމަށްވުމުން 411 ވަނަ މާއްދާއަކީ
ހަމައެކަނި ޢާންމު އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމުވޯޓުތަކަށް ޚާއްޞަވާ މާއްދާއެއްކަމަށާއި
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބުރައީސަކު ހޮވުމަށް އެމާއްދާ އަކުން ޙުކުމް
ނުހިނގާނެކަމަށް. ނަމަވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 401 ވަނަ މާއްދާގައި
ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެއްވެސް ސުރުޚީއަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބައެއް ނޫންކަމަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން މިކަމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޚިޔާލު ތަފާތުވާންޖެހޭނެ ތަން
އޮތްކަމަކަށް ނުދެކެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން މިމައުޟޫޢުގައި އަޅުގަ ނޑު

ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ 410 ވަނަ މާއްދާގެ (4) އާދެ! އެ މާއްދާގައިވަނީ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޢާންމު އިންތިޚާބާބެހޭ ކަންތައްތައް ހިންގުމަށްޓަކައި ކޮމިޝަނަރ
އޮފް އިލެކްޝަންސެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިސްކުރަންވާނޭ މިފަދައިންެް. އާދެ!
މިމާއްދާއިން އޮޅުމެއްނެތް ސާފުގޮތުގައި އެނގެނީ ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަންސަކީ
ޢާންމު އިންތިޚާބާބެހޭ ކަންތައްތައް ހިންގުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
އިސްކުރައްވާ ބޭފުޅެއްކަން. އަދި މީގެއިތުރުން ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަންސްގެ
ވާޖިބުތައް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ 414 ވަނަ މާއްދާއިން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލުހޯދުމަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނަންގަވާ ޢާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ހިންގައި
ބަލަހައްޓާނީވެސް ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަންސްކަން އެނގެން އޮވޭ. ވީމާ މިނޫން
އެހެން އިންތިޚާބުތަކުގައި މިސާލަކަށް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި
ނާއިބުރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުން ފަދަ އިންތިޚާބުތަކުގައި އިލެކްޝަންސް
ކޮމިޝަނަރގެ ވާޖިބެއް ނެތްކަން އެނގެެ ންެ އޮވެފައި 411 ވަނަ މާއްދާގައި
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނު ކަ ނޑައެޅިފައި ވާ އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމުވޯޓުތަކުގައި
ނަގަންވާނީ ސިއްރުވޯޓެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން އިތުރު ތައުވީލަކަށް
ދާންނުޖެހޭފަދަ ސާފު ޞަރީޙަ ބަހުން ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނު ކަ ނޑައެޅިފައިވާ
ހަމަ ކޮންމެ އިންތިޚާބެއްގައިމެ ނަގަންޖެހޭނީ ސިއްރުވޯޓެއް ކަމާމެދަކު އެއްވެސް
ބަހުސެއްނެތް. އާދެ! އެހެންނޫންނަމަ އޮތީހީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ޢާންމު އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމުވޯޓުތަކުގައި ނަގަންވާނީ ސިއްރުވޯޓެކޭ
މިގޮތަށް. ނަމަވެސް މިމާއްދާގައި ޢާންމު އިންތިޚާބޭ ނެތީ ޢާންމު އިންތިޚާބު ފިޔަވައި
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބުރައީސް އިންތިޚާބުކުރުން ފަދަ އެނޫންވެސް
އިންތިޚާބުތަކުގައި، އިންތިޚާބުތައް، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައަޅައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ އެއްވެސް އިސްތިސްނާއެއް ނެތި އެހުރިހާ އިންތިޚާބުތަކެއްވެސް
ހިމެނޭގޮތުންކަމާމެދަކު ދެބަސްވެވޭނެ ތަނެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ނުދެކެން.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިސްވެ ދެންނެވިފަދައިން ކަންތައްތައް ހުރުމާއެކު ވަރަށް

އަދަބުވެރިކަމާއެކު، ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވަނީ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބުރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރެއްވުމުގައި ސިއްރުވޯޓެއް
ނަންގަވައި ދެއްވުމަށް. އަދި އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު ހުށަހަޅަން. އެއީ ޤާނޫނުތަކަށާއި
މަޞްލަޙަތަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމާއެކު ބޮޑަށް އިންޞާފުގެ މަގު
ޤާއިމްކުރެއްވުމަށްޓަކައި. އާދެ! މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިއަދާއި މާދަމާ އަދި އަންނަން
އޮތް ޖީލުތަކަށް ވާސިލްވާން އޮތް ދުސްތޫރުކަމުގައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީ
އިޞްލާޙުކުރުމަށްޓަކައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ކޮށްޓަވައިދެއްވި ސީދާ މަގުން އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިޔަށް ދިޔުމަށްޓަކައި އަޅުގަ ނޑުމެން
އަޅާ ފުރަތަމަ ފިޔަވަޅުކަމަށް ވީހިނދު ޒަމާނުންސުރެ ކިޔަމުންއަންނަ ދިވެހި
ހަރުބަހެއްގައި ބުނާފަދައިން ކައްޗަށް އެޅިއްޖެ ބިންގަލެއް ކެތްޗާހަމައަށް ނެގިޔަސް
އޮންނާނީ ކައްޗަށޭ ބުނާ ބީދައިން އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަޅާ ބިންގާވެސް
ކަތިވެދާނެކަމަށްޓަކައި ޚިޔާލު ބެހެއްޓެވުން މުހިންމުކަމުގައި ދެކެން. މަނިކުފާނަށާއި
އަދި އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެނަށްވެސް މިމަތިވެރި މަސައްކަތުގައި ހެޔޮ ތައުފީޤު
މާތްاله މިންވަރުކުރައްވާށި. އާމީން!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވާ ނުކުތާއެއް
އެބައޮތް. ތިޔަ ހުށަހެޅުއްވީ ހުށަހެޅުއްވުމެއްތޯ. މީގެ ތިންގޮތެއް އެބައޮތް. އެއްގޮތަކީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާ އެބުނަނީ ސިއްރުވޯޓެކޭ ނެގޭނީ. ވީމާ އެހަމަ
އެއޮތްގޮތަށް އިތުރު މައްސަލައެއްނެތި ކުރިޔަށްދާން. ދެން ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން އެބަހުށަހަޅުއްވާ ވީމާ ސިއްރުވޯޓެއްތޯ ނުވަތަ ހާމަވޯޓެއްތޯ އެކަން ބެލުމަށް
ވޯޓެއް ނަންގަވަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާކަމަށް. އެހެންވީމާ އެއަށްތޯ ތިޔަ ތާއީދުކުރެއްވީ
ނޫނީ ކުރިން އޮތްގޮތަށްތޯ ވިދާޅުވެދެވުން އެދެން.
ފާދިއްޕޮޅު މެންބަރު އަޅުގަ ނޑު ފަހަރެއްގައިވެސް ވޯޓެއް ނަގަން ދާކަށް ބޭނުމެއްނުވޭ.

ޙުސައިން އިބްރާހީމް އެހެންވީމާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވަނީ
ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު މިދެންނެވި ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވާފައި ސިއްރު ވޯޓަކާ ދިމާއަށް
މިސްރާބު...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ފާދިއްޕޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން
އިބްރެާ ހީމް. އަދި ވާހަކަފުޅުގައި އަޅުގަ ނޑާ ބެހޭގޮތުން ވިދާޅުވި ހެޔޮބަސްކޮޅަށްވެސް
ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ދެން އަޅުގަ ނޑަށް ފުރުޞަތު އެރުވެން އޮތީ
އައްޑުއަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް. އެކަމަކު ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވަނީ ކުރީދުވަހު ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފައި. އަޅުގަ ނޑު
ފަހުން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. ދެން އޮތް ބޭފުޅަކީ މާލެއަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އިބްރާހީމް ޝަރީފް. ޝަރީފު ވެސް އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާގޮތުގައި އޮތީ ކުރީދުވަހު
ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފައި. އަޅުގަ ނޑު ފަހުން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. ދެން މިހާރު
އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ މުލަކަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަނީސާ
އަޙްމަދަށް.
މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަނީސާ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑަކީ ޤާނޫނު ތަރުޖަމާކުރުމުގެ
އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ފަންނީ އެއްވެސް ޤާބިލްކަމެއްހުރި މީހެއްކަމަށް ނުވި ނަެިމަވެސް ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައިސާއި ނާއިބުރައީސް އިންތިޚާބުކުު ރުެމުގައި
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކި ޕްރިސްކްރައިބް ފޯމިއުލަރއެއް ނެތްކަން އަޅުގަ ނޑަށް
ޤާނޫނުއަސާސީން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެން އެބައޮތް. މިހާރު ތިން ވަނަ ދުވަހަކު
އަޅުގަ ނޑުމެން ބަހުޘްކުރަމުން މިގެންދަނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި
ނާއިބުރައީސް އިންތިޚާބުކުރުމުގައި ވޯޓު ނަގާނެގޮތަކާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި
ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި ޚިޔާލު ތަފާތު ވެގެން. އަޅުގަ ނޑު
ކަންބޮޑުވަނީ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިބަހުޘް ދިގު ވެގެން ދާނީ ކިހާ ދުވަހަކަށްކަން

ނޭނގޭތީ. އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވޭ މީގެ ކުރީގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ
މަސައްކަތްކުރުމަށް ގާތްގަ ނޑަކަށް 44 އަހަރު ދުވަސް ނެގި ވާހަކަ. އެއީ އޭރު
އެކަމުގައި އުޅުއްވި ބޭފުޅުންނަށް، އެކަންކުރެއްވި ބޭފުޅުންނަށް ވަރަށްގިނަ
ފާޑުކިޔުންތައް ކުރިމަތިވެގެންދިޔަ ކަމެއް. އަޅުގަ ނޑަށް އެނގޭގޮތުގައި އެފަހަރު
އެހެން ދިމާވީ ވަރަށްގިނަ ދުވަސްތަކަކަށް ދެމިގެން ދިޔަ ނަމަވެސް މާގިނަ
ޖަލްސާތަކެއް ނުބޭއްވި. އޭއާ ޚިލާފަށް މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން ޖަލްސާތަކެއް
ބާއްވައިގެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އަމާޒަށް ވާސިލުނުވެވި ކިތަންމެ ގިނަ
ދުވަހަކުވެސް ގެންދެވިދާނެ. އެހެންވީމާ ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މި
ޕްރޮސެސް މިގޮތަށް ދިގުލައިގެން ދިޔަނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މިޖެހެނީ ހަމަ
އެއްތާކުހެން. އަޅުގަ ނޑު ކުރިންވެސް ދެންނެވިހެން އަޅުގަ ނޑަކަށް ނުއޮޅޭ
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިގެން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި
ނާއިބުރައީސް އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ގޮތެއް ނެތްކަން. އެހެންވީމާ މި މަޖިލީހުގެ
ކުރިމަތީގައި މިހާރު އޮތީ ދެގޮތެއް. އަޅުގަ ނޑުމެން މިވާހަކަ ދައްކަނީ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ނިޒާމާއި އުސޫލުތަކުގައި ޑިމޮކްރަަ ސެީގެ
އެންމެ ފުރިހަމަ ނިޒާމުތަކެއް ނޫނީ ގޮތްތަކެއް ނެތިގެން އެކަމަށް މަގުފަހިކުރުމަށް
ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ވާހަކަ. އެހެންކަމަށް ވެއްޖީވިއްޔާ އަޅުގަ ނޑު
ހިތަށްއަރަނީ ޑިމޮކްރަަ ސެީއެއްގައި، ޓްރާންސްޕޭރެންސީއާއި އެކައުންޓަބިލިޓީއާ
އޮންނަންޖެހޭނެ ވާހަކަ އަޅުގަ ނޑުމެން ދައްކާއިރު، ހާމަގޮތެއްގައި ވަރަށް
ޓްރާންސްޕޭރެންޓް ގޮތެއްގައި މި އިންތިޚާބުގެ ކަންތައް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ނުގެންދެވެންވީ ކީއްވެގެންބާވައޭ. ކޮންމެއަކަސް އެއީ ޚިޔާލު ތަފާތުވެގެން މިއުޅޭ
މައްސަލައަކީ. އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަނީ ހަމަ ހާމަވޯޓެއް ނަގައިގެން
ޓްރާންސްޕޭރެންސީ ގެނެސްގެން މިކަންކުރަން. އެހެންނަމަވެސް އެކަމާމެދު ހިތްޕުޅު
ހަމަޖެހިވަޑައިނުގަންނަވާ ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ތިބިވަޑައިގަންނަވާ
ކަމަށްވަންޏާ މި މަޖިލީހަށް ދެންއޮތީ އަޅުގަ ނޑުގެ ނަޒަރުގައި އެންމެ ގޮތެއް. އެއީ

މި މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިންމަވަންވީ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބުރައީސް
އިންތިޚާބުކުރުމާ ބެހޭގޮތުން. އެއީ ސިއްރު ވޯޓަކުން ކުރަންވީ ކަމެއް ކަމުގައި މި
މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރައްވައިފިނަމަ އެކަމަށް
އަޅުގަ ނޑު ތާއިދުކޮށް އެ ރޫޙާއެއްގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު ކުރިއަށް ދާނަން. އަޅުގަ ނޑު
ވާހަކަ ދިގުނުކޮށް އަދިވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މިގޮތަށް ކޮޅެއްގައި
ނުޖެހި ބަހުޘް އަޅުގަ ނޑުމެން ދެންމިއަސްވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ނަތީޖާއެއް
ނުނެރެވޭނޭ. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަދި ނާއިބުރައީސް އިންތިޚާބުކުރުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ
ކަންތައް އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންވެގެން އަވަސް ކުރަމާތޯ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، މުލަކަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަނީސާ އަޙްމަދު. ދެން އަޅުގަ ނޑު
ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތީ ނިލަންދެއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު
އަންވަރު. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާގޮތުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށްވަނީ ކުރީ
ދުވަހު ފުރުޞަތު އެރުވިފައި. ފަހުން އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. ދެން
ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތީ މާލެއަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ޝާކިރު.
މާލެއަތޮޅު މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަ ނޑުވެސް
ޢަބްދުاله ޝާކިރު ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ މި މަޖިލީހުގައި މި ބަހުޘްކުރެވެމުންދާ މައްސަލައާ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑުގެ ޚިޔާލުތަކަކާއި ޝުޢޫރުތަކެއްވެސް ފާޅުކުރަން. ދެން
އޭގެކުރީގައި އަޅުގަ ނޑުގެ ޚިޔާލާއި ޝުޢޫރު ފާޅުކުރުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަ ނޑު
އަވަސްވެގަންނާނީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރިޔާސަތުގައި މިއަދު ވަޑައިގެން އިންނެވި
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ވަގުތީ ރައީސް، އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ޝުކުރާއި މުބާރިކުބާދީ ދަންނަވަމުން. އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
މި މަޖިލިސް މަނިކުފާނު ތިޔަ ގެންގޮސް ދެއްވާ އޮމާންކަމާއި ކެތްތެރިކަމާއި

ޞަބްރުވެރިކަމަށްޓަކައި އަޅުގަ ނޑުގެ ލޯތްބާއި އިޙްތިރާމާއެކު މަނިކުފާނަށް އިތުރަށް
ޝުކުރާއި މުބާރިކުބާދީ ދަންނަވަން. ހަމައެއާއެކު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއްގެ ޢިއްޒަތްތެރި މަޤާމު ގިނަ
ދުވަހަށް ފުރުއްވާ، އަމާން އޮމާންކަމާއެކު މަޖިލީހުގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށް
ގެންގޮސްދެއްވި، އާދެ، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ބައްޕައެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ދެކެމުން އަންނަ ލޮބުވެތި މިނިސްޓަރ
އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުاله ޙަމީދަށް ހިތުގެ އިޙްތިރާމާއި ލޯތްބައިއެކު ޝުކުރު
އަރިސްކުރަން.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަދިވެސް މިދަނީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ހަމަ ފުރަތަމަ ދުވަހުގެ
ޖަލްސާކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެނގެނީ މި ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ...
އެހެންކަމަށްވާއިރު އެ ފުރަތަމަ ދުވަހުގެ ޖަލްސާއެއްގެ ހައިޞިއްޔަތުން ބަލާއިރު
މިހާތަނާ ހަމައަށް ޢިއްޒަތްތެރި އެކިއެކި މެންބަރުން ދައްކަވާފައިވާ ވާހަކަފުޅުތަކުގެ
އަލީގައި އަޅުގަ ނޑުވެސް ވާހަކައެއް ދަންނަވާކަމަށްވަނީ ވިއްޔާ އެޖެހެނީ ފުރަތަމަ
ދުވަހުން ފެށިގެންވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ވާހަކާގައި
އަލިއަޅުވާލަން ބޭނުންވޭ. އެހެންވީމާ އެގޮތަށް ބަލާލާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ބައެއް
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅުން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގެ ވަގުތު
ނިމިއްޖެކަމަށްވެސް ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅުގައިވަނީ
ފާޅުކުރައްވާފައި. ކޮމިޓީގެ ވަގުތު ފުރަތަމަ ދުވަހުވަނީ ނިންމަވާލައްވާފައިކަމާ އަދި
މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކަށް ވޯޓަށް އަހަަ ންެޖެހޭނެކަމާ، މިއީ ތަފާތު
ޚިޔާލުފުޅުތަކެއް. އާދެ، އެޚިޔާލުފުޅުތަކަށް އަޅުގަ ނޑު އިޙްތިރާމްކުރަން.
އެހެންނަމަވެސް އެކަމާބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑަށްވެސް ފެންނަ ބައެއް ޚިޔާލު
އަޅުގަ ނޑުވެސް ހާމަކޮށްލާނަން.

އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ކޮމިޓީގެ ވަގުތު އެދުވަހު އެންމެ ފުރަތަމަ
މަޖިލިސް ފެށިގެން އައި ދުވަހު މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގައި އިންނެވި ވަގުތީ ރައީސް
ނިންމަވާ ނުލައްވާކަމުގެ ވަރަށްގިނަ ހެކިތައް އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަން އެބަހުރި...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މަޢާފުކުރެއްވުން އެދެން. މިހާރު ކޮމިޓީ ވަގުތު ނުނިމޭކަމަށް
އެއްބަސްވެވަޑައިގަންނަވާތީ މިކުރިއަށްދަނީ. ވީމާ އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން
ހަމަ ސީދާ މިޕޮއިންޓާ ބެހޭގޮތުން ކުރިއަށްގެންދަވަން. އެއީ ވަގުތުގެ މައްސަލަ ވަރަށް
ބޮޑު، ވަރަށް ދަތި އަޅުގަނޑުމެންނަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
މާލެއަތޮޅު މެންބަރު ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފުކުރެއްވުން އެދެން. ދެން އެހެންވީމާ އެހާ ހިސާބުން
ޢަބްދުاله ޝާކިރު ދޫކޮށްލާފައި އަޅުގަ ނޑު ދެން އެންމެފަހު ހިސާބުން އަޅުގަ ނޑު ފަށްޓާނީ.
ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަޢާފުކުރައްވައްޗޭ. އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކައިގައި ބައެއް
ދޫކޮށްލަންޖެހުނީމާ ދެން ޖެހޭނީ މުޅިން އެހެންގޮތަކަށް ބަދަލުކޮށްލަން ވާހަކަ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ސޮރީ. ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފުކުރެއްވުން އެދެން.
މާލެއަތޮޅު މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަނިކުފާނުވެސް ވިދާޅުވަމުން އަންނަނީ ޢިއްޒަތްތެރި
ޢަބްދުاله ޝާކިރު މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅަށް އިޙްތިރާމްކުރަން. އަދި އަޅުގަ ނޑުވެސް ވަރަށް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅަށް އިޙްތިރާމްކޮށް ޤަދަރުކުރަމުން އަންނަ މީހެއް.
އަދި މި މަޖިލީހުގެ ހައިބަތާއި ކަރާމާތްވެސް ހިފަހައްޓަން ވަރަށްބޮޑަށް ބޭނުންވާ
މީހެއް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތުގައި، މަނިކުފާނު މަޢުޟޫޢިން ބޭރު
ވާހަކައެކޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވިދާޅުނުވާ ކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑު އަދިވެސް
ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހޭ ވާހަކައެއް އެބައޮތް. އެއީ މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅަށް
އިޙްތިރާމްކުރަންޖެހޭނެކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާކަމަށްވިޔަސް، އަދި ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސްވެސް އެކަމަށް ވަރަށްބޮޑަށް އިޝާރާތްކުރައްވާ ކަމުގައިވިޔަސް އަޅުގަ ނޑުގެ

ވާހަކައަކީ މިމަހުގެ 44 ވަނަ ދުވަހު އަޅުގަ ނޑުމެން މި ޖަލްސާ ކުރިއަށް
ގެންދެވިއިރު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ
އުވާލެއްވުމަށް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް ނުވަތަ ޚިޔާލުކުރެއްވި ޚިޔާލުކުރެއްވުމަށް
އެޝުޢޫރަށް އަޅުގަ ނޑަށް އިޙްތިރާމްކުރެވެންނެތް ވާހަކަ ވަރަށް އަދަބުވެރިކަމާއެކު
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑަކީ މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅުތަކަށް
ވަރަށް އިޙްތިރާމްކުރާ މީހެއް. އަދި ހަމައެއާއެކުމެ އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (4) ގައިވާ ގޮތުން ބަލާއިރު،
އެކަމަކީ އެއީ ކުއްވެރިވެސްވާފަދަ ކަމެއްކަމަށް އަޅުގަ ނޑު އަމިއްލަ ނަފްސަށް
އަޅުގަ ނޑު ދެކެން. އެގޮތުން ބަލާއިރު އެހެންނަމަވެސް އެކަމަށް ކަ ނޑައެޅިގެން
ދެކޮޅުހަދާ ބޭފުޅެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އެ ޚިޔާލު
ހުށަހެޅުއްވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަ ނޑު ހަމްދަރުދީވެ، އެބޭފުޅެއްގެ
ސިކުނޑިފުޅުގެ އާލާސްކަންފުޅަށް އަޅުގަ ނޑު ހެޔޮދުޢާ އަޅުގަ ނޑުގެ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މަޢާފުކުރެއްވުން އެދެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއްވެސް ބޭފުޅެއްގެ އަބުރުފުޅާބެހޭ
އެއްޗެއް ވިދާޅުނުވުން އެދެން. އެބޭފުޅަކު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅާ ބެހޭގޮތުން އެއްޗެއް
ވިދާޅުވާނީ. އެހެންވީމާ ތި ޒާތާ ބެހިވަޑައިގަތުމަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ
ގަވާއިދު ތަންދޭ ކަމެއްނޫން. ވަރަށްބޮޑަށް މަޢާފަށްއެދެން. އެއްގޮތަކަށްވެސް އެއްވެސް
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވާހަކަފުޅު ނުގެންދެވުން އެދެން. އަޅުގަ ނޑުވާނީ އެދުވަހު
ފާހަގަކޮށްފައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި އެގެންނެވީ ވަރަށް ގެންނަންނުވާ
މިކަހަލަ މަޖިލީހެއްގައި ބޭނުން ނުކުރައްވާ ޢިބާރާތެއްކަމަށް ދަންނަވަން. ވީމާ
ވަރަށްބޮޑަށް މަޢާފަށް އެދެން. އެގޮތަށް ކުރިއަށް ނުގެންދެވުން އެދެން. ދެން
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅު ދޭތެރޭ ދޭތެރެއިން އަޅުގަ ނޑަށް އެއްޗެއް
ދަންނަވަންޖެހޭތީވެސް ވަރަށްބޮޑަށް މަޢާފަށްއެދެން. ވާހަކަ ދައްކާ މީހެއްގެ

ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަ ނޑަށް އެނގޭ ވިސްނުން މުޅިން ބަދަލުވެގެންދާނެ ކަން.
އަނެއްކާ ފަށްޓަން އުދަނގޫފުޅުވާނެކަންވެސް. ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފަށް އެދެން.
މާލެއަތޮޅު މެންބަރު އާދެ، ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފުކުރެއްވުން އެދެން. ދެން އޮތީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ޢަބްދުاله ޝާކިރު ތެރެއިން ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅު ނިންމަވާލައްވަމުން
ވާހަކަދެއްކެވުން: އެބޭފުޅުންވެސް އިޝާރާތްކޮށްލާކަމެއް. އަޅުގަ ނޑުވެސް އެކަމަށް އިޝާރާތްކޮށްލަން
ބޭނުންވޭ. އެއީ އެބޭފުޅަކު މަޖިލީހުގައި ކަންތައްތައް ކުރައްވާނެގޮތުގެ ޚިޔާލުފުޅެއް
ވަރަށްގިނަ ބޭފުޅުން ދެއްވާ. އެހެންވެ އެގޮތުގެމަތީން އަޅުގަ ނޑުވެސް ބަލާއިރު މިހާރު
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މި މައްސަލަ އުފެދިގެން މިއުޅެނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411
ވަނަ މާއްދާއާ ބޭހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން ޚިޔާލު ތަފާތު ވެގެން މިއުޅެނީ.
އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެން މިކަމަށްވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން
ފަޚުރުވެރިހެން ވާންޖެހޭނީ. ސަބަބަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ދިވެހިބަހުގެ ހުރި
މުއްސަނދިކަންކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ބޮޑަށް ފެންނަނީ މިކަން މިއީ. ސަބަބަކަށްވަނީ
މާނަކޮށްލެވޭގޮތް އެންމެ ޖުމްލައަކުން ނުވަތަ އެންމެ ޢިބާރާތަކުން، އެންމެ
ލަފުޒަކުންވެސް މާނަ ކުރެވޭގޮތްތައް ގިނަވެގެން ދާތީވެ މިއީ ދިވެހިބަހުގެ
މުއްސަނދިކަންކަމަށް ދެކެ އަޅުގަ ނޑު މިކަންކަމަށް ވަރަށްބޮޑަށް ފަޚުރުވެރިވެސް
ވަން. އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި 411 ވަނަ މާއްދާ މިއޮންނަނީ "ޤާނޫނުއަސާސީއާއި
ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި ނަގަންވާނީ ސިއްރު
ވޯޓެކެވެ." 411 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮންނަނީ "ތިރީގައިމިވާ ސިފަތައް ހުރި ކޮންމެ
މީހަކު މި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި"، 411 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮންނަނީ
"ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ"، 411 ގައި މިއޮންނަނީ
"ތިރީގައިމިވާ ސިފަތައް ހުރި ކޮންމެ މީހަކު މިޤާނޫނުއަސާސީއާއި"، މިތަނަށް
''މި'' "މި
އަތުވެއްޖެ އިތުރުވެގެން. ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ
"
އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤުލިބިގެންވެއެވެ.

އެހެންކަމަށްވާނަމަ މި 411 ވަނަ މާއްދާ މިއޮތީ މިޤާނޫނުއަސާސީގައި މިބުނާ
އިންތިޚާބުތަކަށްވަންޏާމުން، މި ސިފަތައް ލިބިގެންވާ ކޮންމެ މީހަކު މިއަށް ވޯޓު
ދެވެންޖެހޭނޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން އަމިއްލަ އަމިއްލައަށް މި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
އެކަނި ވޯޓު ދެއްވައިގެންނެއް މިކަމެއް ލާހިކެއް ނޫން ނިންމާލާކަށް. މިއީ އަޅުގަ ނޑު
މީގައި ދެކޭގޮތް. އެއީ މީގައި 411 ގައި މިއައީ މި ޤާނޫނުއަސާސީ،
އެހެންކަމަށްވާނަމަ މީގައި އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ސިއްރު ވޯޓެއް
ދިނުމަށްވެސް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސެއް
ހޮވުމަށް ސިއްރު ވޯޓެއް ދިނުމަށްވެސް ޢާންމު ވޯޓެއް ދިނުމަށްވެސް ކަ ނޑައެޅިގެން
އެއްވެސް ގޮތެއް ބަޔާންކުރެވިފައި ނެތްކަމަށް ވާތީވެ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ޔަޤީނުންވެސް
މީގައި މިދެގޮތުން ކުރެ ކޮންމެ ގޮތަކަށް ވޯޓު ނެގިކަމުގައިވިޔަސް މި މަޖިލިސް
ދޫކޮށްފައެއް އަޅުގަ ނޑެއް ނުދާނަން. އަދި ބަޔަކު ނުވަތަ މީހަކު ހުވައާ ޚިލާފުވެގެން
ދާތަނެއްގެ ހާޒިރުގައި އަޅުގަ ނޑު އިންކަމުގައިވިޔަސް އެއީ ގައިންގަޔަށް އަރާ
ކަމެއްގެގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑު އޭގައި ހަލާކުވެގެން ނުދާނެކަމަށްވެސް އަޅުގަ ނޑު
ޔަޤީންކުރަން. ވީމާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިވާގޮތުގެމަތީން މިއަށް ނަގަންޖެހޭނީ
މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި، ނަގަންވީ ކޮންކަހަލަ ވޯޓެއްތޯ ބަލާ މެންބަރުންގެ
މެދުގައި އަޣްލަބިއްޔަތު ހޯދައިގެން މި ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު
ރައީސެއް ހޮ ވުމަށް އަޅުގަ ނޑު ހުށަހަޅަން.
ދެން އަދި އެއާއެކުވެސް އަދި އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ އަރިހުން އެދި
ދަންނަވާ ވާހަކައެއް އެބައޮތް. އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެޖެންޑާގައި މިއޮންނަނީ
އެޖެންޑާގެ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު އިންތިޚާބު ކުރެއްވުން.
އެހެންވީމާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްވެސް ތިޔަ ވިދާޅުވި ފަދައިން، ބާރު އަޅުއްވާ
ފަދައިން، މި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރެއްވުމުގެ

ކަންތައް ކުރިއަށްގެންގޮސްދެއްވުން އަޅުގަ ނޑު އެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވަން.
ވައްސަލާމުޢަލައިކުމް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މާލެއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ޝާކިރަށް ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރު
ދަންނަވަން. އަދި އަޅުގަ ނޑާ ބެހޭގޮތުން ވިދާޅުވި ހެޔޮ ބަސްފުޅަށްވެސް ޝުކުރު
ދަންނަވަން. ހަމައެއާއެކު ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފަށްވެސް އެދެންޖެހޭ. އެއީ ވާހަކަފުޅު
ދައްކަވަނިކޮށް ދޭތެރެ ދޭތެރެއިން އެވާހަކަ ތެރެއަށް އަޅުގަ ނޑަށް ވަންނަން
މަޖުބޫރުވީތީ. ދެން އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢާޒިމާ ޝަކޫރަށް.
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތަކަށް އެދި
މެންބަރު އާޒިމާ ޝަކޫރު ދަންނަވާލީ ކުރެވެމުން މިދާ ބަހުޘްގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި 411 ވަނަ
ވާހަކަދެއްކެވުން: މާއްދާއާއި 411 މާއްދާއާބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަ އެއްޗެއް ހާމަކޮށްލުމުގެ
ނިޔަތުގައި. އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތް އެއްޗެއް
ކަ ނޑައެޅިގެން އެބައެނގޭ. ހަމައެއާއެކު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ހަމަ
އެ ޢިބާރާތުން، އެ ޢިބާރާތް ބޭނުންފުޅުކުރައްވާފައި، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނެފައިވާ
އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމުވޯޓުތަކުގައި ވޯޓު ދިނުމުެު ގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ ހުރިހާ
އެންމެންގެ ޝަރުޠުތައް ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ތަން ފެނޭ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިވިގެން
އެބަދޭ، މިހެން މިކަން އޮތަސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ
ހުރިހާ އެންމެން ކޮންމެ ޢާންމު އިންތިޚާބެއްގައި ހުރިހާ ވޯޓެއް ލުމުގެ ޙައްޤު
ލިބިގެންނެއް ނުވެޔޭ. މިހެން މި ދަންނަވާލީ އަޅުގަ ނޑު މިސާލެއްގެގޮތުން ނަގަންޏާ
މިސާލަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިންތިޚާބުގައި، ޢާންމު އިންތިޚާބުގައި ނ.
އަތޮޅުގެ ގޮނޑިއަކަށް ވޯޓުލުމަކަށް އެހެން އަތޮޅެއްގެ މެންބަރަކަށް ޙައްޤު
ލިބިގެންނެއް ނުވޭ. އަޅުގަ ނޑު ހިތަށް އެރީ މިއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ
މާއްދާގެ އިމްޕްލައިޑް ލިމިޓޭޝަނެއް ނޫނޭ. އިމްޕްލައިޑް ލިމިޓޭޝަނެއް ނޫނޭ

އަޅުގަ ނޑު މި ދަންނަވަނީ ދުސްތޫރީ ޙައްޤަކީ އާދައިގެ ގޮތެއްގައި އިމްޕްލައިޑް
ލިމިޓޭޝަނަކުން ލިމިޓްކުރާ އެއްޗަކަށް ނުވެފައި، ޢާންމު އިންތިޚާބުތަކުގެ މި
ލިމިޓޭޝަން ނަގާފައިވަނީ ޢާންމު އިންތިޚާބާބެހޭ ޤާނޫނު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 0/44
ގެ 0 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ން ރެސިޑެންސީ ރިކްވަޔަރމަންޓެއް އޮތްތަން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެންނާތީ. ހަމައެއާއެކު އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުގެ
6 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައާއި 4 ވަނަ މާއްދާގައި ރެސިޑެންސީ ރިކްވަޔަރމަންޓެއް
އިތުރަށް ލިޔެވިފައި ކޮންމެ ދާއިރާއެއްގައިވެސް ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ
މީހުންގެ ލިސްޓެއް، އެމީހުންގެ ނަމާއި އެޑްރެހާ އެކުގައި ކޮމިޝަނަރ އޮފް
އިލެކްޝަންސް ތައްޔާރުކުރައްވަންޖެހޭނެ ކަމަށާއި އަދި ހަމަ އެއާއެކު އެއް
ދާއިރާއެއްގައި ވޯޓުދޭ މީހުންގެ ލިސްޓްތައް ނަގާއިރު، ކޮމިޝަނަރ އޮފް
އިލެކްޝަންސް އެ ދާއިރާއަކުން ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަމުެު ގައި ލިބިފައިވާ މީހުންގެ
ލިސްޓާއި ވޯޓުދޭ މީހުންގެ ލިސްޓާ ދިމާވޭތޯ ބަލަންޖެހޭނެ ކަމުގައި ޤާނޫނާއި
ގަވާއިދުތަކުގައި ކަ ނޑައެޅިގެން ލިޔެވިފައިވާތީ. ދެންހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ 411 ވަނަ މާއްދާއާއި 411 ވަނަ މާއްދާއަކީ މުޅި
ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އޮތް ޢާންމުކޮށް ރައްދުވާ މާއްދާއެއް ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން
ބަލާލުމުގައި އެހެން މައްސަލަތަކެއްވެސް އަޅުގަ ނޑަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީ. މިގޮތުން
ބަލާލިއިރު، 411 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަކީ ކޮންމެހެން ހުރިހާ ޢާންމު
އިންތިޚާބެއްގައި ނޫނީ ހުރިހާ އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓުލާންޖެހޭނެ ބޭފުޅުންނެއް ނޫނޭ،
ހަމައެކަނި މިސާލަކަށް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ އިންތިޚާބުގައި
ވޯޓުލައްވާއިރުގައި މިޤާނޫނުއަސާސީގައި، 411 ވަނަ މާއްދާގައި ހުރި ސިފަތައް
ހަމަވާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނޭ ވޯޓު ލައްވާނީ އެހެން
ވިދާޅުވުމުގައި އިތުރު ނުރައްކާތަކެއްވެސް ފެންނާތީ. އަޅުގަ ނޑު ހިތުން ހުރިހާ
ބޭފުޅުންވެސް ޤަބޫލުފުޅުކުރައްވާނެ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ
އިންތިޚާބުގައި ވޯޓުލައްވާނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންކަން.

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ސިފަތައް ކަ ނޑައެޅިފައިވަނީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 90 ވަނަ މާއްދާއިން ބާރު ލިބިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 66 ވަނަ
މާއްދާގައި. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ކަ ނޑައެޅިގެން
ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ޝަރުޠަކީ އުމުރުެު ން 40 އަހަރު
ފުރިހަމަވެފައިވާ ބޭފުޅުންކަމުގައި ލިޔެވިފައިވޭ. މިއާއެކުގައި 411 ވަނަެަ މާއްދާއަށް
ބަަ ލާެލުމުން 411 ވަނަެަ މާއްދާގައި ކޮންމެ އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު
ލިބިގެންވާ މީހުންގެ ޝަރުޠުކަމަށް ބުނެފައިވަނީ 44 އަހަރު. އެ 4 މާއްދާ އެކުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން މި 4 މާއްދާއަކަށް ރައްދުވާ މާއްދާއެއް ކަމަށް ބަލާލުމުން
އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މައްސަލަތަކެއް ދިމާވާނެހެން. ދެން މި 4 މާއްދާ އެކުގައި
އެއްކޮށް ރައްދުވާ މާއްދާތަކެއް ކަމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން މާނަކުރުމުގައި އެއީ ޤާނޫނު
މާނަކުރުމުގެ ޙުދޫދާ ކުޑަ ތަންކޮޅެއް ބޭރަށް ދާހެން ހީވާތީ އަޅުގަ ނޑު މިވާހަކަ
ދަންނަވާލަން ބޭނުންވީ. ދެންހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންނަށް
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާއަކީ ޢާންމު ވޯޓުތަކަށް، ހުރިހާ އިންތިޚާބުތަކަށް
އޮތް ވޯޓެއް ނޫންކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ބަލައިލަންޖެހޭ އަނެއް ސަބަބަކީ،
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާ މިއޮތީ ޢާންމު ޙުކުމްތަކެއްގެ ބައިގައި ކަމަށް
ނުވާތީ. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 41 ވަނަ ބާބުގައި
ޢާންމު ޙުކުމްތަކެއް ކަ ނޑައެޅިގެން ލިޔެވިފައި އެބަހުރި. ވުމާއެކު އަޅު ގަ ނޑުވެސް
ޤަބޫލުކުރަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 401 ވަނަ މާއްދާގައި ނޫނީ 400 ވަނަ މާއްދާގައި
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސުރުޚީތަކާއި އަރިމަތީ ސުރުޚީތަކަކީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބައެއްނޫންކަމަށް ލިޔެވިފައިވިޔަސް ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންވެސް ގެންގުޅޭ އުސޫލެއް، ޤާނޫނުގައި ބާބުތައް
އަތުރާލެވިފައިހުރި ގޮތާއި، ހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަ ނޑުމެން އެ މާއްދާތައް ލިޔެވިފައިގޮތް
ބަލައިލުމަކީ. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ހިތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާއަކީ
އެއްގޮތަކަށްވެސް މުޅި ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ރައްދުވާ މާއްދާއެއް ނޫން.

މިހެންކަމަށްވީމާ، އަޅުގަ ނޑަށް މިހާރު ފެންނަނީ 411 ވަނަ މާއްދާއަކީ މުޅި
ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ރައްދުވާ މާއްދާއަކަށް ނުވާތީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ
މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސް
އިންތިޚާބުކުރާނެ ގޮތެއް ޤާނޫނުއަސާސީއަކު ލިޔެވިފައެއް ނުވެއޭ. އޭގެ މާނައަކީ
މިހާރު މިއޮތީ މިކަން ހުޅުވާލެވިފައޭ. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހަކީ ޤާނޫނުހަދާ
މަޖިލީހެއް. އެހެންކަމަށްވުމާއެކު އަޅުގަ ނޑުމެން މިތަނުން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރާނެ ގޮތެއް ނިންމުމަކީ
އަޅުގަ ނޑު ހިތުން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ފުރަތަމަ ނުކުތާ
ލިޔެވުން. އަދި އެއީ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަކީ ޤާނޫނުހަދާ މަޖިލީހަކަށްވާތީ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ބާރުތަކުގެ ތެރޭގައި ވާނެކަމެއް ކަމަށް ދެކެން. ޝުކުރިއްޔާ
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢާޒިމާ ޝަކޫރު. ދެން
އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޙަސަން ސަޢީދު. އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައިވިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަނީ
ކުރީގައި ފުރުޞަތު ހޯއްދަވާފައި. އަޅުގަ ނޑު ފަހުން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. ދެން
މިހާރު އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ، ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި
اله
މެންބަރު ޢަބްދު ނަޞީރަށް.
ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ wr އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިޖަލްސާ
މެންބަރު ޢަބްދުاله ނަޞީރު ފެށުނުއިރު ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓަވަމުން ގެންދެވި އޭރުގެ ރައްޔިތުންގެ
ވާހަކަދެއްކެވުން: މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އޮނަރަބަލް އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުاله ޙަމީދަށް ވަރަށް
އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު، އަދަބު އިޙްތިރާމާއެކު ހިތުގެ ފުންމިނުން ޝުކުރު
އަރިސްކުރަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަނިކުފާނަށް ހަމަ އެފަދައިން އިޚްލާޞްތެރި

ތަހުނިޔާއާއި މުބާރިކުބާދީ އަރިސްކުރަން. އަދި އަޅުގަ ނޑަށް ދެއްވި
މިފުރުޞަތަށްޓަކައި ހަމައެފަދައިން ޝުކުރު ދަންނަވަން. މި މަޖިލީހުގައި
ބަހުސްކުރެވެމުންމިދާ މައްސަލައިގައި އަޅުގަ ނޑުގެ ޚިޔާލުވެސް ދަންނަވާލަން
ބޭނުންވާތީ ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ. އާދެ، ކުރެވެންހުރި ޚިޔާލުތައް، ފާޅުކުރެވެން ހުރި
ޤާނޫނުގެ އޮނިގަ ނޑުގެ ތެރެއިންލާފައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާ ބުނާގޮތުން
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި އެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ
ތެރެއިން، އެމަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސެއް އިންތިޚާބުކުރަންވާނެކަމަށް
ކަ ނޑައަޅާފައި އެބައޮތް. ނަމަވެސް ހޮވާނެ ވަކި ގޮތެއް ކަ ނޑައަޅާފައެއް ނެތް. ދެން
ނެގިގެން މި އުޅެނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާ. އެ މާއްދާ އެތައް
ފަހަރަކު ކިޔާހެދިއިރުވެސް 94 ވަނަ މާއްދާގައި އެބުނާ ބޭފުޅުން އިންތިޚާބުކުރުމަށް
އަމާޒުކުރެވޭ މާއްދާއަކަށް އެމާއްދާ އަޅުގަ ނޑަކަށް މާނައެއް ނުކުރެވުނު. އިތުރު
ތަފްސީލަކަށް އަޅުގަ ނޑު ދައްކަންހުރީ ހަމަ އަޅުގަ ނޑަށް މާނަ މިކުރެވޭ ގޮތަށް
މާނަކުރެވުނު ބޭފުޅުންވެސް އެދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތައް. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑަށް
ބުރަވެވެނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބު ރައީސް ހޮވުމަށް ހާމަ
ވޯޓެއް ނަގަން. ހޮވަން މި އުޅޭ ރައީސާއި ނާއިބު ރައީސް ހޮވާނެ ގޮތަކާބެހޭ
ވާހަކައެއް ޤާނޫނުއަސާސީން ފެނޭތޯ ބަލަމުން ދަނިކޮށް ފެނުނީ ކުރީ ދުވަހު ވ.
އަތޮޅު މެންބަރު އަލްފާޟިލް މޫސާ ނިޒާރު ވިދާޅުވި ފަދައިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ
406 ވަނަ މާއްދާ. އެ މާއްދާގައި "ޤާނޫނު"، މި ބަސް މާނަކުރުމުގައި ސަރުކާރުން
އެ މައްޗަށް ޢަމަލުކުރަމުން އައި އުސޫލުތަކަކީ ޤާނޫނުކަމުގައި ބުނާބުނުމަށް ބުރަވެވޭ.
މައްސަލައަކާމެދު ވޯޓުލައި، ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭނީ މައްސަލައެއް ނިންމާނެ
ގޮތަކާމެދު ޚިޔާލު ތަފާތުވެގެން. އެފަދަ ކޮންމެ ކަމެއް ނިމިގެންދާއިރު ހިތްހަމަނުޖެހޭ
ކޮންމެވެސް ބަޔަކު ތިބޭނެ ކަމަކީ ޝައްކެއްހުރި ކަމެއްނޫން. މިކަން މިހެން އޮއްވާ،
ހާމަވޯޓު ދުނިޔޭގެ އެތައް މިތަނުން ނަގަމުންދާތަން އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންނަށް
ފެންނަމުން އެބަދޭ. އެހެންވީމާ އެއީހަމަ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއް. އެކަމަކު ސިއްރު

ވޯޓެއް ނެގުން ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާކަންވެސް އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި މަސައްކަތް ޞުލްޙަމަސަލަސްކަމާއެކު ފުރިހަމަކުރުމުގެ
ހެޔޮ ތަޢުފީޤު ދެއްވުން އެދި اله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ ޙަޟްރަތުގައި ދުޢާ
ދަންނަވަމުން އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުاله ވަބަރަކާތަޙޫ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ނަސީރު.
އަދި އަޅުގަ ނޑާ ބެހޭގޮތުން ވިދާޅުވި ބަސްފުޅުތަކަށްވެސް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ދެން
އަޅުގަ ނޑަށް ފުރުޞަތު އެރުވެން އޮތީ ކޮޅުމަޑުލު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން
ޢަފީފަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިން ފުރުޞަތު
ހޯއްދަވާފައިވާތީ ފަހުން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. ފުވައްމުލަކުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުاله ފާރޫޤު ޙަސަންވެސް ބައި ފުރުޞަތެކޭ ކަމަށް ދެކެވޭ ކަހަލަ ފުރުޞަތެއް
ހޯއްދެވި ނަމަވެސް، އިތުރަށް ފުރުޞަތެއް އަރުވައިފިއްޔާ އިތުރު
މައްސަލައަކަށްވާނެތީވެ، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ފަހުން. މިހާރު
އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޝާހީން ޙަމީދަށް.
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑުވެސް
މެންބަރު ޝާހީން ޙަމީދު ވަރަށް ގިނައިރު އަޑުއަހަން އިނދެފިން މިއަދު އަދި މީގެ ކުރީދުވަހުގެ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ޖަލްސާގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދައްކަވަމުން ގެންދެވި ވާހަކަ. އުސޫލެއްގެ
ގޮތުން އަޅުގަ ނޑުވެސް ތާއީދުކުރާ ގޮަ ތަެކީ މީގެ ކުރީ ޖަލްސާގައި އެޓަރނީ
ޖެނެރަލްގެ ފަރާތްޕުޅުން ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ލަފާއާ ބެހޭގޮތުން ދެކެވިފައިވާ ވާހަކަ،
އަދި އެއަށް ތާއީދު ލިބޭ ގޮތަކަށް ގިނަ މެންބަރުން ދެއްކެވި ވާހަކަތަކަށް.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ

ވިސްނުންފުޅަށް ގެންނެވުމަށް އަޅުގަ ނޑު ޤަސްދުކުރަނީ ޢާންމުކޮށް ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލިސްތަކުގައި ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކެއް. މައިގަ ނޑު 4 އުސޫލު އެބައޮވޭ.
އެއީ، ޕާލަމެންޓްރީ ސުޕްރީމަސީ. އެހެން ގޮތަކަށް ދަންނަވާކަމުގައިވާނަމަ، މިހާރު
މި އޮތް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ބާރު، އެއީ މީގެ ކުރީގައިވެސް އޮތް
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ބާރެކޭ އެއްފަދަ ބާރެކޭ، ކުރީގެ ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހަކުން ދެން އަންނަން އޮތް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ބާރުތަކެއް އުންޏެއް ނުކުރެވޭނެއޭ، ހަންޏެއް ނުކުރެވޭނެއޭ. އަދި ކަ ނޑުވައެއްވެސް
ނުލެވޭނެއޭ. އެހެންވީމާ އެގޮތުގެމަތިން މިހާރު ހުށަހެޅިފައިއޮތް ނުކުތާތަކަށް ނުވަތަ
ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރުވެސް އަދި މިއަދުގެ ވާހަކައިގައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް
ވާހަކަދެއްކެވި ފަދައިން، ވޯޓަކުން ނިންމާގޮތް އެއީ މި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއް. ޕާލަމެންޓްރީ ސުޕްރީމަސީގެ ގޮތުން ބަލާއިރު މި
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހަށް ބާރު ލިބިގެންވޭ މި ޤާނޫނުއަސާސީއާ ބެހޭގޮތުން
ނުވަތަ މި ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް
އެކުލަވާލެވިފައި އޮތުމާއެކު، އެބާރުގެ ދަށުން ޢަމަލުތައް ނުވަތަ ނިންމުންތައް
ނިންމެވުމަށް. އެހެންވީމާ އެގޮތުގެ މަތިން ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް އަޅުގަ ނޑުވެސް
ވަރަށް... ވީހާވެސް ކުރުކޮށް މި ދަންނަވާލީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން ވޯޓެއް
ނަންގަވައިގެން، އެއާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާހީން ޙަމީދު.
މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތީ، މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢަބްދުاله ޔާމީން. އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި އެޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރަށްވެސް ވަނީ ކުރިން ފުރުޞަތު އެރުވިފައި. ފަހުން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
ދެން އޮތީ ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމް.
އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި ނިޒާމަށްވެސް ވަނީ ފުރުޞަތު އެރުވިފައި ކުރިން.

ދެން ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތީ މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު
ޠާރިޤަށް.
މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑުވެސް
މެންބަރު މުޙަންމަދު ޠާރިޤް ފުރުޞަތެއް މި ހޯދީ، ދަންނަވާލީ، މިހާރު ބަހުސްކުރެވެމުންމިދާ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސް އިންތިޚާބުކުރުމުގެ
ކަންތަކުގައި ޚިޔާލުތަފާތުވެގެން ދިގުލައި ދާތީވެ. އަޅުގަ ނޑު މި ކަންތަކުގައި
ދެގޮތަކަށް ވިސްނުން ބަހައްޓައިގެން ޤާނޫނުއަސާސީ ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު ބަލައިފީމު.
އަޅުގަ ނޑު ބެލި ބެލުމުން ޤާނޫނުއަސާސީގައި އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭ އިންތިޚާބުގެ
ވާހަކަ އައިސްފައިވާ ވަރަށް ގިނަ ބައިތަކުގައި މި އޮންނަނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށްދާން
ކަ ނޑައެޅިގެން ބަޔާންކުރައްވާފައި އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ވާހަކަ ބަޔާންކުރައްވާފައިވާއިރު
އެބައިގައި ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާކަށް ކަ ނޑައެޅިގެން ބަޔާންކުރައްވާފައެއްނުވޭ.
އެހެންކަމުން އަޅުގަ ނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ވިސްނުން ބެހެއްޓީ ސިއްރު ވޯޓަކަށްދާން
ނުޖެހޭނެކަމަށް ބަލައިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބައިތައް ބަލަމުން ގެންދިޔައީ. އެއީ
އަޅުގަ ނޑު ފުރަތަމަ ވިސްނުން ގެންގުޅުނު ގޮތް. ދެވަނަ ވިސްނުމަކަށް އަޅުގަ ނޑު
ގެންގުޅުނީ، ކޮންމެ ގޮތެއްގައިވިޔަސް ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭނެކަމަށް. މިގޮތުން
ފުރަތަމަ ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންނުޖެހޭނެކަމަށް ވިސްނައިގެން ޤާނޫނުއަސާސީ ބަލަމުން
އައިސް، 411 ވަނަ މާއްދާއާ ހިސާބަށް އާދެވުނުއިރު އެމާއްދާގައި އަޅުގަ ނޑު ހީކުރި
ގޮތަކަށް ނޫން އޮތީކީ. އަޅުގަ ނޑު ހިތަށް އަރައިގެން ހުރީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި
ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިގެން ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިނުވާ
ކޮންމެ އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓު ދޭންޖެހޭނީ އަތްއުފުލައިގެންނޭ، ނުވަތަ ހާމަވޯޓަކުންނޭ.
މިގޮތަށް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ހީކޮށްގެންހުރީ. އެހެންނަމަވެސް އެގޮތަކަށްނޫން
އެމާއްދާގައި މި ބަޔާންކުރައްވާފައިވަނީކީ. އެ މާއްދާގައި މިއޮންނަނީ

ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި
ނަގަންވާނީ ސިއްރު ވޯޓެއްކަމަށް. އެހިސާބުން އަޅުގަ ނޑު ދެވަނަ ވިސްނުމަކަށް
ދިޔައީ. އެއީ ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭނެކަމަށް. މި ވިސްނުމުގައި ބަލައިގެން
އަޅުގަ ނޑު ހިތަށްއެރީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ސިއްރު ވޯޓަކަށް
ދާންޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައި މިވަނީ ކީއްވެގެންބާވައޭ. އެގޮތަށް ޚިޔާލު
ވިސްނަންޖެހުނީ ކަ ނޑައެޅިގެން ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭނެކަމަށް ވަރަށް ގިނަ
އިންތިޚާބުތަކުގެ ވާހަކަ ބަޔާންކުރެއްވިއިރު ކަ ނޑައެޅިގެން ބަޔާންކުރައްވާފައި
އެބައޮތް. އެހެންނަމަވެސް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު
ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ވާހަކަ ބަޔާންކުރައްވާފައިވާއިރު، ސިއްރު ވޯޓަކަށް
ދާންޖެހޭނެކަމަށް ކަ ނޑައެޅިގެން ބަޔާންކުރައްވާފައެއް ނުވޭ. އެހެންކަމަށްވަންޏާ
އަޅުގަ ނޑު މި ހިތަށްއަރަނީ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ސިއްރު ވޯޓަކަށް
ދާންޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައި މި އޮންނަނީ ކީއްވެގެންބާވައޭ. މިއީ
އަޅުގަ ނޑުމެން، އަޅުގަ ނޑު ހިތުން ހަމަ ވިސްނާލަންޖެހޭނެ ނުކުތާއެއް. ޤާނޫނީ
ނުކުތާއެއް. އެ ހުރިހާ އިންތިޚާބުތަކެއްގައި ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭނެކަމަށް
ކަ ނޑައެޅިގެން ބަޔާންކުރައްވާފައި އޮވެފައި، އަނެއްކާ ވަކި މާއްދާއެއްގައި މި
އޮންނަނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭނެކަމަށް، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ކޮންމެ އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓު ދޭންވާނީ ސިއްރުންކަމަށް. އެހެންވީމާ
މި ނުކުތާއަށް ވިސްނައިގެން އަޅުގަ ނޑަށްވެސް ބުރަވެވުނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށް
ދާންޖެހޭނެކަމަށް. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުމެން މިބަހުސްކުރަމުން،
ވާހަކަދެކެވެމުން މިދަނީ ޤާނޫނުހަދާ މަޖިލީހެއްގައި. އެހެންކަމަށްވާތީ، ދެކޮޅަށް،
ދެފަރާތަކަށް، ދެގޮތަކަށް ވާހަކަދެކެވެމުންދާއިރު އަޅުގަ ނޑަށްވެސް އެންމެ ބޮޑަށް
ބުރަވެވެނީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ގޮތެއް ނިންމައި، އެގޮތަކަށް
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކަންތައްތައް ގެންދިޔުން. ދެން ހަމައެއާއެކު އަޅުގަ ނޑު
ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާ، 4 ދުވަސް، 4

ދުވަސް، 1 ވަނަ ދުވަސް ހިނގަމުންދާއިރު، ނިމުމަކަށް ނައިސް ކުރިއަށް މިދަނީ.
އެހެންވީމާ، މި ޖަލްސާގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރެއިން ގޮތެއް ނިންމައިގެން ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރެވޭނެގޮތް އަވަސް ގޮތަކަށްވުން
އެއީ އަޅުގަ ނޑުގެ ވަރަށް ބޮޑު އެދުމެކޭ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙަންމަދު ޠާރިޤް. އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންވެސް މި މަސައްކަތް ކުރަނީ
އަވަސްކުރެވޭތޯ ބަލަން. ތިބޭފުޅުންގެ ވާހަކަފުޅު ކުރުކުރެއްވި ވަރަކަށް
އަވަސްވެގެންދާނެ. އެއާމެދުވެސް ކުޑަކޮށް ވިސްނަވާލަދެއްވުން އެދެން. އަޅުގަ ނޑަށް
ނޭނގިހުރެ ވަރަށް ބޭއިންސާފުކޮށް ނިންމުންތަކެއް ނިންމިފައި މިވަނީ ތިލަދުންމަތީ
އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމާމެދު. އެއީ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ވާހަކަފުޅުދައްކަވަނިކޮށް އަޅުގަ ނޑު ޖަލްސާ ނިންމާލީ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑަށް
ނޯޓުކުު ރެެވިފައި މިއޮތީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫނުފުޅު ފެނުނީމާ
ވާހަކަފުޅުދެއްކެވިކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް ޙަޤީޤަތުގައިވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވާނެ
ފުރުޞަތެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ނޭރުވޭ. ވީމާ، މިހާރު ވަރަށް މަޢާފު އެދެމުން،
ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމަށް ފުރުޞަތު
އަރުވަން.
ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދުވެސް އަޅުގަ ނޑު
މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމް ފުރުޞަތަކަށް އެދި ދަންނަވާލީ ކުރީ ދުވަހު ދައްކަމުން ދިޔަ ވާހަކަ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ނުނިމެނީސް ގަޑިޖެހުމާ ގުޅިގެން އަދި ދަންނަވާލަން ބޭނުން ބައެއް ވާހަކަ
ހުރުމާއެކު. އާދެ، އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ކުޑަގޮތަކަށް އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަގޮތް
ދަންނަވާލުމަށް މި ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންހިފަން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ޤަސްދެއް
ނުކުރަން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަކި މާއްދާތަކަކަށް ދާކަށް. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން

ބޭނުންވަނީ ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ 4 ވަނަ
ނަންބަރުގައި، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި އެ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސަކު
އިންތިޚާބުކުރަންވާނޭކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، އެކަން ކުރާނެ ވަކިގޮތެއް ނެތްކަން
އަޅުގަ ނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭތީއާއި، އަދި މީގެ އިތުރުންވެސް ހާމަވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭކަމަށް
މި މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން ވާހަކަދައްކަވާފައިވާ
ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އަޅުގަ ނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑު އަދި
ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ، މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި އަޅުގަ ނޑުގެ ދިރާސާއިން ވަރަށް
ސާފުކޮށް އެނގެން އެބައޮތޭ، ވަކި ގޮތެއް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިގެން
އޮތްކަމަށް ބެލެވެން ނެތްކަން. މިގޮތުން ވަކިގޮތެއް ނިންމުމުގައި އަޅުގަ ނޑަށްވެސް
ބޮޑަށް ބުރަވެވެނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
މެދުގައި ވޯޓެއް ނަގައިގެން ވަކި ގޮތެއް ނިންމުން. ދެން މިކަން ކުރުމާމެދު،
މިކަންތައް މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެ ކަމެއްތޯ، އެއީ އެކަންތައް
ބަލައިލުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަކި މާއްދާތަކަށް ދާއިރުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 401
ވަނަ މާއްދާ ތަންދޭކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގައި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ނިންމާ ގޮތެއް، މިކަހަލަ މައްސަލަތަކުގައި
ވަކިގޮތެއް ނިންމިދާނެކަމަށް. އާދެ، ބޭރުގެ ބައެއް ޤައުމުތަކުގައިވެސް އަޅުގަ ނޑަށް
ލިބިފައިހުރި މަޢުލޫމާތުތަކުގެ އަލީގައި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މިކަހަލަ
މައްސަލައެއް، ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ދިމާވެއްޖެ ހިނދެއްގައި،
އެބޭފުޅުން ބައްލަވަނީ ކުރީގެ ޤާނޫނުއަސާސީއެއްގެ ޑްރާފްޓްކުރެވުނު ދުވަސްވަރުގެ
ޔައުމިއްޔާތަކަށޭ. ދެން އޭގެ ފަހުގައި ޤާނޫނު މާނަކުރާ ކޮންސްޓިޓިއުޝަނަލް
ކޯޓަކުން ގޮތެއް ނިންމަނިއްޔޭ. ދެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިއިން
އެއްވެސް ގޮތަކަށެއް ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ދެވޭކަށް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 401 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ޚާއްޞަ

މަޖިލީހުގައި ނިންމިދާނެ ކަމެއް ކަމަށް ފެންނާތީ، މިގޮތަށް ހާމަވޯޓެއް ނެގުން އެއީ
އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަ ކަމަށް ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމް.
އަޅުގަ ނޑު ދެން މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ، މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢަލީ މުޙަންމަދަށް.
މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ އައްސަލާމު ޢަލައިކުމް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.
މެންބަރު ޢަލީ މުޙަންމަދު މިއަދުގެ ޖަލްސާ ފަށްޓަވަމުންވެސް ވިދާޅުވިފަދައިން،މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން
ވާހަކަދެއްކެވުން: މިއޮތީ ޙަޤީޤީ މައްސަލައާއިގެން ކުރިއަށްދާން ވަރަށްބޮޑަށް ބޭނުވެފައި. އެހެންކަމާއެކު
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރީމަތީގައި އެޖެންޑާގައި މިއޮތް ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމުގެ
މައްސަލަ ވަރަށް އަވަހަށް އެބަ މަސައްކަތްކޮށްގެން ކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން
ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެންމެންގެވެސް
މަޤްޞަދަކީ، ހަމައެންމެ މަޤްޞަދެއް. އަދި އަޅުގަ ނޑުމެން ޙާޞިލުކުރަން ބޭނުންވާ
ލަ ނޑުދަ ނޑިއަކީވެސް ހަމަ އެއް ލަ ނޑުދަ ނޑި އެއް. އާދެ، އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ އެކަށޭނަ ރަނގަޅު ފުރިހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް ހަދައިދިނުން.
މިމަޖިލީހުން. އެހެންކަމާއެކު އެމަސައްކަތައިގެން މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން
ކުރިއަށްދިއުމަކީ، މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި ކުރަންޖެހިފައިވާ އެންމެ
މުހިންމު މަސައްކަތް. އެމަސައްކަތް ކުރުމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު
މަސްއޫލުވެގެން މިވަޤުތު މިތިބީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި
މިހާރު ޢަމަލުކުރަމުންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަހުރި އަޅަގަ ނޑުމެން
އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ގިނަ ކަންތައްތައް. އެހެންކަމާއެއްކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން
މިމަޖިލީހުން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދާނީ، ހަމަ އެކަންތައްތައް
ރަނގަޅުކޮށް އަޅުގަ ނޑު މިދެންނެވި މަޤްޞަދާއެއްގޮތަށް، ޤާނޫނުއަސާސީ ކަންތައް

ކުރިއަށް ގެންދެވޭތޯ. ހަމަގައިމުވެސް އަޅުގަ ނޑުގެ ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުން
ހުރިހާކަމެއްގައި ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން އަރުވަން. މިހާރު މިތަނުގައި
ވާހަކަދެކެވޭގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސްގެ ރައީސަކު ހޮވުމަށްޓަކައި
ވޯޓުލުމާބެހޭގޮތުން އެބަތަފާތު ގޮތްގޮތުން ވާހަކަދެކެވޭ. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން އޮތް
އެއްޗަކީ އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެން މިތަނަށް އައިސް މިތިބީ ވަރަށް ޚާއްޞަ
މަސައްކަތެއް ކުރާށޭ. ހަމަ ފާޅުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މިތިބީ ޤާނޫނުއަސާސީ
އިޞްލާޙުު ކުެރަން އައިސްފައޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ފަހަކަށް ނުޖެހޭނަމޭ. އެއީ
ފާޅުގައި ކަމަށްވިޔަސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޚިޔާލުތައް ފާޅުކޮށް އަޅުގަ ނޑު ދޭ ވޯޓެއް
ދޭކަށެއް. އެހެންވީމާ މިހާތަނާ ހަމައަށް މިއޮތް އަތްއުފުލައިގެން ފާޅުގައި ވޯޓުދޭން
ވާހަކަފުޅު ދެއްކެ ވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަ ނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން.
411 ވަނަމާއްދާ އެންމެ ގިނައިން ވާހަކަދެއްކެވި އެއްމާއްދާ. އެމާއްދާއާބެހޭގޮތުން
އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަ އެއްޗެއްވެސް ދަންނަވާލާނަން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން
ޢަމަލުކުރަމުންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިއޮންނަނީ ބާބުތަކަކަށް ބެހިފައި. ކޮންމެ
ބާބެއްގައި އައިސްފައިވަނީ އެބާބަކާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކާބެހޭގޮތުން. ހަމައެގޮތުން
411 ވަނަމާއްދާވެސް ވާނީ ޢާންމު އިންތިޚާބަކާބެހޭ ބާބަކަށް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަ ނޑަށް މާނަކުރެވުނީ، ޢާންމު އިންތިޚާބުގައި ނަގަންޖެހޭ ވޯޓުތައް ނެގުމުގެ
މާއްދާއެއްކަމަށް 411 ވަނަމާއްދާއަކީ. ކަ ނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިހާރު
ނެތް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް އިންތިޚާބުކުރަންވީ،
ސިއްރުވޯޓަކުންކަމެއް ނޫނީ އަތްއުފުލައިގެން ވޯޓެއް، ނޫނީވިއްޔާ ފާޅުގައި ވޯޓެއް
ނަގައިގެންކަމެއް. އެހެންކަމާއެއްކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ރަނގަޅު މަސްލަޙަތު ހުރިގޮތަކަށް،
ނިންމިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑުގެ ޚިޔާލަކީ، އަޅުގަ ނޑުމެން ފާޅުގައި ހަމަ
ވޯޓެއްނެގުން. އަޅުގަ ނޑު އެއްގޮތަކަށްވެސް މާގިނަ ވަގުތެއް ނުނަގާނަން. ހަމަ

އަޅުގަ ނޑުގެ ހިތުގައި އޮތް އެއްޗެއް ދަންނަވާލުމަށް މިފުރުޞަތުގެ ބޭނުންކޮށްލީ.
ދެއްވިފުރުޞަތައްޓަކާ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ މުޙަންމަދު.
އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކާ ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވާލާނަނަން.
މިހާރު އަޅުގަ ނޑަށް ލިބިފައިހުރި ނަންނތަކަށްވުރެ އިތުރު ނަންފުޅުތަކަށް ވާހަކަފުޅު
ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގަތަސް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭކަށް ނޯންނާނެ. އެއީ
މިމަޖިލީހުގައި ނޯވޭ ކޮމިޓީ ވަގުތު ނިންމާލުމެއް. ދެން އަޅުގަ ނޑަށް ހަމަ
ތަކުރާރުކޮށް މިހެންދެންނެވޭނީ. އެއީ އެހެންނޫނީ މިބަހުސްގެ ނިމުމެއް ދުވަހަކުވެސް
ނާންނާނެ. އަބަދު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޖެހޭނީ އަނެއްކާ ހަތަރުވަނަދުވަސްވެސް
ފަސްވަނަދުވަސް މިގޮތަށްދާން. ވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަރިހުން
އެދެން، އެދިވަޑައިނުގަންނަވަން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން އިތުރަށް. އެއީ އަޅުގަ ނޑު
އަތުގައި މިހާރު ލިބިފައިހުރި ނަންފުޅުތަކުގެ އިތުރު ނަންފުޅުތަކަށް އަޅުގަ ނޑަށް
ފުރުޞަތެއް ނޭރުވޭނެ. ވީމާ، މިއަށް ދެން ކޮންމެ ނަމެއް ވިދާޅުވިއަސް އެންމެ
ރަނގަޅު. ކޮމިޓީ ވަގުތު ނިންމުމޭވެސް. އަޅުގަ ނޑު ނަމެއް ނުދޭނަން. އެކަމަކު
އަޅުގަ ނޑަކަށް ފުރުޞަތެއް ނޭރުވޭނެ. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ
މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ލުބުނާ މުޙަންމަދު ޒާހިރު
ޙުސައިނަށް.
މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ wr ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ށ. އަތޮޅުގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ
މެންބަރު ލުބުނާ މުޙަންމަދު މަރުޙަބާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
ޒާހިރު ޙުސައިން އަޅުގަ ނޑަށް މިފުރުޞަތު ދެއްވީތީ، ޝުކުރިއްޔާ. މިހާތަނަށް ވާހަކަދެއްކެވި
ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅަށްވެސް އަޅގަ ނޑު އިޙްތިރާމްކުރާ ވާހަކަ
ދަންނަވާލަން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވާލަނީ ޚިޔާލު ތަފާތުވެގެން އުޅޭ

މާއްދާތަކާމެދު އަޅުގަ ނޑުގެ ޚިޔާލު. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަމާއްދާ
މާނަކުރުމުގައި މިމަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މެދުގައި އުފެދިފައިވާ
ޚިޔާލުތަފާތުވުމާ މެދުގައި އަޅުގަ ނޑުގެ ކުރިން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި ބައެއް
މެންބަރުންގެ ވާހަކަތަކާމެދުގައި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ބަލާލުމަށް އަޅުގަ ނޑު
ޤަޞްދުކުރަން. އަޅުގަ ނޑު މިމަޖިލީހުގައި މިވާހަކަ ދައްކަނީ ހަމައެކަނި މިމަޖިލީހުގެ
މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން. ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތެއް
ތަމްޞީލުކުރާ މަންދޫބެއްގެ ހައިސިއްޔަތަކުންނެއް ނޫން. ވީމާ، މިމަޖިލީހުގައި މިހާރު
އުފެދިފައިވާ މައްސަލައިގައި ސިއްރުވޯޓެއް ލައިގެން ނުވަތަ އަތްއުފުލައިގެން
ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމަށް، ނިންމެވިނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ގެ އިޢުެު ތިރާޒެއް ނެތް.
ނަމަވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަމާއްދާ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ހަމަތަކާ
އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން މާނަކުރާނަމަ އެމާއްދާއަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94
ވަނަމާއްދާގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު
އިންތިޚާބުކުރުމުގައި ތަންފީޒުކުރަންޖެހޭ މާއްދާއެއް ނޫން. 411 ވަނަމާއްދާ
ތަންފީޒުކަރަންޖެހެނީ ރައްޔިތުންގެ ޢާންމު ވޯޓް ނެގުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާ
ޙާލަތްތަކުގައި ހަމައެކަނި. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަމާއްދާގެ 4 ވަނަނަންބަރުގައި
ބުނާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް
ބުނެފައިވީނަމަވެސް އެއިންތިޙާބުކުރަންޖެހެނީ ސިއްރު ވޯޓެއް ނަގައިގެންކަމުގައި
މިމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިނެތްކަން އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރަން. މިހެން މިކަން އޮތްއިރު
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 406 ވަނަމާއްދާގައި ޤާނޫނު މާނަކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގެމައްޗަށާއި
ޖުމްލަގޮތެއްގައި ކޮންމެ ޤާނޫނީ ނިޒާމެއްގައިވެސް އެތަނެއްގައި ޢަމަލުކުރެވުމުން
އަންނަ އުޞޫލާއި އާދަކާދައިން، ނުވަތަ އިނގިރޭސި ބަހުން ދަންނަވަނީނަމަ،
ޕްރެސީޑެންޓްސްއަށް ދެވިފައި އޮންނަ މަގާމަށް ބަލާލާއިރު ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ހޮވުމުގައި ކުރީގައި ޢަމަލުކުރަމުން އައިސްފައިވާގޮތަށް
ޢަމަލުކުރުމަށް ޤާނޫނީގޮތުން ލާޒިމްކުރޭ. އަދި ހަމަމިއާއެކު ދުނިޔޭގެ އެހެނިހެން

ޤައުމުތަކުގައި މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމުގައި އަދި މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ
އެހެންކަންކަމުގައި ވޯޓްދޭގޮތަށް ބަލާލާއިރު ވަރަށްގިނަފަހަރު މަޖިލީހުގެ ނިންމުންތައް
ނިންމާފައި ހުންނަނީ، ސިއްރު ވޯޓް ނަގައިގެންނެއްނޫން. އަޅުގަ ނޑު ކުރި
ދިރާސާތަކުން މިކަންތައް ހާމަވޭ. އަދި ސިއްރު ވޯޓެއް ނުނަގާ ސަބަބަކީ
ޓްރާންސްޕޭރަންސީ އިތުރުކުރުންކަންވެސް ފާހަގަކުރެވޭ. މިމަޖިލީހުގައި ބައެއް
މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅުތަކުން ސިއްރު ވޯޓެއް ފިޔަވައި އެހެން ވޯޓެއްގައި
ބައިވެރިވުމަކީ، ކުށްވެރިވެދާނެ ކަމެއްކަމަށް ވިދާޅުވެފާވާއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 401
ވަނަމާއްދާއާއި 401 ވަނަމާއްދާއިން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް
ލިބިދީފައިވާ އިމްތިޔާޒާއި ހިމާޔަތް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން މިމަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ
ހައިސިއްޔަތުން މިމަޖިލީހުގައި ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ ވޯޓްދެއްވުމުގައި ދިވެހިރައްޔިތުންގެ
މަސްލަޙަތު ފިޔަވައި އެހެންކަންކަން ރިޢާޔަތް ކުރަން ނުޖެހޭނެކަމަށް އަޅުގަ ނޑު
ގަބޫލުކުރަން. އަދި އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މަޖިލީހުގައި ސިއްރު ވޯޓެއް
ނޫންގޮތަކަށް ވޯޓެއް ނުދެއްވުމަށް އިންކާރު ކުރައްވާއިރު، މަޖިލީހުގެ ދައުރަކީ
ޤާނޫނުއަސާސީއާ ރާއްޖޭގައި އުފެދިފައިވާ ދީމުޤްރާތީ ނިޒާމް އިތުރަށް
ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި އުފައްދާފައިވާ މަޖިލީހަކަށްވާއިރު، މިމަޖިލީހުގައި
އަތްޕުޅުއުފުލައް ވައިގެން ވޯޓް ދެއްވުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީ މަނާނުކުރާހިނދު، މިކަމަށް
ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢުޒުރުވެރިވެވަޑައިގަތުމަކީ، ދީި މެުޤްރާތީ ނިޒާމުގެ
ޓްރާންސްޕޭރަންސީ އުޞޫލާ ތަޢާރުޟުވާ ކަމެއްކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދެކެން. އަޅުގަ ނޑު
އިތުރަށް ވާހަކަ ދައްކާކަށް ނެތިން. އަޅުގަ ނޑު ހަމައެކަނި ޤާނޫނުގައި މިމައްސަލަ
ޖެހިގެން ނޫނީ ޚިޔާލު ތަފާތުވެގެން އުޅޭ މާއްދާތަކާމެދު ބަހެއް ދަންނަވާލީ.
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ. މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ލުބުނާ މުޙަންމަދު
ޒާހިރު ޙުސައިން އަޅުގަ ނޑާ ބެހޭގޮތުން ވިދާޅުވި ބަސްކޮޅަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން.

އަޅުގަ ނޑަށް ދެން ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތީ ނިލަންދެ އަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝިހާބަށް. އެކަމަކު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަނީ
ކުރިން ފުރުޞަތު ހޯއްދަވާފައި. އަޅުގަ ނޑު ފަހުން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. މިހާރު
އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙަންމަދަށް.
ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްެް. ޢިއްޒަތްތެރި ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން.
މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް އައްސަލާމް ޢައިލައިކުމް ވަރަޙްމަތުއްاله ވަބަރާކާތު. އާދެ. ޝައްކެއްނެތް
މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގައި މިކުރެވެމުންދާ ބަހުސާ ދޭތެރޭ އަޅުގަ ނޑުގެ
ޚިޔާލުދަންނަވާލުމަށް އަޅުގަ ނޑު މިތެދުވީ. ފުރުޞަތު ދެއްވިކަމަށްޓަކައި އަޅު ގަ ނޑު
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޝައްކެތްނެތް މިއީ އެއްވެސްކަހަލަ
ބަހުސެއް އޮތް މައްސަލައެއް ނޫން. ވަރަށް ޞަރީޙަގޮތެއްގައި އަޅުގަގަ ނޑުމެންގެ
މާދަރީބަހުން މިކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާޅުކޮށް އެނގޭގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުއަސާސީން މިކަން އެބައަންގައިދޭ. އާދެ، ޝައްކެނެތް، 94 ވަނަމާއްދާގައި
މިބުނަނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި ރައީސަކާއި މި
މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސަކު ހޮވަން. އެހޮވަންޖެހޭ
ގޮތުގައި މިއޮންނަނީ، އިންތިޚާބު ކުރަންވާނެއޭ. ހޮވަންވާނެއެކޭވެސް ނޫން، ޢައްޔަން
ކުރަންވާނެއެކޭވެސް ނޫން. ހަމަ ކަ ނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަމާއްދާގައި
މިއޮންނަނީ އިންތިޚާބުކުރަންވާނެއޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން
ކެރިހުރެގެން، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިމަޖިލީހުގައި ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި
އަޅުގަ ނޑުު މެެންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި އަދި ނާއިބު ރައީސްގެ ވޯޓް
ނަގަން ޖެހޭނީ ސިއްރު ވޯޓުންކަމަށް. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް އިޙްތިރާމާއެކު ޅ. އަތޮޅުގެ
މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޙުސައިން އިބްރާހީމް ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް ތާއީދުކުރަން.
އެމެންބަރުގެ ވާހަކަކޮޅު އެއީ އަޅުގަ ނޑު ހިތުން މިކަމަށް އެންމެ ލާއިޤު އެންމެކަމަށް

އެކަށީގެންވާ ވާހަކަފުޅުތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެމަނިކުފާނު އެހުށަހެޅުއްވި
ހުށަހެޅުއްވުންތަކަށް އަޅުގަ ނޑު ވަރަށްބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން. އާދެ، 411
ވަނަމާއްދާގައި މިއޮންނަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައި ވާ އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމު ވޯޓްތަކުގައި ނަގަންވާނީ ސިއްެް ރުވޯެޯ ޓޭ.
ޝައްކެތްނެތް. އަޅުގަ ނޑު ދަންެް ނަވާނީ، މިޤާނޫނުއަސާސީގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މި
ބަހުޘްކުރަމުންދާ 94 ވަނަމާއްދާ ހިމެނޭނެ. މިޤާނޫނުއަސާސީއަކުން 94
ވަނަމާއްދާއެއް މަޙްރޫމެއް ނުކުރޭ. އެހެންވީމާ، އެ މަޙްރޫމް ނުކުރާހާހިނދެއްގައި،
އެޤާނޫނުއަސާސީއަށް 94 ވަނަ މާއްދާއަށް ފެތޭކަމަށްވަންޏާ 411 ވަނަ މާއްދާގައި
ބުނާފަދައިން ސިއްރު ވޯޓެއް ނޫން އެހެންގޮތަކަށް މިމަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސަކާއި
ރައީސަކު ނެގޭނެ އެއްވެސްގޮތެއް މީގައި ނެތް. މިއޮތީ ކަ ނޑައެޅިގެން ފާޅުކޮށް
ބުނެވިފައި. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ އެއްޗެތި
ނިންމަމުންދާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެން އެއްމާއްދާއިން އަނެއްމާއްދާއަށް ނުވަތަ އެއް
ޤާނޫނެއް އަނެއް ޤާނޫނަކާ ޙަވާލާދޭއިރު 414 ނަންބަރު މާއްދާގައި މިބުނާ
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވާގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބޭނުންވާ
ރައްޔިތުންގެ ޢާންމު ސިއްރު ވޯޓް ނެގުމާއި، ހަމަކަ ނޑައެޅިގެން އެބައޮތް ޢާންމު
ސިއްރު ވޯޓް ނެގުމާއޭ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށާއި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހަށް
މެންބަރުން އިންތިޚާާ ބުެކުރުމުގައި ބޭނުންވާ ވޯޓްނެގުމާއި ކީއްވެގެންތޯ މިތަނުގައި
ނެތީ. ސިއްރުވޯޓް. ކަ ނޑައެޅިގެން ހަމައެކަނި މިއޮތީ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ރައްޔިތުންގެ ޢާންމު
ސިއްރު ވޯޓް ނެގުމާއި އޭގެފަހަތުން މިއަންނަނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށާއި
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ވޯޓް
ނެގުމާއި، މީގައި ނެތޭ އެގޮތަށް ބުނެފައެއް. އަޅުގަ ނޑުމެން މިބަހުސްކުރަނީ 94
ވަނަމާއްދާގައި ގޮތެއްނެތިގެން. އެހެންނަމަވެސް 411 ނަންބަރު މާއްދާ އެއިޝާރާތް
ކޮށްދޭ ފަދައިން އެބައޮތޭ އިންތިޚާބުކުރަންވާނެއޭ. ކީއްވެގެންތޯ 94 ވަނަމާއްދާގައި

ނެތީ ޢައްޔަން ކުރަންވާނެއޭ ނުވަތަ ހޮވަންވާނެއޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު
މިދަންނަވަނީ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އިންތިޚާާ ބުެކުރުމުގައި ބޭނުންވާ ވޯޓް
ނެގުމާއި މީގައިވެސް ނެތޭ ގޮތެއް ބުނެފައެއްެް. ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނަގާ ޢާންމު ވޯޓްނެގުމާއި މީގައިވެސް ނެތޭ ގޮތެއް ބުނެފައެއް.
ހުރިހާ ކަމެއް ހިންގާ ބަލަހައްޓާނީ، ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަނެވެ. ޝައްކެއްނެތް.
އޭގައި އަޅުގަ ނޑުގެ ބަހުސެއްނެތް. އެއީ އޭނާ ކުރައްވަންޖެހޭނޭ ކަމެއް.
އެހެންނަމަވެސް މިދެބައިގައި ނެތް ވޯޓް ނަގަންވީ ގޮތެއް ބުނެފައެއް. ދެން
މިއަންނަނީ 411 ނަންބަރު މާއްދާ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 401 ވަނަ ނަންބަރުގައި
ވާފަދައިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބަކީ، ނުވަތަ ސުރުޚީއަކީ މިޤާނޫނުއަސާސީއަކާ
ބެހޭކަމެއް ނޫން. އެމާއްދާއަކާ ގުޅޭ މާއްދާއެއްވެސް ނޫން. އަޅުގަ ނޑުމެން ލިޔާ
ލިޔުންތަކުގައިވެސް، އެގްރިމެންޓްތަކުގައިވެސް، ގަވާއިދުތަކުގައިވެސް،
ޤާނޫނުތަކުގައިވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން އެއްމާއްދާއަކާއި އަނެއްމާއްދާއެއް
ޙަވާލާދޭކަމަށްވަންޏާ، 414 ވަނަމާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ) ނުވަތަ 414
ވަނަމާއްދާގެ 1 ،4 ،4 އޮންނަންވާނެ. އެހެންވީމާ، ކަ ނޑައެޅިގެން 411
ވަނަމާއްދާގައި ޙަވާލާދެވިފައެއްނުވޭ 414 ވަނަމާއްދާއަކަށް. އެހެންނަމަ،
އެންމެރަނގަޅުނޫންތޯ ބުނަން 414 ވަނަމާއްދާގައިވާފަދައިން، އެހެން އޮންނަން
އެންމެ ރަނގަޅުނޫންތޯ. އެހެންވީމާ، ކަ ނޑައެޅިގެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބައެނގޭ
އަޅުގަ ނޑުމެން ދާންޖެހޭނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށްކަން. އަނެއްކާ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ގިނަބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ 94 ވަނަމާއްދާގައި ނެތޭ އިންތިޚާބު ކުރަންވީގޮތެއް.
އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވަނީ، 414 ވަނަމާއްދާގައި ނެތޭ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރުމުގައި ވޯޓް ނަގާނެގޮތެއް ކަނަޑައެޅިގެން
ބުނެފައެއް. އަދި ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، ނަގާ ޢާންމު
ވޯޓް ނެގުމާއި ވޯޓް ނަގަންވާނެ ގޮތެއްވެސް ބުނެފައެއް ނެތޭ. އެހެންކަމަށްވާހިނދު
އަޅުގަ ނޑުމެން ބަހުސްކޮށް މިބަހުޘްގައި ދިގުލައިގެން މިދަނީ 94 ވަނަމާއްދާގައި

އިންތިޚާބުކުރަން ޖެހޭކަމަށް އޮވެފައި، އެއިންތިޚާބު ކުރަންޖެހޭނީ ކޮންގޮތަކަށްކަން
ޞަރީޙަކޮށް އަންގާފައި ނުވުމުން. އެހެންވީމާ، މި ހުރިހާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ
އިންތިޚާބުތަކާ ހުރިހާކަމެއް އަޅުގަ ނޑު ހިތުން 411 ނަންބަރު މާއްދާއިން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޞަރީޙަކޮށް ޖަވާބު އެބަލިބޭ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ
ދިގުކުރަންވީ މައްސަލައެއްނޫން. ދެން އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާ އަނެއް ނުކުތާއަކީ،
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގައި ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސަކު ހޮވުމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު
ހޮވުމުގައިވެސް އަދި ރާއްޖޭގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކު ހޮވުމުގައިވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުންވެސް އަމަލުކުރަމުން ގެންދަވަނީ ސިއްރު
ވޯޓު. މީގެ ކުރިން އަޅުގަ ނޑުމެނގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކު ހޮވުމަށް
ގިނަ ނަންތަކެއް ހުށަހެޅޭގޮތަކަށެއް ނޯވޭ ޢާންމު ރައްޔިތުންނަށް ހުޅުވާލެވިފައެއް.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޢިއްޒަތްތެރި މިއަދުގެ ލޮބުވެތި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެފުރުޞަތު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެންމެފަހުން އިޞްލާޙު ކުރެވުނު
ޤާނޫނުއަސާސީގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ދެއްވާފައި ވަނީ.
އެހެންނަމަވެސް އޭގެކުރިންވެސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސަކު، ރާއްޖޭގެ ވެރިއަކު ހޮވުމަށް ވޯޓު ނަންގަވާ
ހިނދުގައިވެސް އެހުށަހެޅޭ ދެނަމަކަށް ނުވަތަ އެއްނަމަކަށް ވޯޓު ނަންގަވަނީ ސިއްރު
ވޯޓެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކައަކީ މިޤާނޫނުއަސާސީގައި މުޅި
ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ބަލާއިރުވެސް އަތްއުފުލައިގެން ވޯޓު ނަގާނޭ އެއްވެސް ވާހަކައެއް
ބުނެފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަތްއުފުލައިގެން ވޯޓު ނަގަން ނުޖެހޭހާހިނދެއްގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިހާ މަތިވެރި މަޤްޞަެަ ދެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާނީ މިހޮވާ ރައީސަކީ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މުޅި ޤައުމު ބައްޓަން ކުރުމަށް
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ވެރިއަކަށް އިންނަވާ ރައީސޭ. މިޤާނޫނުއަސާސީއަކީ،
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤައުމު ކުރިއަށް ގެންދަން އޮތް

ޤާނޫނުއަސާސީ. ޤާނޫނުއަސާސީއެއްގައެއް އޮވެގެންނުވާނެ އަޅުގަ ނޑުމެން
ބޭނުންހާގޮތަކަށެއް މާނަނެގޭގޮތަކަށެއް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ކޮންމެ މާއްދާއެއްވެސް
އޮންނަންވާނީ ލިމިޓެޑްވެފައި. އޭގެން އެބުނާ އެއްޗެއް ހަމަ އެހެން މާނައެއް
ނުނެގޭގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުވެސް ނުދަންނަވަން މާނަނުނެގޭނެއެކޭ
ދިވެހިބަހުން. ވީމާ، އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކައަކީ، އަޅުގަ ނޑުމެން ނަގަންޖެހޭނީ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކާއި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު
ރައީސަކު ހޮވުމުގައި ސިއްރު ވޯޓެކޭ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ބަލަމާ ހިންގަވާ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ ކަންތައްތައް މިހާރު އޮތްގޮތް. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ
އެއްވެސްތަނެއްގައި ނެތޭ އިންތިޚާބުކުރުމަށާއި އަދި ޢާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް
އަތްއުފުލައިގެން ވޯޓް ނަގާގޮތެއް. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެޓޮލްސް މިނިސްޓްރީން
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި ބާއްވާ ރަށްރަށުގެ ރ.ކ ކޮމިޓީއާއި އަދި ތަރައްޤީއަށް
މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީތަކުގެ ވޯޓު ނަންގަވާ ގޮތް އަޅުގަ ނޑު ހިތުން
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިމަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ.
ހަމައެކަނި އިހަށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މާކުރީގެ އުޞޫލެއް އެއީ އަތްނަގައިގެން
ވޯޓުލުން. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ވޯޓު ނަގަމަންގެންދަނީ، ދެއިންތިޚާބުގައިވެސް
ހަމަކަ ނޑައެޅިގެން ވޯޓު ފޮށި ބެހެއްޓިގެން ވޯޓު ކަރުދާސް ހެދިގެން ސިއްރު ވޯޓު.
އާދެ، ސިއްރު ވޯޓު އެހެންނެގުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޞުލްޙާއި
މަސްލަޙަތަށް އެއީ ލިބޭ ވަރަށްބޮޑު ކުރިއެރުމެއް. އެންމެ ހެޔޮކަން ބޮޑުވެގެންވަނީ
ޞުލްޙަ. އެހެންވީމާ، އެނުކުތާވެސް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ރާއްޖޭގަަ އިެ އަތްއުފުލައިގެން ރައީސަކު ނުވަތަ ވެރިއަކު ނުވަތަ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން
އިންތިޚާބުކުރުމަކަށް ވޯޓެއް މިހާރު އަތްއުފުލައިގެން ނުނަގާ. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުގައި
މިހެން ބުނާހިނދު އަޅުގަ ނޑު ހިތުން އަޅުގަ ނޑުމެން ސިއްރު ވޯޓު ދޫކޮށްފައި
އަތްއުފުލައިގެން ވޯޓު ނެގުމަށް ނުވަތަ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންގެ މެދުގައި އެކަން އޮންނަންވާނީ ކޮންގޮތަކަށްތޯ ބެލުމަށް އެއީ ފުރުޞަތު

އޮތްކަމެއް ނޫންކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން ކެރިހުރެގެން. އާދެ، ޝައްކެތްނެތް
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިވާހަކަތަކަށް ދެއްވާ ފުރުޞަތާއި އަދި
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަޝްވަރާގެ ރީތި އުޞޫލުން ތިޔަ ދެއްވަވާ ގިނަ ވަގުތަކަށްޓަކައި
ޢިއްޒަތްތެރި މިއަދުގެ ރައީސަށް އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ޚާއްޞަގޮތެއްގައި
ޝުކުރުދަންނަވަން. އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަމުންވެސް އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވަން، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންވެގެންނެއް
ނުވެއޭ އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި މިހާރު މިބޭނުންކުރަމުންދަނީ
ހަމަމުޅިންވެސް ސިއްރު ވޯޓުން. އެކިއެކި މަޤާމުތަކުގެ ވެރިންނާއި އިންތިޚާބުކުރާ
ހުރިހާ މީހުންގެވެސް ނެތިގެން އެބަޔަކު ޢައްޔަން ކުރެވެނީ ސިއްރު ވޯޓުންނޭ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިމަތިވެރި މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ނުވަތަ ނާއިބު
ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އަތްއުފުލައިގެން ވޯޓު ނަގަން
ދާންޖެހޭނޭ އެއްވެސް އުޞޫލެއް، ގޮތެއް ފެންނާކަށެއް ނެތް. ކަ ނޑައިޅެގެން
މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނެފައިވަނީ ސިއްރު ވޯޓު ނަގަން. އެހެންނޫންނަމަ
މިޤާނޫނުއަސާސީން 94 ނަންބަރު މާއްދާ ޖެހޭނީ އުވާލަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު
ތެދުތެދަށް ދަންނަވަން 411 ނަންބަރު މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ސިއްރު ވޯޓު
ނަގަންޖެހޭނޭކަމަށް. އައްސަލާމްޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުاله ވަބަރަކާތުހު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވެން: ޝުކުރިއްޔާ ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް
މުޙަންމަދު. ދެން އަޅުގަ ނޑު މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި ދަންނަވާލަން ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަކަށް
ހޮވިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅަކަށް ނުޖެހޭ މުޅި ޤައުމު ބައްޓަންކުރާކަށް ގޮތެއް
ނިންމަވާކަށެއް. އޭނާއަށް ޖެހިވަޑައިގަންނަވާނީ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓަވަން.
ރިޔާސަތުގައި ޑައިރެކްޝަން ދެއްވަން. އެހެން އިތުރުކަމެއް ކުރައްވާކަށް ޖެހިވަޑައެއް
ނުގަންނަވާނެ. އެކަންތައްތަކަކީ ކުރައްވާ ހުރިހާ ކަމަކީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން

ކުރައްވާ ކަންތައްތައް. ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓަވާ ކުރިއަށް ގެންދެވުން އެބޭފުޅެއްގެ
ކަމަކީ. ވީމާ، އެބޭފުޅެއްގެ ރޯލަކީ އިސްބޭފުޅެއްގެ ގޮތުން ގެންދަވާ ބައެއް އޭގައި
އޮންނާނީ. ދެން މިހާރު އަޅުގަ ނޑު މި މެދުކަަ ނެޑާލަނީ، ބައިގަޑިއިރުގެ
ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށް. އެއަށްފަހު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ 44.00 ޖަހާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެން
ޖަލްސާ ފަށާނަން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާލަން ރަމަޟާން މަސް
ކުރިއަށް އޮތީމާ އަޅުގަ ނޑުމެން ތަންކޮޅެއް އެހެންކަހަލަ ގޮތަކަށް ކަންނޭނގެ
ހުސްވަގުތުކޮޅު އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އެވަހާކަވެސް މަޢްލޫމާތަށްޓަކައި ދަންނަވާލަން.
[އިންޓަވަލް 40.10 ން 44.00 ށް]
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑުމެން ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށް ފަހުގައި އަނެއްކާވެސް ޖަލްސާ ފަށްޓަންކަމަށް.
ދެން ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެބަވިދާޅުވޭ އިތުރަށް ފުރުޞަތު ބޭނުންފުޅުވާ
ވާހަކަ. ހުރިހާ ބޭފުޅުންގެ ޚިޔާލުފުޅު، އެއްޚިޔާލަށް އެވާހަކަފުޅު ދައްކަވަނީ. ދެން
އަޅުގަ ނޑުވެސް ދޭހިތްވޭ ފުރުޞަތު. އެކަމަކު ކުރިޔަށް މިއޮތީ ރޯދަމަސް. މިއީ
އެއްސެޝަނަކުން ނިންމަންޖެހޭ ބައްދަލުވުމެއް. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑުމެން މިދައްކަނީ
ޚިޔާލުގެ ތަފާތު، ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބައެނގޭ. މިހާރު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
އެދައްކަވާ ވާހަކަފުޅު އަޑުއަހާކަމަށް ވަންޏާ އަދި މަސްދުވަސްވަންދެން
ވާހަކަދެއްކިއަކަސް ހިއެއްނުވޭ އެ ޚިޔާލުފުޅެއް ގެންގުޅުއްވާ ބޭފުޅުން އެ ޚިޔާލުފުޅެއް
ދޫކުރައްވަފާނެހެންނެއް. މިހާރު އަނެއްކޮޅުން ކިތަންމެ ގިނައިރުވަންދެން ވާހަކަފުޅު
ދެއްކެވިއަސް އެޚިޔާލުފުޅު ގެންގުޅުއްވާ ބޭފުޅުން އަނެއްކޮޅަށް ލަންބައެއްވެސް
ނުލެއްވޭނެ. އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް އެ ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅުތައް އަޑުއަހައި ގެން އަދި
އަޅުގަ ނޑުމެން ވަކިވަކިން އިންޓަވަލްގަޑިއާއި އެހެން ގަޑިއެއްގައި
ވާހަކަފުޅުދެއްކެވިއަސް ވެސް އެޚިޔާލު ތަފާތު ބޭބޭފުޅުން ޤަބޫލުފުޅެއް ނުކުރައްވާ.
އެކަމަކު މިއަށް ނިމުމެއް އަންނަން އެބަޖެހޭ. އެއީ އެއްވާހަކަތަކެއް މިދެކެވެނީ. ތިން

ގޮތެއް އެބައޮތް ހުށަހެޅިފައި. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތަކީ ރަނގަޅުގޮތޭ އިތުރު
ވޯޓަކަށް އަހާކަށް ނުޖެހެއޭ. ދެން އަނެއްބައި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ ސިއްރު ވޯޓެއްތޯ
ނުވަތަ ހާމަ ވޯޓެއްތޯ ބަލަން ވޯޓެއް ނަގާށޭ. ދެން ހުށަހަޅުއްވާފައި މިވަނީ ހަމައެކަނި
ހާމަވޯޓެއްތޯ ބަލަން ވޯޓެއް ނަގާށޭ. ވީމާ އަޅުގަ ނޑަށް މި ޖަލްސާ މިހިސާބުން
ނިންމޭނެ ކަހަލަ މަގެއް ހޯދަން މަޖުބޫރު އެބަވޭ. އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
އަރިހުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން ފުރުޞަތު އަޅުގަ ނޑު އެރުވުމުން ވީހާވެސް ކުރުކޮށް
ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން. އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވަނީ 44 ޖަހާކަންހާއިރަށް ޖަލްސާ
ނިންމާލެވޭތޯ ބަލަން. އެހެން މިދެންނެވީ ވޯޓަށް އަހައިގެން މިކަންތައްތައް
ނިންމާލެވޭތޯ ބަލަން. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް ހޮވުމުގެ މައްސަލަ
ނިންމާލެވޭތޯ ބައްލަވައިދެއްވުން. ވީމާ މިގޮތަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އެއްބާރު
ލެއްވުން އަޅުގަ ނޑަށް ދެއްވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު
އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރު ބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙަންމަދު ރާމިޒަށް.
ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު މިތެދުވީ މި ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު
މެންބަރު މުޙަންމަދު ރާމިޒު ހޮވުމާބެހޭގޮތުން ބައެއް މެންބަރުންގެ މެދުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޚިޔާލު ތަފާތުވެ
ވާހަކަދެއްކެވުން: މި މަޖިލީހަށް ބިރުދެއްކުމާއި އިންޒާރުގެ އަޑުތައް އިއްވަމުންދާތީ މިކަމާމެދު އެއްޗެއް
ދަންނަވާލުމުގެ ބޭނުމުގައި. އާދެ، މި މަޖިލީހުގައި ކޮންމެ މެންބަރަކަށްވެސް
އެމެންބަރަކަށް ފެންނައެއްޗެއް ބުނުމާއި ފެންނަގޮތަކަށް ވޯޓު ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ލިބިގެންވޭ. އެހެންކަމުން ކޮންމެ މެންބަރަކުވެސް އެމެންބަރަކަށް ފެންނަގޮތަކަށް
ޢަމަލުކުރުން އެއީ އެމެންބަރެއްގެ އިޚްތިޔާރުގައި ވާކަމެއް. ބިރު ދެއްކުމުގެ
ސިޔާސަތަކީ އަޅުގަ ނޑު ތާއީދުކުރާނެ ކަމެއްނޫން. އަދި ޤަބޫލު ކަމެއްވެސްނޫން.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މަޖިލީހަށް ރައީސަކު ހޮވަންވާނީ ހަމައެކަނި ސިއްރު
ވޯޓަކުންކަމަށް ވިދާޅުވެ އަޑު އުފުލާ މެންބަރުން، އެމެންބަރުން އެދޭ ގޮތް

ނޫންގޮތަކަށް ރިޔާސަތުން ވޯޓަށް އައްސަ ވައިފިނަމަ މަޖިލީހުން ނުކުމެވަޑައި
ގަންނަވާނެކަމަށް އެދެއްވާ އިންޒާރުއެއީ އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި މި މަޖިލީހަށް ދެއްކޭ
ބިރެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާރުވަނީ މިމަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ހޮވުމަށް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިހަށް މަޑުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން.
[ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް]
ކޮޅުމަޑުލުގެ މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިމަޖިލީހުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު މި މަޖިލީހަކަށް
ޙަސަން ޢަފީފް ވެސް އިންޒާރެއްނުދޭ. އަދި އެހެންމީހަކަށްވެސް އިންޒާރެއް ނުދޭ.
ވާހަކަ ދެއްކެވުން: އެހެންނަމަވެސް މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އެމީހަކު އެ ޤަބޫލުކުރާ
އުސޫލަކާއި ގޮތެއް އެއީ އެމީހަކު އެޢަމަލުރަން ބޭނުންވާގޮތަކަށް ޢަމަލު
ކުރުމަކަށްވެސް އެއްވެސް ޤާނޫނެއްވެސް އަދި ގަވާއިދެއްވެސް ހުރަހެއްނާޅާ.
އެހެންވީމާ އެމެންބަރަކަށް އެފެންނަ އެންމެ ރަނގަޅުގޮތަކަށް ގެންދިއުމުގެ ވާހަކަ
މިތާނގައި ބުނާ ބުނުމަކީ އެއީ އެއްގޮތަކަށްވެސް އިންޒާރެއްވެސް ނޫން އަދި
އެހެންބަޔަކަށްކުރާ ބޭއީޚްތިރާމެއްވެސް ނޫން. އެއީ އެމެންބަރަކަށް ފެންނަ ޚިޔާލެއް.
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުން އެއީ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކަމެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު ނުކުތާ ފާހަގަކުރެއްވިއްޖެހެން. އެހެންވީމާ ދެން
އިށީނދެވަޑައިގަތުން އެދެން. އާދެ، ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ވަނީ މި މަޖިލީހުގެ ރައީސަކުހޮވުމަށް ނަގާނީ
މެންބަރު މުޙަން މަދު ރާމިޒު ސިއްރުވޯޓެއްތޯ ނުވަތަ ހާމަވޯޓެއްތޯ ބެލުމަށް ހުށަހެޅި ތާއީދު ލިބިފައި.

ވާހަކަދެއްކެވުން: ވީމާ އަޅުގަ ނޑުމެން ވޯޓު ނެގުމަށް ޚިޔާރުކުރާނީ ކޮންގޮތެއްތޯ ބަލައި އެގޮތެއް
ކަ ނޑައަޅަންވެއްޖެ. ވީމާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ އަރިހުން ވަރަށް އަދަބުވެރިކަމާއެކު
ވޯޓަށް އައްސަވައިދެއްވުން އެދި އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ރާމިޒު.
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު ވަރަށްބޮޑަށްއެދެން ވާހަކަފުޅު
ދައްކަވާއިރު ވެވަޑައިގެންނެވިވަރަކަށް ވާހަކަފުޅު ކުރުކުރެއްވުން. އަދި ތަކުރާރުވެ
ނުދިޔުމަށް މަސައްކަތްޕުޅު ކޮށްދެއްވުން.
އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ކުރުކޮށް އަޅުގަ ނޑަށް
މެންބަރު ޙަސަން ޞާބިރު ފެންނައެއްޗެއް ދަންނަވާލެވޭތޯ މަސައްކަތް ކުރާނަންެް. އާދެ،
ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މި ޚިޔާލު ތަފާތުވެގެން މިއުޅޭ މައްސަލައަކީ މި މަޖިލީހުގެ
ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރާނީ ނޫނީ ހޮވާނީ ސިއްރު ވޯޓަކުންތޯ ނުވަތަ ހާމަވޯޓަކުންތޯ.
މިކަމާ ބެހޭގޮތުން އަޅު ގަ ނޑަށްހީވަނީ ވަރަށްގިނަ މެންބަރުން ޚިޔާލު ފާޅުކުރައްވައިފި.
އެއްބައިބޭފުޅުންނަށް މިކަމަކީ ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާ
މައްސަލައެއްކަމަށް ވިދާޅުވެއްޖެ. އަނެއްބައި ބޭފުޅުންނަށް އެހާ ސާފުކޮށް އެނގިވަޑައި
ނުގަންނަވާކަމަށް ހާމަކުރައްވައިފި. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ ބަހުގެ މުއްސަނދި ކަމުން
ކަންނޭނގެ ނޫނީވިއްޔާ އަޅުގަ ނޑު ޤާނޫނަށް ކޮށިކަމުން ކަންނޭނގެ. އަޅުގަ ނޑަކަށް
އެހާ ސާފުކޮށް މިމައްސަލައާ ދޭތެރޭގައި ގޮތެއް ނިންމަށް ދަތިވޭ. އެހެންވީމާ
އަޅުގަ ނޑަށް ބޮޑަށް ބުރަވެވެނީ މި މަޖިލީހަކީ މިކަމާދޭތެރޭގައި ގޮތެއް ނިންމޭވަރުގެ
ބާރު ލިބިގެންވާ މަޖިލީހެއްކަން އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. އެހެންކަމަށް ވުމާއެކީގައި
މިމަޖިލިހުން މިކަމާދޭތެރޭގައި ގޮތެއް ނިންމުން އަދި އެނިންމާ ގޮތަކަށް، އެއީ
ސިއްރުން ވޯޓު ލީކަމުގައި ވީނަމަވެސް ނޫނީ އަތްއުފުލައިގެން ވޯޓުލާން

ހަމަޖެއްސެވިކަމުގައި ވީނަމަވެސް މިއިން ކޮންމެ ގޮތެއްގައި އަޅުގަ ނޑު ބައިވެރިވާން
ބޭނުންވާވާހަކަ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން. އެހެން މިދެއްނެވީ މިކަމާމެދު އަޅުގަ ނޑު
ވަރަށްގިނަ ބޭފުޅުންނާވެސް މަޝްވަރާކޮށްފިން. މިއަދުގެ ދުނިޔޭގައި މީހުން
ކަންތައްތަކާ ދޭތެރޭގައި ގޮތް ނިންމާއުޅެނީ މަޢުލޫމާތުގެ އަލީގައި މަޝްވަރާކޮށްގެން.
އެހެންކަމަށް ވުމާއެކީގައި މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ވަރަށް ގިނަ ޤާނޫނީ ބޭފުޅުންވެސް
މިކަމާދޭތެރޭގައި ލަފާދެއްވާ ހައްދަވާފައި އެބަހުރި. އަދި މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ވަރަށް
ގިނަ މަޢުލޫމާތުވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރިމައްޗައް އައިސްފި. އެހެންނަމަވެސް
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަ ނޑަށް މިކަމުގައި ވަކިގޮތަކަށް ދަންނަވަން ހަމަ
ދަތިވެއޭ. އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް މިދެންނެވިހެން އަޅުގަ ނޑުގެ ކޮށިކަމުންކަމަށްވުން
އެކަށީގެންވޭ މިކަމާ ދޭތެރޭގައި. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑަށް ބޮޑަށް ބުރަވެވެނީ އަދި
ހުށަވެސް އަޅަނީ މި މަޖިލީހުން މިކަމާ ދޭތެރޭގައި ގޮތެއް ނިންމަން. އަދި އެނިންމާ
ގޮތެއްގައި އަޅުގަ ނޑު ބައިވެރިވާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ބަރަކާތްތެރި ރަމަޟާން
މަހުގެ ތަހުނިޔާއާއި ހެޔޮއެދުންތައް. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޞާބިރުެު،
އަޅުގަ ނޑު މިހާރު މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަޙްމަދު ޢިއްޒަތު ޞިދްޤީއަށް.
ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ
މެންބަރު އަޙްމަދު ޢިއް ޒަތު އަޅުގަ ނޑުމެން ޚިޔާލުފާޅުކުރަމުން މިގެންދާ މައުޟޫޢުގައި އަޅުގަ ނޑަށް
ޞިދުޤީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ފެންނައެއްޗެއް ދަންނަވާލުމުގެ ބޭނުމުގައި. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިދެއްކެނީ ހަމަ
އެއްވާހަކައެއް. ޚިޔާލު ތަފާތުވުމެއް މިއުޅެނީ. ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި
ނާއިބުރައީސަކު ހޮވަން ވޯޓު ދޭނެ ގޮތަކާ މެދުގައި. އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިގެން ބުނެފައެއްނެތް ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގައި ރައީސާއި

ނާއިބުރައީސަކު ހޮވާނީ ކޮންގޮތަކަށް ވޯޓު ދީގެންކަމެއް. މިހެންކަމަށްވުމާއެކު
ކުރީއްސުރެ މިކަން ހިނގަމުން އައިގޮތަށް މިކަންތައް ކުރިޔަށް ގެންދެވިޔަސް އެއީ
މައްސަލައެއްކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ނުދެކެން. ނަމަވެސް ބައެއްބޭފުޅުންގެ
ޚިޔާލުތަފާތުވުންތަކެއް އުޅޭތީ، ޚާއްޞަކޮށް މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ރައީސާއި ނާއިބުރައީސަކު ހޮވަން ވޯޓުދޭނީ ކޮންގޮތަކަށްތޯ ބަލަން ވޯޓަކަށްއެހުން އެއީ
މީގައި މުޅި މަޖިލިސް ޝާމިލުވެގެން ނިންމެން އޮތް ރަނގަޅުގޮތް ކަމަށްވާތީ
އަޅުގަ ނޑު އެގޮތަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި މިކަން މިއަދު ނިންމަވައި ދެއްވުމަކީވެސް
މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު އެދޭ ވަރަށް ބޮޑު އެދުމެއް.
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢިއްޒަތު
ޞިދުޤީ. އަޅުގަ ނޑު އެދެން ހުރިހާ މެންބަރުންވެސް ވަގުތަށް ބައްލަވައި،
ތަކުރާރުނުކުރައްވައި، ވީހާވެސް ކުރުކޮށް ގެންދެވޭތޯ ބައްލަވައިދެއްވުން. އަޅުގަ ނޑު
ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ފުވައްމުލަކުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފައިޞަލް ނަސީމަށް.
ފުވައްމުލަކު މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑަށްވެސް ފުރުޞަތެއް ދެއްވިކަމަށްޓަކައި
ފައިޞަލް ނަސީމް ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ޢިއްޒަތްތެރި
ވާހަކަދެއްކެވުން: މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގެ ދެދުވަސް ފާއިތު ވީއިރުވެސް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި
ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވިދާޅުވެއްޖެ ސިއްރުވޯޓު ނަގަންޖެހޭ ކޮންމެ ވޯޓެއް
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ސިއްރުން ނަގަންޖެހޭ ކަމަށް ކަ ނޑައަޅާފައި ވާކަމަށް. ނަމަވެސް
އަޅުގަ ނޑަށް ދެންނެވޭނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހޮވުމަށް ނަގާ
ޢާންމުވޯޓާއި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހޮވުމަށްނެގޭ ޢާންމުވޯޓު
ސިއްރުވޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ނަގަންޖެހޭނެކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިފައި
ނުވާކަމަށް. ޢިއްޒަތް ރައީސް މީ އަޅުގަ ނޑު މިޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ދެންނެވޭ

ރަނގަޅު ވާހަކައަކަށް ނުވެވެސް ގޮސްދާނެކަންނޭނގެ. ފަހަރެއްގައި އަޅުގަ ނޑު މި
މަޖިލީހުގައި އާކަމުން. އެހެން ނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި 411 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން އަޅުގަ ނޑަށް ބޮޑަށް ބުރަވެވެނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދިއުމަށް. އެއީ
އަޅުގަ ނޑު ބޮޑަށް ބަލަނީ މަޞްލަޙަތަށް ވާތީ. ޤައުމީ ހަމަޖެހުމާއި
އެއްބައިވަންތަކަމަށް ވާތީ އަޅުގަ ނޑަށް ބުރަވެވެނީ 411 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް މި މަޖިލީހުން ނިންމާގޮތަކަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ރަނގަޅުވާނެހެން ކޮންމެގޮތަކަށް ނިންމެވި ކަމުގައިވިޔަސް.
އަޅުގަ ނޑު ތާއީދުކުރާ ގޮތަކީ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާގޮތަށް
ސިއްރުވޯޓަކަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. މަޖިލީހުން ނިންމަވާ ގޮތަކީ ރަނގަޅުވާނެގޮތް ކަމަށް ހީވަނީކީ
ނޫން. މަޖިލީހުން ނިންމަވާ ގޮތަކީ ރަނގަޅުގޮތް. އަޅުގަ ނޑު ފުވައްމުލަކުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފައިޞަލް ނަސީމަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު
މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ އައްޑުއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޠާހިރަށް.
އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަސްލު މައުޟޫޢަށް ދިއުމުގެ
އިބްރާހީމް ޠާހިރު ކުރީގައި އިތުރު އެއްޗެއް ދަންނަވަން ބޭނުން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑަކީ މަޖިލީހަށް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް އާމީހެއް. އަދި ޤައުމީ ފެންވަރުގެ ޖަލްސާއެއްގައި ވާހަކަދައްކަންޖެހޭ
ފުރަތަމަފަހަރު ކަމަށްވާތީ ދަތިތަކަކާވެސް ކުރިމަތިލާން ޖެހިދާނެ. އަދި ތިބޭފުޅުން
އަޑުއެއްސެވުމުގައި ދަތިތަކަކާ ކުރިމަތިލާން ޖެހިދާނެކަމަށްވެސް އަޅުގަ ނޑު
ޤަބޫލުކުރަން. އެކަމަށްޓަކައި ތިޔަ އެންމެހައި ބޭފުޅުންގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު
މަޢާފަށްއެދެން. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅު ގަ ނޑަކަށްވެސް އިތުރު އެއްޗެއް
ދެންނެވޭކަށްނެތް. އަޅުގަ ނޑަށް ވުރެ މާ ޤާބިލު މާ އެކަށީގެންވާ މީހުން މި
މައްސަލައާބެހޭގޮތުން ވާހަކަ ދައްކަވައިފި. އާދެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ

މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން. އެގޮތުން އަޅުގަ ނޑުވެސް ތާއީދުކުރަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411
ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ގޮތަކީ، ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިގެން
ބަޔާންވެފައިވާ ހުރިހާ މާއްދާއަކަށް ތަންފީޒުކުރެވޭ އެއްޗެއްކަމަށް. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅި ބަޔާންވެގެންވަނީ އިންތިޚާބެއް 0 ވާހަކަ. އެ
0 އިންތިޚާބެއްގެ ވާހަކަ ނުވަތަ. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 10 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންތިޚާބަކާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނެއްގެ ވާހަކައާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 61 ވަނަ މާއްދާގައި އަދި
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 91 ވަނަ މާއްދާއާއި 94 ވަނަމާއްދާގައި. މީގެ ތެރެއިން 14 ވަނަ
މާއްދާއާ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ވާހަކަ ބަޔާންކޮށްފައި ވާއިރު އޭގައި ކަ ނޑައެޅިގެން
ސިއްރުވޯޓަކަށްދާން ކަ ނޑައެޅި ބަޔާންވެގެންވޭ. އެހެންނަމަވެސް އަނެއް 1 މާއްދާގައި
ބަޔާންވެގެންނުވޭ. އެހެންވީމާ މިހާރު ސުވާލު އުފެދެނީ ކީއްވެގެންތޯ 10 ވަނަ
މާއްދާއާއި 14 ވަނަ މާއްދާ ގައި ކަ ނޑައެޅިފައި އޮވެފައި، އަނެއް 1 މާއްދާގައި
ކަ ނޑައެޅިފައި ނެތީ. އާދެ، އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި މުޅި ޤާނޫނަށް
ރިޢާޔަތްކުރާއިރުވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާބެހޭ އެކިއެކި ކަންތައްތަކާބެހޭ
ޤާނޫނުތައް ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވޭ. އެގޮތުގެ މަތިން އެ ޤާނޫނުތައް
ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ. ނަމަވެސް 91 ވަނަ މާއްދާ، 94 ވަނަ މާއްދާ އަދި 61
ވަނަ މާއްދާ ނުވަތަ 61 ވަނަ މާއްދާގައި މިގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިނެތީ ކީއްވެގެންތޯ.
އެސުވާލުގައިވެސް އަޅުގަ ނޑުގެ ޖަވާބެއް އެބައޮތް. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް
އަދި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށްވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން
ޤާނޫނުއަސާސީވަނީ 46 ބަޔަކަށް ބަހާލެވިފައި. ކޮންމެބަޔަކަށް ކޮންމެ ބައެއް
ކަ ނޑައެޅިފައިވަނީ ވަކި ޚާއްޞަ މާއްދާތަކަކަށް. ވަކި ޚާއްޞަ އައިޓަމްތަކަކަށް.
މިގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 44 ވަނަ މާއްދާ ކަ ނޑައެޅިފައި ވަނީ ޢާއްމު
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ވޯޓުތަކާބެހޭ މާއްދާތަކަށް. މީގައި ވަރަށް ޞަރީޙަ އިބާރާތުން
ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިގައިވާ އިންތިޚާބުތަކަށް ދާންޖެހޭގޮތްވަނީ

ކަ ނޑައަޅާފައި. މިގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާ ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައި
އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި ނަގަންޖެހޭނީ ސިއްރުވޯޓެއްކަން ހާމަކޮށްފައިވޭ.
އެހެންވީމާ އޭގައި ޢާންމު ވޯޓުތަކާ، އެހެން ހާމަކޮށްފައިވާއިރު އިންތިޚާބުތަކޭ
އޮންނަނީ. އޭގައި ވަކި ޚާއްޞަ ޢާންމު އިންތިޚާބުތަކެއްގެ ވާހަކައެއްނޯވޭ. އެހެންވީމާ
އެއީ އުފެދޭ ސުވާލެއް. ޢާންމު އިންތިޚާބުތަކުގައި، މައްސަލައެއް ނެތް ޢާންމު
އިންތިޚާބުތަކުގައި 411 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުޠުތައް
ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ. އެކަމަކު މިއީ ޢާންމު އިންތިޚާބެއްނޫން. އަދި 411 ވަނަ
މާއްދާއަށްވުރެ މާ ފުރިހަމަ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަ ކުރެވިގެންހެން އަޅުގަނޑަށްހީވަނީ
މިހިސާބަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިއާދެވެނީ. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބުރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުންވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 11
ވަނަ މާއްދާގައި އެބުނާ އެއްޗަކާ ތަންފީޒުކުރޭ. ސޮރީ، މަޢާފްކުރައްވާތި. އެ މާއްދާ
އިމްޕްލިމެންޓްކުރޭ. ދެން މީގައި ސުވާލު އުފެދެނީ ބައެއް ބޭފުޅުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ
ގޮތުގައި 411 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރަންޖެހެނީ އާދެ، 410 ވަނަ މާއްދާ، 414 ވަނަ
މާއްދާ އަދި 411 ވަނަ މާއްދާއާ ގުޅުވައިގެން. އެކަންވެސް އަޅުގަ ނޑަކަށް
މުޅިއަކުން ތާއީދުކުރެވޭކަށް ނެތް. އެއީ މިދެންނެވި ތިން މާއްދާއަކީ އެއީ ތަފާތު
ތިންކަމަކަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ތިން ޤާނޫނު. 410 ވަނަ މާއްދާއަކީ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއްގެ ވާހަކަ ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ މާއްދާއެއް.
އަދި 414 ވަނަ މާއްދާއަކީ ކޮމިޝަނަރ އޮފް އިލެކްޝަންސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް.
އަދި 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންމިކުރަނީ އަޅުގަ ނޑުމެން މިވާހަކަދައްކާ މި
ޤާނޫނަށް. އަދި 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ މިދެންނެވި ޢާންމު
އިންތިޚާބުތަކުގައި ވޯޓުލާންޖެހޭ މީހުންގެ ވާހަކަތައް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން ވާހަކަ ކުރުކުރައްވަން ބާރުއަޅުވައިދެއްވަން.

އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު އާދެ، އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ބުރަވަނީ ހަމަ މި މަޖިލީހުގައި
އިބްރާހީމް ޠާހިރު ވާހަކަދެއްކެވި އެހެންބޭފުޅުންވެސް އެވިދާޅުވިފަދައިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ
ވާހަކަދެއްކެވުން: 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ވާހަކައަކީ މުޅި ޤާނޫނުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ހުރިހާ ޤާނޫނުތަކަށް ތަންފީޒުކުރެވޭ ވާހަކައެއްކަމަށް. އާދެ،
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އައްޑުއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޠާހިރު. އަޅުގަ ނޑު
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުންއެދެން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާއިރު ހަމަ ބޭނުންފުޅުވާ
ޕޮއިންޓަކާ ހަމައަށް ގެންދަވައިގެން ވީހާވެސް ވާހަކަ ކުރުކޮށް ގެންދެވުން. މިހާރު
އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙަންމަދު ޙުސައިނަށް.
މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ wr. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އައްސަލާމުޢަލައިކުމް
މެންބަރު މުޙަންމަދު ޙުސައިން ވަރަޙްމަތުاله ވަބަރަކާތުހޫ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ތަކުރާރުކޮށް
ވާހަކަދެއްކެވުން: އެދިވަޑައިގަންނަވަމުން ގެންދަވާ ފަދައިން ވާހަކަ ވީހާ ކުރުކޮށް ގެންދެވޭތޯ ބެލުމަށް
އަޅުގަ ނޑުވަނީ ކަ ނޑައަޅާފައި. އެހެންކަމަށްވުމާއެކީގައި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރަން މިޖެހެނީ ސިއްރު ވޯޓަކުންތޯ ނުވަތަ
ހާމަވޯޓަކުންތޯ މިދެކެވެމުންދާ ވާހަކައާގުޅޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑު ކޮށްފައިވާ ދިރާސާގެ
ހުރިހާ ތަފްސީލުތަކާ ހަމައަކަށް ދިއުމަކަށް ވަގުތު ތަންދޭކަމަކަށެއް އަޅުގަ ނޑު
ނުދެކެން. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ކުރުކުރުކޮށް މިކަމާބެހޭގޮތުން އެއްޗެއް ދަންނަވާލެވޭތޯ
މަސައްކަތް ކުރާނީ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި އެބުނާއެއްޗެއް ދެނެގަތުމާއި
އަދި އެބުނާއެއްޗެއް ދެނެގަތުމަށްފަހު ސިއްރު ވޯޓަކަށްތޯ ނުވަތަ ހާމަ ވޯޓަކަށްތޯ
ދާންޖެހެނީ ބެލުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާއަށް ވުރެން ދުރަށްގޮސްގެން

ލިބޭ ނަތީޖާއެއް އޮތްތޯ ބެލުމާއި އަދި ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
ވާހަކަފުޅުގައި ގެންނަވާފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާ އެ އަމާޒުކުރަނީ
ކޮން ކަންތައްތަކަކަށްތޯ ކަ ނޑައެޅުމާ މިކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން ބަލައިލަން ޖެހޭކަމަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ފެނޭ. 94 ވަނަ މާއްދާއާބެހޭގޮތުން ބޭފުޅުން ތަކުރާރުކޮށް ވާހަކަފުޅު
ދައްކަވާފައިވާތީ އޭގައި ވަނީ މިވެނި ކަންތައްތަކެއްކަމަށް ތަކުރާރުކޮށް
ނުދެންނެވިކަމުގައި ވިޔަސް ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށްވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ
ފަދައިން 94 ވަނަ މާއްދާގައި ވަކި ގޮތަކަށް އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ކަންތައް ގެންދާކަށް
ނުބުނޭ. އެހެންނަމަވެސް 94 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭރުން އެހެން މާއްދާއެއްގައި
އިންތިޚާބުކުރާނެގޮތް އޮތްތޯ ބަލައިލުމަކީ ކުރަންޖެހޭނެކަމެއް. އެއީ
ޤާނޫނުއަސާސީގައިވަނީ ހަމައެކަނި 94 ވަނަ މާއްދާއެއްނޫން. އެގޮތުން
ބަލައިލާއިރުގައި އަޅުގަ ނޑަށް ބެލުނު ބެލުމުން އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލު ކުރެވުނީ، އާދެ
އަޅުގަ ނޑަކީ އެންމެ މީހެއް. އެކަމަކު އެންމެމީހެއް ކަމުގައި ވިއަސް ޑިމޮކްރަސީގެ
ބުރުސޫރަ ރީތިކަމަކީ އެންމެ މީހަކަށް ފެންނަ އެއްޗެއްވެސް އެއީ ގުނޭނެ އެއްޗެއް.
ޑިމޮކްރަސީގައި ކޮންމެ މީހަކުވެސް ގުނޭނެ. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑަށް ފެނުނު
އެއްޗެއްގެ ވާހަކަ މިދަންނަވާލީ. އަޅުގަ ނޑަށް ބެލުނު ބެލުމުގައި ވަކިގޮތަކަށް
އިންތިޚާބުކުރުމުގައި ވޯޓު ނަގާކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި
ބުނެފައެއްނެތް. 411 ވަނަ މާއްދާއާބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެނަށް ވަރަށް ގިނަ
މަޢުލޫމާތުތައް ހުށަހެޅިފައިވޭ. އޭގެ ތެރޭގައި ޢިއްޒަތްތެރި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޮޅުންފިލުވައިދެއްވާފައި އޮތް އޮޅުންފިލުވައި ދެއްވުމެއްވޭ. އަދި
ސްރީލަންކާގެ ކުރީގެ އެޓަރނީ ޖެނެރަލެއް ކަމުގައިވާ މިސްޓަރ ޝިބްލީ ޢަޒީޒް
އޮޅުންފިލުވައި ދެއްވާފައިވާ އޮޅުންފިލުވައި ދެއްވުމެއްވެސްވޭ. އޭގައި އެހެރަ
ކަންތައްތައް އަޅުގަ ނޑަށްވެސް އޭގައި އެހުރި ގޮތްގޮތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. ދެން އޭގެ
އިތުރަށް އަޅުގަ ނޑަށް ހަމަ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާއެއް އަޅުގަ ނޑު ހާމަ ހާމަކޮށްލަން
ބޭނުންވޭ. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލިއިރުގައި

ޤާނޫނުއަސާސީ ގަީއިި ކަ ންކަމަ ށިް މީ ހްު ނި އި ންތިޚާ ބުކު ރު ނިް ނަުވަ ތި ހޮވު ނިް ނަުވަ ތި
ކަނ ޑަ އެ ޅު ނިް. މި ކަހަަ ލިތަފުާ ތިލަ ފް ޒުތަ ށިްބޭ ނު ންކޮ ށް ގެ ނިްއި ންއި ންތިޚާ ބު ގިެމަާ ނި
ގެ ނެ ސް ދެ އްވާ ފިައި އެ ބަހިު ރި. އެ ހެ ންހިު ރި ހުީ ރުުމު ގަ އިި ޤާ ނޫ ނު އަ ސާސީގަ އިި ވޯ ޓެ އިް
ނަ ގަ ނިް ބު ނިާ ބު ނު ންތަ ކެ އްވެ ސިް އެ ބަހިު ރި. އީެ އި ޤާ ނޫ ނު އަސިާސެީގި 10 ވަ ނިަ
މާ އް ދާގައިިއެ ބައޭޮވިރައީ ސު ލް ޖު މްހޫރިއް ޔާ އަ ކަ ށިްހްު ނި ނަ ނިްފްެ ނަ ނިމީ ހަ ކިުބެ ލުމަ ށިް
ރަ އް ޔި ތު ނެް ގި ޢާ ން މިު ވޯ ޓަ ށިް ހު ށަހަ ޅާ ނިެ މީހަ ކިު ރަ އް ޔި ތު ނެް ގި މަޖިލީހްު ނި
ހޮވު މަ ށަް ޓަކިއިސިއް ރުވޯ ޓެ އިް ނަ ގަ ނިް. އެ ކަމަ ކިު ޤާ ނޫ ނު އަ ސާސެީ ގި އެ ހްެ ނި ބަ އެ އިް
މާ އް ދާތަ ކު ގައިިރަ އް ޔިތު ނެް ގި މަޖިލީހްު ނިނި ން މިާކަ ންތަ އް ތަކިާ ދޭ ތެ ރޭ ގައިި މުޚާ ޠަ ބިު
ކު ރަ އިްވާ ފައިވަ ނިީމަޖިލީހެު ގިތިން ބައި ކު ޅިައެ އަް ބި އިއަ ޣް ލަބި އް ޔަ ތު ނިްހޮވު ނިް. ނަުވަ ތި
މަޖިލީހްު ނި ކަނ ޑަ އެ ޅު ނިް. މަޖި ލީހިާއި މި ވެ ނިި ފަ ރާތަކިާ އެ އް ބަ ސްވު ނިް. އެ ކަހަަ ލި
ގޮތަކަ ށިް އީޮތި. 14 ވަ ނިަ މާ އް ދާގައިި ދަުއަ ލް ތި ހިނާްގި މަޖިލީ ހްެ އެ ގި ވާ ހަަ ކި
އަ ން ނައި ރުވެ ސިް ވޯ ޓެ އިް ނާަގި ވާ ހަ ކަ އެ އިް ނާދިޭ. އޭ ގައިި އަ ނަް ނީ ނި ސިއް ރުވޯ ޓަކު ނިް
އިންތިޚާ ބުކު ރު ނިް. އެ ހެ ންވީމިާ ވޯ ޓިު ނެ ގު ނީްމި ޤާ ނޫ ނު އަ ސާ ސީގައިި ވަކިި
އި ސްތިލާ ޙެ އް ކަ މު ގައިި ބަލާ ނިެ ޖަާ ގި އޮވެ ދާ ނެކަމަ ށިް ނަުވަ ތި އެ ބައޮ ތްކަމަ ށިް
އަ ޅު ގަނ ޑަ ށިް ތަ ރު ޖަމާ ކު ރެވު ނިީ. އެ ހެ ންމި ދެ ނެް ނީ ވި ވޯ ޓިު ނެ ގުމަކިީ ޤާ ނީޫ ނި
މާ ނަ އެ އް ގައިި ޤިާނޫ ނު އަ ސާސީގައިި ބޭ ނު ން ކު ރަ އްވާ ފައިވިާ އި ސްތިލާ ޙެ އް ކަމަ ށިް
އަ ޅު ގަނ ޑަ ށިްފެ ނީު ނި.އީެ އިރައީ ސު ލް ޖު މްހޫރި އް ޔާ އަ ކިުހޮވު މަ ށިް ވޯ ޓެ އިްނަ ން ގަވަ ނިީ،
ނެ ން ގެވު މެު ގި މަ ސްއޫލި އަް ޔާ ތި 10 ވަ ނިަ މާ އް ދާ އި ނިް ހަވާ ލުކޮ ށް ފައިވަ ނިީ އޭ ރަކިު
ރަ އް ޔި ތު ނެް ގި މަޖިލީހު ގަ އިި ހްު ނަ ނާ ވި ރައީ ސަ ށިް. ދެ ންހިުރިި އެ ހެ ންވޯ ޓު ނެ ގު ނިް
ޤާ ނޫ ނު އަ ސާ ސީގައިިގެ ނެ ސް ފިައިހިު ރިތަ ންތާ ގައިވެ ސިް އިެނެ ގު ނިްހަވާ ލުކޮ ށަް ފި އާވި
މީ ހަ ކިު ޤާ ނޫ ނު އަ ސާސްީ ނިކަނ ޑަ އެޅިގެ ނިްބު ނެ ދިޭ، ނަުވަ ތިއި ޝާ ރްާ ތިލިބިދިޭ. އީެއި
ބަ އެ އް ބޭ ފު ޅު ނިް މި ހާ ރިު ވާ ހަ ކަ ފު ޅު ދަ އަް ކާވި ފަ ދައިނިް 414 ވަ ނިަ މާ އް ދާގަ އިި
އިލެ ކް ޝަ ން ސިް ކިޮމިޝަ ނަ ރިާ ހަވާ ލުކޮ ށަް ފިއި އޮ ނަް ނީނި ވޯ ޓިު ނެ ގު ނިް. އީެއި
ބަ ޔަ ކުމީ ހު ން ނަ ށިް ކަމަކާ ގު ޅޭގޮ ތު ނިް ފެ ން ނަގޮ ތެ އިް ހޯ ދުމަ ށިް އެ ހެ ންމީހަކިާ

ހަވާ ލުވެ ފައިވިާ ހަވާ ލު މެ އިް އެ އިީ ވޯ ޓިު ނެ ގު ންކަމަ ށިް އެގޮތަ ށިް އަ ޅު ގަނ ޑަ ށިް
މާ ނަ ކު ރެވެނިީ. އެ ހެ ންވީމިާ އެގޮތަ ށިް ހަވާ ލުވިެ ހު ން ނަ މީހިާ ކަ ންތަ އް ކު ރަ ނިްވާ ނިެ ގޮތިާ
ދޭ ތެ ރޭ ގައިި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައި އޭނާއަށް ވަކި
ގޮތްތަކެއް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައަޅައިދީފައިވަނީ. އެއީ އެ ވޯޓުނަގާމީހާ
ކަންތައް ކުރަންޖެހޭނެ ގޮތަކީ ސިއްރު ވޯޓެއް ނެގުން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
ކަންތައްތައް ތިންބައިކުޅަ ދެބައިގެ އަޚްލަބިއްޔަތުން ކަންތައްތައް ނިންމާއިރު ސިއްރު
ވޯޓަކުން ނަގާފައެއް ނެތް. ބައެއް ކަންތައްތައް ނިންމުމުގައި ތިންބައިކުޅަ ދެބައެއް
ނެތް، ނިންމާށޭ ބުނެފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ އެ ނުކުތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް
އަޅުގަ ނޑަށް އެހެން މާނަކުރެވުނީ. އާދެ އަނެއްކާވެސް ވަރަށް އަދަބުވެރިކަމާއެކީގައި
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނީ މިއީ އަޅުގަ ނޑުގެ ޚިޔާލޭ. މިގޮތުން ބެލި ބެލުމުގައި
އަޅުގަ ނޑަށް ފެނުނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަމެއް ނިންމާއިރުގައި ސިއްރު
ވޯޓަކުން ނިންމަން އޮންނަ ކަމެއްކަމަށް ވަނީވިއްޔާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެއޮތީ ހަމަ
ކަ ނޑައެޅިގެން ސިއްރު ވޯޓަކުން ނިންމާށޭ އަންގަވާފައި. އެހެންނޫނިއްޔާ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ވަނީ
ވަރަށް ފުރިހަމަ މިނިވަންކަމެއް ދެެެ އްވާފައި. އެ މިނިވަންކަމުގެ ބޭނުން
ހިއްޕަވައިގެން، އާދެ އަޅުގަ ނޑުމެން އެމިނިވަންކަމުގެ ބޭނުން ހިފައިގެން މައްސަލަ
ނިންމުމުގެ ޖާގަ އޮތީ ތަނަވަސްކޮށްދީފައި. އާދެ އެއީ މިއާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވަން އޮތް ވާހަކައަކީ. ދެން އޮތީ ހޮވާނީ ސިއްރު ވޯޓަކުންތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ.
އޭގައި ބުރަވާނީ ކޮންކޮޅަކަށްތޯ. އޭގައި ބުރަވާނެކޮޅު ޝައްކެއް ނެތް ވޯޓަކާ ހަމައަށް
ހިނގައްޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑު އަތް އުފުލާލުމުން އަޅުގަ ނޑަށް ހާމަ ކޮށްދެވިދާނެ
ބުރަވާނީ ކޮން ކޮޅަކަށްކަން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ބޭނުން ދަންނަވާލަން،
އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވަނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގައި ނެގޭ ހުރިހާ ވޯޓަކީވެސް
ހާމަ ވޯޓަކަށްވާން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވާހަކަފުޅު ފަށްޓަވަމުން ވިދާޅުވިފެަަ ދައިން
މިއީ އިދާރީގެ ކަމެއް، ޕްރޮސީޖަރގެ ކަމެއް، މިކަމުގައިވެސް ހާމަ ވޯޓެއް އެކަމަކު

މިއީ އެންމެ ފުރަތަމަ ނެގޭ ވޯޓު ކަމަށްވާތީވެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެޖެންޑާގައި
ހުންނާނެ، ކުރިއަށް ހުންނާނެ މުހިންމު ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ވިސްނާފައި، އާދެ،
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިޔާސީ ޕާޓީއެއް އޮންނަންފެނޭތޯ، ބޮޑު ވަޒީރަކު ހުންނަވަން
ފެނޭތޯ، އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުންނާއި ދައުލަތުގެ އެންމެމަތީ ވެރިކަމުގެ މަޤާމަށް
ހަމަހަމަތޯ، މިހުރިހާ ކަމެއްގައި އަޅުގަ ނޑު ވޯޓު ދޭގޮ ތް ހާމަކޮށް އޮތުން
އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަނީ. އެއީ ދަންނަވަން ބޭނުންވާ ވާހަކައަކީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދާކުރަނީ ބަޔަކު މީހުންގެ ޙައްޤެކޭ، ރައްޔިތުންގެ
ޙައްޤެކޭ، އެހެންވީމާ އެ ޙައްޤު އަޅުގަ ނޑުމެން އަދާކުރާ ގޮތް މިތާނގައި ހާޒިރުވެ
ތިބިބަޔަކަށާއި އަދި އެ ޙައްޤު އަދާކުރިގޮތް ދެނެވަޑައިގެން ހޯއްދަވަން ބޭނުންފުޅުވީހާ
ބޭފުޅުންނަކަށް އިނގިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގައި ދޭ
ވޯޓުތަކަކީ ހާމަ ވޯޓެއްކަމުގައި ދާ އުސޫލަށް ތާއީދުކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑު
މިދެންނެވީ އަޅުގަ ނޑަށް ބުރަވެވޭނީ ހާމަ ވޯޓަކަށް ދިޔުމަށޭ. ދެއްވި މި ފުރުޞަތަށް
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުاله ވަބަރަކާތުހޫ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙަންމަދު ޙުސައިން. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން
ވަގުތަށް ބައްލަވައިގެ ތަކުރާރުނުވާގޮތަށް ވާހަކަފުޅު ގެންދަވަން. އަދި ވީހާވެސް
ކުރުކުރައްވަން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ އެއްފަހަރަށް ވާހަކަފުޅު
ދައްކަވާފައި ތިބި ބޭފުޅުންނަށް. އެހެންވީމާ ކުރިން ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅު
ތަކުރާރުނުކުރައްވާ އަޅުގަ ނޑު އެދެން އާ ޕޮއިންޓެއް އޮތިއްޔާ އެބައެއް ހާމަކުރައްވާ
ވާހަކަފުޅު މާދިގުވާކަމަށް ވަންޏާ މަޢާފާއެކު ދަންނަވަން ޖެހޭ އަދި ސީދާ ޕޮއިންޓަށް
ނުދާކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަ ނޑު ޖެހޭ މަގަށް އަޅުވަން އެއީ ވަގުތުގެ މައްސަލަތަކެއް
ކުރިމަތިވާތީވެ. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީމަށް.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ wr. މިއަދުގެ ހެނދުނު އަލިވިލުމާއެކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަޑުން
މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިވިގެންދިޔައީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބުނު ކާމިޔާބީ ފާހަގަކުރައްވާ
އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އިވިގެންދިޔަ ބަލާޤާތްތެރި ލަޔާޤަތްތެރި ބަސްކޮޅެއްގެ އަޑު. މިއަޑު އިވުމާއެކުގައި
ޒުވާނުން ހޭލުންތެރި...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު ކުރިންވެސް ދަންނަވާލިން މިފަހަރު ހަމަ
ހުށަހެޅިފައިއޮތް ޕޮއިންޓާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާށޭ. އަޅުގަ ނޑަށްވެސް އިނގޭ
ފުޓުބޯޅައިގެ ވާހަކަކަން ދައްކަވަން ތި އުޅުއްވަނީ. އެހެންނަމަވެސް އެ ވާހަކައެއް
މިމަޖިލީހަކު ދެއްކޭކަށެއް ނެތް. ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފުކުރުން އެދެން. ސީދާ މިހާރު
ހުށަހެޅިފައިއޮތް މައްސަލައިގެ ޕޮއިންޓާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަދެއްކެވުން އެދެން.
އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ރިޔާސަތުންކުރެއްވި އިލްތިމާސްއަށް ޙުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތަމުން، އަޅުގަ ނޑު
މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އެނބުރިލާނަން. މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބުތަކަށް
އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ވިސްނާލާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ވަރަށް ޞަރީޙަކޮށް ސާބިތުވާ
ދިވެހި ލަފުޒުތަކާއި ދިވެހި ޖުމްލަތަކުން އެއްވެސް މާނައެއް ކުރަން ނުޖެހޭގޮތަށް
ދިވެހިންނަށް އިނގޭގޮތަށް ސާފު ސާދާކޮށް ލިޔެފައި އޮތް ވާހަކަ އަޅުގަ ނޑު
މިމަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ހާމަކުރަން. މިގޮތުން މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ
މާއްދާއަށް ދިޔުމުގެ ކުރިން 94 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ އޮވޭ ކަ ނޑައެޅިގެން
ލިޔުއްވާފައި، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި އެމަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބު ރައީސެއް އިންތިޚާބު
ކުރަންވާނެއޭ. މަޖިލިސް އުވުމުގެ ކުރިން މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ގޮނޑި ނުވަތަ ނާއިބު
ރައީސްގެ ގޮނޑި ހުސްވެއްޖެނަމަ އެ ހުސްވި ގޮނޑިއަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ
ވާހަކަވެސް. ހަމަ މިއާއެކުގައި 414 ވަނަ މާއްދާއަށް އެނބުރިލަމާ އެބައިނގޭ މި

ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިފައި، ވޯޓު ނަގަންޖެހޭ، ވޯޓު ނެގުމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ
ބައެއްކަން ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައި އޮތްކަން. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސެއް ހޮވުން. 411 ވަނަ މާއްދާއަށް އައިމާ އެބައިނގޭ
ނަގަންޖެހޭނީ ސިއްރު ވޯޓެއްކަން. މިޤާނުނުއަސާސީގައި ލިޔެ ބަޔާންވެފައިވާ
ވޯޓެއްނަގާކަމަށް ވަންޏާ ނަގަންޖެހޭނީ ސިއްރު ވޯޓެއްކަން. 411 އަށް އައިމާ
އެބައިނގޭ މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާ ބަޔަކަށް މި ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު އޮތްކަން.
އެހެންކަމަށްވުމާއެކުގައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު އެދޭގޮތް ނޫނީ
އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަ ގޮތުގެ ވާހަކަ، މާނަކުރަންނުޖެހޭ ވާހަކަ ބުނަމުން މި
ޤާނޫނުއަސާސީއާ އެއްގޮތަށް ކަންކަން ނިންމުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެން
އެއްބަސްވުމަށް ގޮވާލަމުން އަޅުގަ ނޑު މަޑުކޮށްލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ . އަދި މި
ޝުކުރުގައި އަޅުގަ ނޑަށް ފުރަތަމަ ދުވަހު އަޅުގަ ނޑުގެ ޙައްޤެއް ނިގުޅައިގަނެވުން
ދަނިކޮށް އެ ޙައްޤު ލިބުނީތާއެކުގައި އިޙްލާސްތެރި އިޝާރާތްތަކަށް ނަޒަރުހިންގާ،
އިޙްލާސްތެރި އަޑުފުޅެއް އައްސަވާ ޚިޔާލުތަފާތުވަމުން ދިޔަ ހިނދު
ކެތްތެރިވެވަޑައިގެން ރިޔާސަތުން ޢަމަލުކުރެއްވިކަން އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރަން. މި
ފާހަގަކުރުމާއެކު އެދުވަހު އެވަގުތުގެ ޙާލަތަށްބަލައި ހީރޯއަކީ އޮނަރަބަލް ޙަމީދު
ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރަން. ހަމަ މިނޭވާގައި މިއަދުގެ ރިޔާސަތުގައި އިންނެވި
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސްގެ ނަން ފާހަގަކޮށް، މި ދެބޭފުޅުންނަށް ހިޔަހާސް ފަށުން
ޝުކުރުދެންނެވުމަކީ އަޅުގަ ނޑުގެ ވާޖިބެއް ކަމުގައިވެސް ދެކެން. އިލާހީ އަދްލުވެރި
ދަރުބާރުގައި ކުރެވޭ ސުވާލުތަކަށް ހިލާ ތެދުވެރި ޖަވާބުނުދީ ފަރަކުނުޖެހޭނޭ
ދަންނައްޗޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ
އިބްރާހީމް. އަޅުގަ ނޑު ކުރިންވެސް ދަންނަވާލިހެން މިހާރު ވަގުތުގެ ދަތިކަމެއް
އޮތުމާއެކީގައި ހަމަ ސީދާ އެބޭފުޅެއް ނަންގަވާ މައްސަލައެއްގެ ޕޮއިންޓާ ބެހޭގޮތުން

ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން. މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ތަކުރާރުކޮށް ވާހަކަދެއްކުމަށް
އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ބޭފުޅުންނަށް ވާތީވެ. އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދަށް.
މާޅޮސްމަޑުލު އުރުތުބުރީ އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަ ނޑުވެސް ބަލާނީ
މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ވީހާވެސް ކުރުކޮށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާއެއްޗެއް ދަންނަވާލާފައި
ވާހަކަދެއްކެވުން: އިށީނދެވޭތޯ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޖިލީހުގައި ކުރީދުވަހުވެސް އަދި ޚާއްޞަކޮށް
މިއަދު ވާހަކަދެއްކެވި ބައެއް ބޭފުޅުންގެ ތެރޭގައި ނ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަލްފާޞިލް މުޙަންމަދު ޠާރިޤަށް، ހދ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުއްލަތީފަށް، ސ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޠާޙިރަށް އަދި ޏ.
އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފައިޞަލް ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅާއި ގުޅޭގޮތުން
ކުރުކުރުކޮށް ނަމަވެސް އަ ޅުގަ ނޑު ދަންވަލާހިތްވަނީ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 414 ވަނަ މާއްދާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު މިޢަމަލުކުރަމުންދާ
އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު މި ނަގަމުންއަންނަ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
އިންތިޚާބުކުރަމަން ނަގަމުން އަންނަ ވޯޓާއި، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް
އިންތިޚާބުކުރުމަށް ނަގާ ވޯޓު، މި ދެވޯޓު ސިއްރުން ނަގަންޖެހޭނެ ކަމަކަށް
ޢިބާރާތަކުން ލިޔެފައި ކަ ނޑައެޅިފައެއް ނެތް. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މިއީ ކަންނޭނގެ
އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންނަށްވެސް އެންމެ ބޮޑަށް އޮޅުންއަރައިގެން އުޅޭ ތަންކޮޅަކީ.
ނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު މިހެން ބުނީމާ ފަހަރެއްގައި ބައެއް ބޭފުޅުން އަޅުގަ ނޑު ހާދަހާ
ސަޅިމީހެކޭ ނުނީ ތިމަންނަމެންނަށް ހަމަ ނޭނގެނީބާއޭ ނޫނީ އޮޅުނީބާއޭ. ފަހަރުގައި
ވެދާނެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހަމަ ފަހަރުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މާބޮޑަށް
އިނގިފައިތިބީމާ ހަމަ ފަރުވާކުޑައީ ކަމަށްވެސް. އަޑުއައްސަވާލައްވާ. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ
މިމާއްދާ ކިޔާލާފައި އަޅުގަ ނޑު ބަލާނަން ވަރަށް އަވަހަށް އިނށީދެވޭތޯ.
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބުކުރުމަށް

ބޭނުންވާ ރައްޔިތުންގެ ޢާންމު ސިއްރުވޯޓު ނެގުމަށް. އެހިސާބުން އެނިމުނީ އެބައި. އެ
414 ގައި އެބަބުނޭ ކިތަންމެ އިންތީޚާބެއްގެ ވާހަކަ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހޮވާ
އިންތިޚާބު، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް ހޮވާ އިންތިޚާބު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ހޮވާ އިންތިޚާބު އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބެނުންފުޅުވާ ބައެއް ޚާއްޞަ ކަންކަމުން
ނަގާ ޢާންމު ވޯޓު. އެ ހަތަރު އިންތިޚާބެއް އޮންނަނީ މި ޤާނޫނުގެ ބައެއް ތަންތަނުގައި
ލިޔެފައި. މި ހަތަރު ތަފާތު އިންތިޚާބެއް އޮވޭ. އަދި އަޅުގަ ނޑަށް މާނަކުރެވޭ ފަހުން
ހެދޭ ޤާނޫނަކުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ސަރުކާރަށް ބޭނުންފުޅުވެއްޖެ
ހިނދެއްގައި އެހެން ކަމަކަށް ވޯޓެއް ނަގަންޖެހުނަށް މި ޤާނޫނު، މި މާއްދާ އެބަބުނޭ
އެހެން ނެގިދާނެއޭ. ދެން އޭގެ ފަހަށް ހުރި އެއްވެސް އިންތިޚާބެއްގައި، ނުބުނޭ
ސިއްރުން ނަގަންޖެހޭނެ ކަމަކަށް. ޤާނޫނުއަސާސީއެއް ލިޔެފައި އޮންނައިރަށް
އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް އިޙްލާސްތެރިކަމާއެކީގައި ދަންނަވާލާ ހިއްވޭ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ
ސިއްރުން ނަގަންޖެހޭނެމަ، ނުވަތަ ނުޖެހޭނަމަ ކަ ނޑައެޅިގެން އެއް މާއްދާއެއްގެ
އެއްބައިގައި ސިއްރުންނޭ އޮވެފައި އަނެއްބައިގައި ސިއްރުންނޭ ނޯވެއެއް ނުދާނެ.
އެހެންކަމުގައިވާނަމަ އިންނާނީ އެ މާއްދާއެއްގެ އެންމެ ފަހުބައިގައި ބުނަންއުޅޭ
އެއްޗެއް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހޮވުމަށް ނަގާވޯޓާއި ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ވޯޓާއި
މަޖިލީހުގެ ވޯޓާއި ޢާންމުން ވޯޓާއި މިހުރިހާ ވޯޓެއް ނަގަންޖެހޭނީ ސިއްރުންނޭ. އެހެން
އިންނާނީ. އެއާ ޚިލާފަށް މިހާރު މީގައި މިއިންނަނީ ހަމައެކަނި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ހޮވުމަށް ނެގުމަށް ނަގާ ވޯޓު ހަމައެކަނި ސިއްރު. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިނޫނަސް،
މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ރައީސުލްޖުހޫރިއްޔާއާ ބެހޭގޮތުން ހުރި އެބާވަތުގެ ކޮންމެ
މާއްދާއެއް ހުރީ ސިއްރުން ނަގާގޮތަށް. މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ ޑރ. ޙަސަން
ސަޢީދު، އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ފަދައިން، މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 10
ވަނަ މާއްދާގައިވެސް އެބައޮތް ސިއްރު ވޯޓުނަގާވާހަކަ. އަދި 14 ވަނަ މާއްދާގައިވެސް
އެބައޮތް ސިއްރު ވޯޓުނަގާވާހަކަ. އެކަމަކު ދެން ހުރި އެއްވެސް އެހެން ބައެއްގައި
ސިއްރު ވޯޓު ނަގާ ގޮތަށް ނެތުމުން އަޅުގަ ނޑު ދެކެނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް 411

ވަނަ މާއްދާ އެބާބުގައި ކަ ނޑައެޅިގެން އެއޮތީ، އެ ބާބަކީ އިންތީޚާބާބެހޭ ބާބުކަމަަ ށެް
ވާތީވެ، އިންތިޚާބެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ އިންތިޚާބުގައި ވޯޓުނަގާނީ ކޮން ގޮތެއްތޯ
ފަހުން ސުވާލު އުފެދިދާނެތީ އެ ހުރިހާ ސުވާލަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ހެދިއިރު
ޖަވާބުދީފައޭ. އޭގެ މާނައަކީ ފަހުން އަދި، މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ނެތް އެކަމަކު
ފަހުން ހެދޭ ޤާނޫނަކުން، ކޮންމެވެސް އެއް ބޭފުޅަކު ފާހަގަކުރެއްވި ރާއްޖެތެރޭގެ
މިހާރު މިނެގޭ ރަށް ކުރިއަރުވާ ކޮމިޓީތަކުގެ ވާހަކަވެސް. އަދި ރަށްރަށުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ
ވާހަކަ، އެގޮތަށް. ފެަަ ހަރެއްގައި އެބައިބައިވެސް ޤާނޫނެއްގެ ތެރެއަށް ގެންނަންވެއްޖެ
ހިނދެއްގައި ކަ ނޑައެޅިގެން ވޯޓު ނަގަންޖެހެނީ ކިހިނެއްތޯ ސުވާލުކުރާކަށެއް ނުޖެހޭ،
411 ވަނަ މާއްދާ އޮތީމައި. ދެން މި ޤާނޫނުއަސާސީ ތަސްދީޤުކުރެއްވި ފަހުން، މި
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 414 ވަނަ މާއްދާ ބުނޭ އަދި އެ އިންތިޚާބު ނުބޭއްވޭ އެ އީ ނުބޭއްވޭ
މިބުނަނީ ބާއްވާކަށް ނުޖެހޭ ސަރުކާރަކަށެއްވެސް. އެއީ ރައްޔިތުންގެ ޢާންމު
ޚިޔާލުހޯދުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންފުޅު ވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ނަގާ ވޯޓު.
އެހެންވީމާ އެ ވޯޓު ނަގާދުވަހުން އަހަރެމެންނަށް އިނގިދާނެ އެއީ ފަހަރެއްގައި
ސިއްރުންތޯ ނަގަނީ. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑު މި ދަންނަވަން މިއުޅޭ ވާހަކައަކީ، ކިތަންމެ
ކުރުކޮށް ނަމަވެސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ސިއްރު ވޯޓެއް
ނަގަން ކަ ނޑައެޅިގެން ނަގަން ބުނެފައި ނެތް ހިނދު ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުން ހޮވުމަށާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހޮވުމަށް މިހާރު މި ސިއްރު
ވޯޓު މިލަނީ ކޮން ޤާނޫނެއްގެ ކޮން މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ހުއްދަ ލިބިގެންތޯއޭ ނޫނިއްޔާ
ހަމަ އެހެން ކަމެއް އޮވެގެންތޯ. އެއީ ހަމައެކަނި އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ، އެއްވެސް
ދިމާއަކުން އޮޅުމެއް ހިގައިދާނެތީވެ ޤާނޫނުއަސާސީ ޑްރާފްޓް ކުރެއްވިއިރު، މި
ޤާނުނުއަސާސީ ލިޔުއްވިއިރު އެ، ލިޔުއްވި ބޭފުޅުން އެ ފާސްކުރެއްވި ބޭފުޅުން، ހަމަ
އެހެންވެގެން މި އިންތިޚާބާބެހޭ ބާބުގެ ތެރޭގައި 411 ވަނަ މާއްދާ ބާއްވާފައި އެއޮތީ.
މި ބާބުގައި 411 ވަނަ ބާބުގައި ....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވާހަކަފުޅު ކުރުކުރުމަށް މަސައްކަތްޕުޅުކުރެއްވުން އެދެން. އެއީ އެއްފަހަރު ފުރުޞަތު
ހޯއްދަވާފައިވަނީ. ވީމާ އަޅުގަ ނޑަށް މާގިނަ ފުރުޞަތެއް ނޭރުވޭނެ މިފަހަރަކު.
މާޅޮސްމަޑުލު އުރުތުބުރީ ރައީސް އަޅުގަ ނޑު ރައީސްގެ ތި ވިދާޅުވުމަށް އިޙްތިރާމް ކުރާނަން އިނގޭތޯ.
މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑު ބޭނުން ކޮންމެވެސް އެއް ބޭފުޅަކު، އެއީ 411 ވަނަ
ވާހަކަދެއްކެވުން: މާއްދާއާއި 94 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްވެސް ގުޅުމެއް ނުވާކަމަށް ވިދާޅުވާ ކޮންމެވެސް
އެއް ބޭފުޅަކު، ހަމަ މިސާލެއްގެ ގޮތުން ނަމަވެސް ވިދާޅުވެ ދެއްވަން، 411 ވަނަ
މާއްދާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު މިހިނގާ އިންތިޚާބުތަކުގެ ތެރެއިން ކޮން ކަމެއްގައިތޯ
ބޭނުންކުރައްވާނީ. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހަމައެކަނި ލިޔެލާފައި އޮތް މާއްދާއަކީތޯ، ދެން
ނޫނިއްޔާ ކޮންފަދަ ޙާލެއް ދިމާވެގެން ނޫނީ ކޮންކަހަލަ ވަގުތެއްގައިތޯ އެމާއްދާ
ބޭނުންކުރައްވާނީ. އަޅުގަ ނޑަށް ވަރިހަމަ ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ނަމަވެސް. ދެން
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާއެކީ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާހިއްވޭ،
ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަ ނޑަކީ ކުޑަކޮށްވެސް ޤާނޫނު ދަންނަ މީހެއްނޫން.
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ރައީސް. ހަމައެކަނި އަޅުގަ ނޑަށް މި ޤާނޫނުން އެނގޭ
އެއްޗަކީވެސް މިތަނުގެ އެތެރެއަށްވަދެ، މިތާ އެތެރޭގައި ދުވަސްކޮޅަކު ޤާނޫނުހަދާ
މީހުންނާއެކު އުޅުމުގެ ސަބަބުން އެނގޭ އެއްޗެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަ ނޑު
މިއަދު ގެނައިން، ކުރީގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަ ނޑުމެން ޑްރާފްޓް ކުރަމުން
ގެންދިޔައިރުގައި، އޭރު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދިން މި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުން ދީފައިވާ ޑްރާފްޓް ޤާނޫނުއަސާސީ. މަނިކުފާނު ކަންނޭނގޭ މީގެ ބޮޑުބައި
ކުޅެފައި އޮންނާނީވެސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ޑްރާފްޓުގައިވެސް، ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް ފުރުޞަތު ދެއްވާ، އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން މިއުޅެނީ، ހަމައެކަނި މިތަންކޮޅެ
ދެންނެވީމާ ރައީސަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނީ. އެ ޑްރާފްޓުގައި މި މާއްދާގައި
ފުރަތަމަ އިންނަނީ ލިޔެވިފައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާވެސް ކޮންމެހެން،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކު ހޮވަން ނަގަން ވޯޓުގައިވެސް ކޮންމެހެން ސިއްރު ވޯޓު

ނަގަންޖެހޭގޮތަކަށް ނޫން ބައްލަވާފައި އޮތީ. ހަމަ އެމާއްދާގައި. އެކަމަކު ފަހުން
އަޅުގަ ނޑުމެން އަނެއްކާ އިތުރު އެހެން ޑްރާފްޓެއް ހަދައިގެން ކުރި ޑްރާފްޓްގައި
މިހާރު މިއޮންނަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބުކުރާ ބައިގައި ސިއްރު ވޯޓު
ނަގާގޮތަށް، ދެން ބައިތައް އޮތީ ދޫކޮށްލެވިފައި. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު
ހިތަށްއަރާއެއްޗަކީ، އޭރުގައި އެ ވިސްނުންފުޅު ބެހެއްޓެވީ އިތުރު އިންތިޚާބެއްވެސް
މެދުވެރިވެދާނޭ. އެހެންވީމާ އިންތިޚާބާބެހޭ ބާބުގައި ކިހިނެއްތޯ ވޯޓުނަގާނީ ލިޔެފައި
އޮތީމާ ފަހުން ޤާނޫނުއަސާސީއަކީ އިރުއިރުކޮޅާ ނޫނީ އަވަސްއަވަހަކަށް ބަދަލުކުރެވޭ
އެއްޗެއްނޫން. އެހެންކަމަށްވަންޏާ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް އެހާ ދިގުމުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި
ފަހަރެއްގައިވެސް އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އަޅުގަ ނޑު އެއްވެސް ބޭފުޅަކަށް ނިސްބަތްކޮށް
ކުޑާ މިސްބަހެއް ބުނަނީޔޭ ހީފުޅުނުކުރެއްވުން އެދެން. އެއީ 44 ވަރަކަށް އަހަރުގެ
ދިގު މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހަދާއެއްޗެއް ހަދާ ނިމުމުން...
ރިޔާސާތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އެދެން ޕޮއިންޓަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން. މިހާރު
ދެވަނަ ފަހަރަށް ފުރުޞަތު ތިހޯއްދަވަނީ. އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު މިއުޅެނީ ވަކި އެއް
ޖަލްސާއިން ފާސްކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ފާސްނުވެގެން. ބޭނުންފުޅުވާ ހުރިހާ
ޝުޢޫރުތަށް މިޖަލްސާގައި ހާމަކުރަންވެޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑަށް ވަގުތެއްނެތް. މިހާރު
ގާތްގަ ނޑަކަށް ފަސްވަރަކަށް މިނެޓަށްވުރެ ގިނައިރުވެއްޖެ އަޅުގަ ނޑު އެއްފަހަރު
ޢިލްތިމާސްކޮށް ދަންނަވައިފިން ވާހަކަފުޅު ކުރުކުރައް ވާށޭ. ދެން ވާހަކަފުޅު
ދިގުކުރައްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑަށް މަޖުބޫރުވާނެ އިށީނދެވަޑައިގަންނަވަން ދަންނަވަން.
ވީމާ ވާހަކަފުޅު ކުރުކުރެއްވުމަށް ހިތްޕެވުން އެދެން.
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ މަޢާފުކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްގޮތަކަށްވެސް އަޅުގަ ނޑު އެހެން
މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ދަންނަވާކަށެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ހަމައެކަނި އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލީ އެހެންވީމާ

ވާހަކަދެއްކެވުން: ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި މާއްދާ ލިޔެވިފައި އޮތީ އެސަބަބަށްޓަކައޭ. އިރުއިރުކޮޅާ
ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙު ނުކުރެވޭނެތީވެ، ހަމައެކަނި އެ ސަބަބަށްޓަކައޭ ރައީސް
ދަންނަވާލީ. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑަށް އެބަޖެހޭ އެތަންކޮޅު ގެންނަން އެނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ ރައީސް ދެން ތިގޮތަށް ވިދާޅުވަމުންގެންދަވާތީއާއި ދެން އަދި އެހެން
ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު ދޭންޖެހިފައި އޮތުމާއެކީގައި އަޅުގަ ނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަދި
އިތުރަށް ވިސްނަވާނެކަމަށްވެސް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރަން. މި ޤާނޫނުއަސާސީ މިހާރު
މިއޮތްގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން... ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި ހޮވަންޖެހޭ، އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭ ރައީސާއި ނާއިބު
ރައީސް ހޮވުމުގައި ކިތަންމެ ކުޑަވެސް އޮޅުމެއްނެތް 414 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތް
ޢިބާރާތް ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނާވަޑައިގެން ހެޔޮހިތަކުން ބައްލަވާލައްވައިފިއްޔާ.
އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިހާރު އުފެދިގެން މިއުޅެނީކީއެއް އެއްވެސް
ޙާލެއްގައި އަޅުގަ ނޑަށް ދެންނެވޭނީ އެކަހަލަ ޝުޢޫރެއް ނޫން. އެއީ ކޮންމެވެސް
ވަރެއްގެ ދެކޮޅުވެރިކަމެއް ނަފްރަތުކަމެއް ނޫނިއްޔާ ހަސަދަވެރިކަމެއް. އެހެންކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ އެ ޝުޢޫރުން ބައްލަވައިފިއްޔާ މިމާއްދާ ކޮންމެ ގޮތަކަށްވެސް
މާނަކުރެވޭނެ. އިޚްލާޞްތެރިކަމާ އެކީގައި ކޮންމެ ބޭފުޅަކުވެސް އެބުނާ މީހަކަށް
ނުބަލައި، ބުނާ އެއްޗަކަށް ބަލައިގެން، ހަމައެކަނި މި މާއްދާ މާނަކޮށްލައްވާ. އޭރުން
ހަމަ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނެތި އެއްބަސްވެވޭނެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށްވެސް.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވާނެ ކޮންމެސް ދުވަހަކުން
ކޮންމެސް ބޭފުޅަކު ޖަވާބުދެއްވަން، 94 އާއި 411 އާ ގުޅުން ނެތީ ކީއްވެގެންތޯ.
ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ
ވަޙީދު. މި މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު ވާހަކަފުޅުދައްކަވަނީކީ ވަކިކަމަކާ
ނަފުރަތުވެގެން، ރުޅިއައިސްގެނެއްނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅުގައިވެސް

ވިދާޅުވި ފަދައިން އެބޭފުޅަކަށް މާނަކުރައްވަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތް، އެގޮތަކީ
އެބޭފުޅަކު ޤަބޫލުފުޅުކުރައްވާގޮތެއް ކަމަށްވެދާނެ. ނުވަތަ އެނޫން ގޮތަކަށްވެސްވެދާނެ.
އެކަމަކު އޭގެ މާނައަކީ އެމީހާ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުވުމެއްނޫން. ވޯޓުލައްވާ
ބޭފުޅުން ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުވުން، ވޯޓު ނުލައްވާ ބޭފުޅުން ޤާނޫނުއަސާސީއާ
އެއްގޮތަށް ވަޑައިގަތުން އެއެއްނޫން. ނޫނިއްޔާ ވޯޓު ނުލައްވާ ބޭފުޅުން
ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުވުން، ވޯޓު ލެއްވި ބޭފުޅުން ޤާނޫނުއަސާސީއާ
އެއްގޮތަށްދިޔުން. އެހެނެއްވެސް ނޫން. ވީމާ އެބޭފުޅެއްގެ ޚިޔާލުފުޅު ދެއްވަނީ. ދެން
މިތަނުން ނިންމާ ގޮތަކީ އެންމެ ފަހުގޮތް. ދެން އަޅުގަ ނޑު 1 މިނިޓަށްވުރެ އިތުރަށް
ވާހަކަފުޅުދައްކަވާކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑަށް ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވަންޖެހޭނެ. ވީމާ
އަޅުގަ ނޑު އެދެން އެންމެ ދިގުކޮށްވެސް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާއިރު ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން 1 މިނެޓުއިރު ވަންދެން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން. އެއީ ކުރިން އަޅުގަ ނޑު
ފުރުޞަތު އަރުވައިފިން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ތިލަދުންމަތީ
ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާދިލަށް.
ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑަށް ދެވަނަ ފުރުޞަތެއް ދެއްވީތީ
މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާދިލް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އާދެ މިއަދުގެ މަޖިލީހަށް ބައެއް މެންބަރުންނަށް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ހާޒިރު ނުވެވިވަނީ އެމެންބަރުންގެ އަމިއްލަ ބާރުން ބޭރުގައި އިނގޭތޯ. ވީމާ
އެމެންބަރުން ނެތި މި މަޖިލީހުގައި ނެގޭ ވޯޓަކީ އިންސާފުން ނެގޭ ވޯޓެއް ކަމަކަށް
އަޅުގަ ނޑު ނުދެކެން. އަދި އެ މެންބަރުންގެ ވޯޓާއެކު ވޯޓު ނަންގަވައިފިނަމަ ނެގޭ
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ އެހެން ގޮތަކަށް ނުކުތުމަކީވެސް ހަމަ ވެދާނެގޮތެއް. ވީމާ އަޅުގަ ނޑު
މިއެދެނީ އެފަދަ މެންބަރުންނަށް ވޯޓު ނުލެއްވޭ ގޮތެއްގައި މިމުހިންމު ވޯޓު
ނުނެންގެވުން. އަދި އަޅުގަ ނޑު ރިޔާސަތުގެ ކިބައިން އޮޅުންފިލުވައިލަން
ބޭނުންވާކަމެއް އެބައޮތް އެއީ މި މަޖިލީހަށް ނަން ހުށަހެޅި ތާޢީދުލިބިފައިވާ،
ނަމަވެސް މި ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުނުވެވޭ ބޭފުޅާ ހޮވިވަޑައިނުގަންނަވާނެކަމަށް

ރިޔާސަތުން ނިންމަވަނީތޯއޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެހެން މިދެންނެވީ އެބޭފުޅަކު
ހޮވިވަޑައިގެންފިނަމަ އެބޭފުޅާއާ ނުލާ ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދާނީ ކިހިނަކުންތޯއޭ.
ހޮވިވަޑައިގެންފިނަމަ އެހިސާބުން ޖަލްސާގައި އެބޭފުޅަކަށް ބައިވެރިވަޑައިގެންނޭވެކަން
ރިޔާސަތުން ޤަަ ބޫެލުފުޅުކުރައްވާކަމުގެ ފާޅުކަން ބޮޑު ދަލީލަކީ މިއަދު މިނެގޭ ވޯޓުގައި
ހުށަހެޅިފައިވާ އެނަން އަދިވެސް އޮތްކަން. އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ މިހެން މިކަން
އޮތްއިރު ވޯޓު ލެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އެ މެންބަރަށް ނުލިބެންވީ ކީއްވެގެންތޯއޭ. ވީމާ
ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު މިއެދެނީ
ޤައުމުގެ މަސްލަޙަތާ ގުޅުންހުރި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ މިހެން ހުރި އެންމެހާ
އޮޅުންބޮޅުންތައް ރަނގަޅަށް އޮޅުންފިލުއްވައިގެން ހަމަޔާއި ބުއްދި ޤަބޫލުކުރާ
ގޮތެއްގައި، ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެމަތިން ކުރިއަށްގެންދެވުން. ޢިއް ޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް
ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު މިގެންދަނީ މަސްލަޙަތާ އެއްގޮތަށް، ޤާނޫނާއި
ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް، ހަމައެހެން ތަންތާނގައިވެސް ޖަލްސާތައް ކުރާގޮތަށް. ދެން
އެހެން ބޭފުޅަކު ދެކިވަޑައިގަން ނަވާފާނެ އަޅުގަ ނޑު ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ގެންދަނީއޭ،
ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް. ދެން ކުރާނެ ކަމެއްނެތް، އެއީ އެބޭފުޅެއްގެ ޚިޔާލުފުޅު.
ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ބަލާފައިވޭ ކޮމަންވެލްތުގެ ޕާލަމެންޓްރީ އެސޯސިއޭޝަންއާއި
އަދި ދުނިޔޭގެ ޕާލިމަންޓާބެހޭ އެކިއެކި ޖަމްޢިއްޔާތަކުން މަޢުލޫމާތު އޮޅުންފިލުވާފައި
އެބަހުރި ބަންދުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުންނާ ދޭތެރޭގައި ކަންތައްތައް ކިހިނެއްތޯ ކުރަނީ.
އަދި ހަމަ ސީދާ އިންޑިޔާއިންވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންވަނީ އެ މަޢުލޫމާތު ހޯދާފައި. ވީމާ
ޔަޤީންކަމާއެކު އަޅުގަ ނޑު ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު
ޢާދިލަށް ދަންނަވަން އަޅުގަ ނޑު މިކުރާ ކަމެއް މިކުރަނީ ނޭނގި ހުރެގެންނެއްނޫނޭ.
ހޯދަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު އޮޅުންފިލުވާފައި ރަނގަޅަށޭ. ދެން ވާނެގޮތަކާއި އެއާ
ބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑަށް ވާހަކަ ދަންނަވާކަށެއްނޭނގެ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ،

ނިންމާފައި ހުރިގޮތާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަންވެގެން މިހާރުވެސް އޮތް
ނަންފުޅުތައް އަޅުގަ ނޑު އެއޮތީ އެ އޮތްގޮތަށް ބާއްވާފައި. މި މަޖިލީހަކީ ކުރައްވާ
ހުރިހާ ސުވާލަކަށް އަޅުގަ ނޑު ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ މަޖިލީހެއްނޫން. އެއީ މި މަޖިލީހުން
ބޭރުގެ ސުވާލުތަކެއް ތިކުރެއްވީ، އެހެންނަމަވެސް އޭގެ ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ
އިޝާރާތެއް ކުރެއްވީމާ އެއަށް އަޅުގަ ނޑު ޖަވާބުއެރުވީ. އަޅުގަ ނޑު އައްޑުއަތޮޅުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް ފުރުޞަތު އެރުވުމުގެ ކުރިން ވަރަށް
ޢަދަބުވެރިކަމާއެކު އެދެން ވީހާވެސް ވާހަކަފުޅު ކުރުކުރެއްވުން، އެއީ ކުރިންވެސް
ފުރުޞަތު ހޯއްދަވާފައިވާތީވެ.
އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު ވީހާވެސް ކުރުކޮށް ވާހަކަދެއްކޭތޯ
އިބްރާހީމް ޝަރީފް ބަލާނަން. އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވަނީ މީގެ ކުރީގެ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ސެޝަނުގައި ހުށަހެޅި ތާއީދު ނުލިބިއޮތް ނަންފުޅަކަށް ތާއީދުކުރަން. އެއީ ހޯމް
އެފެއާޒް މިނިސްޓަރު އަދި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު އޮނަރަބަލް
ޢުމަރު ޒާހިރުގެ ނަންފުޅަށް ތާއީދުކުރަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެމަނިކުފާނުގެ
ނަންފުޅަށް އަޅުގަ ނޑު މި ތާއީދުކުރަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނާފައި. ވޭތުވެދިޔަ
ދުވަސްތަކުގައި އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ފުންކޮށް ވިސްނިން. ވިސްނުމަށްފަހު ހަމަ
ގަސްތުގައި މީގެކުރިންވެސް އަޅުގަ ނޑު ނަން ހުށަނާޅާ ހުރީ. ޢުމަރު ޒާހިރަކީ ތިޔަ
އެންމެ ބޭފުޅުންނަށްވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން ވަރަށް ޤާބިލުކަމާއެކު
ވަރަށް ގިނަދުވަހު ދިވެހި ޤައުމަށް ޚިދުމަތްކުރައްވަމުން ވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅެއް.
އެމަނިކުފާނަށްވުރެ ވަކިން އެކަށީގެންވާ ޢިއްޒަތްތެރިއަކު ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމަށް މި މަޖިލީހުގައި ހުންނެވިއެކޭ އަޅުގަ ނޑަކަށް ދަންނަވާކަށް
ނުކެރޭނެ. މިއީ އެހެން ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާ ކުޑައިމިސް ބަހެއް ނޫން
އެއްގޮތަކަށްވެސް. ވީމާ އެމަނިކުފާނަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެވެސް އުސްތާޛު.
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން އަޅުގަ ނޑުމެން މަޖީދިއްޔާ ސްކޫލުގައި އުޅުނުއިރު

އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ހެޑްމާސްޓަރުކަން ކުރެއްވި، އަޅުގަ ނޑުމެން ވަރަށް އިޙްތިރާމްކުރާ،
ވަރަށް ޤަދަރުކުރާ ބޭފުޅެއް. މި މަޖިލީހުގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންގެވެސް ހެޑްމާސްޓަރަކަށްވާނީ އެމަނިކުފާނު ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑު ހީކުރަން.
އެމަނިކުފާނަށް މިފަދަ ޤަދަރަކާއި ޢިއްޒަތެއް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުޑަކުދިންގެ ގޮތުގައި
ގެންގުޅުއްވި ބޭފުޅަކަށްވާއިރު އެމަނިކުފާނު މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރިޔާސަތުގައި
ހުންނެވުމަކީ ވަރަށް އެކަށީގެންވާ، ވަރަށް ރަނގަޅުކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑަށް
ފެނޭ. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަ މި މޭރުމުން އެބަހުރި ދައްކަން.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ވާހަކަ ކުރުކޮށްލުމުގެ ގޮތުން އިހަށް އެވާހަކަ މަޑުކޮށްލީ.
ދެން އަޅުގަ ނޑު އެނބުރިލާނީ މިހާރު އުފެދިގެން މިއުޅޭ މައްސަލައާ ބެހޭގޮތުން
ވޯޓުލުމާބެހޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް. މި
މަޖިލީހަކީ ދިވެހި ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ ސޮވްރިން އޮތޯރިޓީއެއް ރައްޔިތުންގެ
ފަރާތުން ލިބިގެންވާ ބޮޑީއެއް. އެހެންކަމުން ކޮންމެ ކަމެއް، ކޮންމެ ގޮތަކަށް
ނިންމުމުގެ އިޚްތިޔާރާއި ބާރު މި މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވާ ކަމަކާމެދު އެއްވެސް
ޝައްކެތްނެތް. ކަންކަން ރަނގަޅަށް ނިންމުމުގެ ބާރުވެސް، އަދި ނުބައިކޮށް
ނިންމުމުގެ ބާރުވެސް، އިންސާފުން ނިންމުމުގެ ބާރުވެސް، އިންސާފާ ޚިލާފަށް
ނިންމުމުގެ ބާރުވެސް އެބައޮތް. އެހެންކަމުން ކޮންމެ ގޮތަކަށް މި މަޖިލީހުން ވޯޓުލާން
ނިންމި ކަމުގައިވިޔަސް އެގޮތަކީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެމަތިން ނިންމޭ އެންމެ ފަހު ގޮތް
ކަމުގައިވާނެކަމާމެދު އެއްވެސް ޝައްކެތްނެތް. އެހެންކަމުން މި މަޖިލީހުގެ އެތެރޭގެ
ކަންތައްތައް ހިންގާނެ އުސޫލުތަކާއި ވޯޓުނަގާނެ ގޮތްތައް ރޭވުމަކީ މި މަޖިލީހަށް
ކުރެވިދާނެ ކަމެއްކަމަށް އަޅުގަ ނޑު އެއްބަސްވަން. އެއީ އެއްވެސް ގޮތަކަށް،
އެއްވެސް މީހަކު ދެބަސްވާނެ ކަމެއްނޫން. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ
ބާރުވެސް އޮތީ މި މަޖިލީހަށް، ޤާނޫނުގެ މާއްދާއެއް އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ބާރުވެސް އޮތީ
މި މަޖިލީހަށް، މުޅި ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ބާރުވެސް އޮތީ މި މަޖިލީހަށް

ކަމަށްވާއިރު ވޯޓުނަގާނެގޮތުގެ ބާރުވެސް މި މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވޭ. އެހެންނަމަވެސް
ދަންނަވަން އޮތް ގޮތަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީއެއް އިޞްލާޙުކުރާއިރު އިންސާފާއި ޢަދުލަށް
ވިސްނަންއެބަޖެހެއޭ. ހަމަޔާއި އިންސާފަށް ލޯބިކުރަން އެބަޖެހެއޭ. އެންމެ
މަސްލަޙަތުހުރި ގޮތަކަށް ކަންތައްތައް ނިންމަންއެބަޖެހެއޭ. ރައްޔިތުންގެ ލާބައަށް
އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތަކަށް ކަންތައްތައް ނިންމަން އެބަޖެހޭ. އެހެންވެގެން
އަޅުގަ ނޑުމެން ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާން މި ބުރަވަނީ. މީގެކުރީގެ މަޖިލިސްތަކުންވެސް
މިގޮތަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވޯޓުލާން އޮތް ކޮންމެ ތަނެއްގައި ސިއްރުވޯޓު
ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ވަރަށް މަތިވެރި، ވަރަށް މާތް މަޤްޞަދެއްގައި ކަމުގައި
އެނގޭތީއާއި، އެއީ މުޅި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ރޫޙުކަމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ވިސްނޭތީ. އެހެންކަމުން އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތި ޤާނޫނުއަސާސީއާ އެއްވެސް
ޚިލާފުވުމެއް ނެތްކަމަށް ސިއްރު ވޯޓުލުމަކީ ހުރިހާ އެންމެންވެސް އެއްބަސްވެ،
އިއްތިފާޤުވާހިނދު އެ ނޫން ގޮތަކަށް ވޯޓުލާންޖެހޭ އެއްވެސް ސަބަބެއް، އެއްވެސް
ބޭފުޅަކު ބަޔާންކޮށްދެއްވައިފިނަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު މިހުރީ ވޯޓުލާން ތައްޔާރަށް.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވާ އިޚްތިޔާރާއި ބާރުގެވެސް
ބޭނުންކުރަންވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަސްލަޙަތަށްޓަކައި، ޤައުމީ މަސްލަޙަތަށްޓަކައި،
ޤައުމުގެ އެއްބައިވަންތަކަމަށްޓަކައި، ރައްޔިތުންގެ ދުޅަހެޔޮކަމަށްޓަކައި. މިހެންކަމުން
މިމަޖިލީހުގެ ރައީސެއްގެ މަޤާމަކީ ވަރަށް މަތިވެރި، ވަރަށް މުހިންމު ވާޖިބުތަކެއް
އޭގައި އެކުލެވިގެންވާ މަޤާމަކަށްވާއިރު އެ މަޖިލީހުގައި އެންމެ އާދައިގެ ވޯޓު
ކޮންމެވެސް އެއްބޭފުޅަކު ވިދާޅުވި ރަށްރަށުގެ ރަށްކުރިއަރުވާ ކޮމިޓީންވެސް ވޯޓުލަނީ
ސިއްރުވޯޓުންނޭ. އެހެންކަމަށްވާއިރު ކީއްވެގެންތޯ މިހާ މަތިވެރި މަޤާމަކަށް މުޅި
ޤައުމުގެ މުސްތަޤުބަލު ކަ ނޑައެޅުމަށް ބާއްވާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ރައީސްގެ މަތިވެރި މަޤާމަށް އެމީހަކު އިންތިޚާބުކުރާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެން
ސިއްރުވޯޓެއް ނުލާންވީ. ސިއްރުވޯޓެއް ލުމުގައި އެބައޮތް ވަރަށް މުހިންމު

މަޤްޞަދުތަކެއް. އޭގެ ތެރޭގައި އެއް މަޤްޞަދަކީ ސިއްރު ވޯޓުލާ ފަރާތްތަކުގެ ނަން
އެންމެންގެ ކުރިމަތީގައި ހާމަވެގެން ނުދިޔުން. އޭގެ ޓްރާންސްޕޭރަންސީ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު އެދެން ވާހަކަފުޅު ކުރުކޮށްލެއްވުމަށް.
އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު އާދެ އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކަ ވީހާވެސް ކުރުކުރާނަން އިނގޭތޯ. އެއްވެސް
އިބްރާހީމް ޝަރީފް ޝައްކެއްނެތް ކުރުކުރާނަން. ޓްރާންސްޕޭރަންސީގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު
ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސްގެ މަޤާމުގައި ހުންނަވާ ބޭފުޅާއަށް އަޅުގަ ނޑު ވޯޓުނުލީމާ
އެމަނިކުފާނު ހިތްބަރުނުވާނެކަމަށް ކާކުތޯ ޤަބޫލުކުރާނީ. އަޅުގަ ނޑު ބޭނުމެއް ނޫން
އެމަނިކުފާނު ހުންނަވާއިރު އަޅުގަ ނޑަކީ އެމަނިކުފާނަށް ވޯޓުނުލާ މީހެއްކަމުގައި
އެންމެންގެ ތެރޭގައި ހާމަވެގެންދިޔުން. އެހެންކަމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންގެ އެނޮނިމިޓީއާއި އެބޭފުޅުންގެ ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައިވެސް ސިއްރު
ވޯޓެއްލުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއްކަމުގައި އަޅުގަ ނޑު ދެކެން. އެވާހަކަ ދެން
އަޅުގަ ނޑު ކުރުކޮށްލާނަން. އަޅުގަ ނޑުމެން ގެންނަން މިއުޅޭ ޑިމޮކްރަސީ،
ޑިމޮކްރަސީ ގެންނަންވާއިރު ޑިމޮކްރަސީގެ ޓްރާންސްޕޭރަންސީއާއި އެކައުންޓަބިލިޓީއާ
ގުޅޭކަމެއްކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ނުދަންނަވާނަން މި ވޯޓުލުމަކީ. ދެންއޮތީ ހދ.ގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާއާމެދު އެއްޗެއް ދަންނަވާލުން. އާދެ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައީސެއްގެ މަޤާމަށް ނަން ހުށަހެޅި ތާއީދުލިބިފައިވާ ބޭފުޅެއް މި
މަޖިލީހަކު ނެތް. އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ އޭނާ ނެތި މި ވޯޓުލީމާ ދެންކިހިނެއްތޯވާނީ.
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރަނީ ކުށެއް ސާބިތުނުވާ ކޮންމެ
މީހަކީ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އަރިހުން އެދެން ޕޮއިންޓަށް ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން. ދެން
މިހާރު ވާނެގޮތަކާއި ވެދާނެގޮތެއްގެ ވާހަކައެއް ނޫން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން

މިދައްކަނީ ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ވާހަކަ. ނަންފުޅެއް އޮތީވިއްޔާ
ހުށަހަޅުއްވާފައި، ނޫނިއްޔާ 411 ވަނަ މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން ޚިލާފުޅެއް އޮތީވިއްޔާ
އެވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން އެދެން. އެހެންނޫނިއްޔާ ހިތާމަޔާއެކު ދަންނަވަންޖެހޭނީ،
މަޢާފާއެކު ދަންނަވަންޖެހޭނީ އަޅުގަ ނޑަށް ފުރުޞަތެއް ނޭރުވޭނެކަން.
އައްޑުއަތޮޅު މެން ބަރު އާދެ، އަޅުގަ ނޑު ސާފުކޮށްލަން ރިޔާސަތުން ބޭނުންވާ ނުކުތާއެއް މިއީ. އެއީ
އިބްރާހީމް ޝަރީފް މިކަމާ ވަރަށް ގުޅުންހުރި ވާހަކައެއް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދެކެނީ އެއީ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ރިޔާސަތުން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އެކަމަކުވެސް ތިވާހަކަ ދައްކަވާކަށް އަޅުގަ ނޑަކަށް ފުރުޞަތެއް ނޭރުވޭނެ. ނަންފުޅެއް
ހުށަހަޅުއްވަންވީ. ހުށަހަޅުއްވާފައި އެއާބެހޭގޮތުން ވާހަކަދައްކަވަންވީ. ނޫނިއްޔާ 411
ވަނަ މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން ޚިޔާލުފުޅެއް އޮތީވިއްޔާ ދެއްވަންވީ. ވަރަށް މަޢާފާއެކު
ދަންނަވަންޖެހެނީ އަޅުގަ ނޑަށް ފުރުޞަތު ނަގާލަންޖެހިދާނެ އިނގޭތޯ.
އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު އާދެ 411 ވަނަ މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާކަށް
އިބްރާހީމް ޝަރީފް ނެތިން. 411 ވަނަ މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން ވަރަށް ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި
ވާހަކަދެއްކެވުން: މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވައިފި. އަޅުގަ ނޑު ހަމައެކަނި މިތަނަށް ނަންފުޅެއް
ހުށަހެޅިފައި އޮތީމާ އެނަންފުޅަށް ވޯޓުދެވޭއިރު، ވޯޓުދެވޭނެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ
އެސުވާލު އަޅުގަ ނޑު ކުރަން ބޭނުންވަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވޯޓު ނުދެވެންޏާ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނަން ނުދެވޭނެއޭ. މިތަނަށް ކޮންމެ ނަންފުޅެއް
ހުށަހެޅުއްވުނަސް އެ ހުށަހެޅުނު ނަންފުޅަކަށް ވޯޓުދެއްވޭނެ. އޭގެ އެއްވެސް
މައްސަލައެއް ނެތް. މިހާރު މި މަޖިލީހަށް 1 ނަންފުޅެއް ހުށަހެޅިފައި އެބަވޭ.
ހުށަހެޅި ތާއީދުލިބިފައި. ވީމާ އެ 1 ނަންފުޅަށްވެސް ވޯޓަށް ދެންނެވޭނެ.

އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު އާދެ، އަޅުގަ ނޑު ތާއީދުކުރަނީ އޮނަރަބަލް އަލްފާޟިލް ޢުމަރު ޒާހިރުގެ
އިބްރާޙިމް ޝަރީފު: ނަންފުޅަށް. އާދެ ޝުކުރިއްޔާ.
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އައްޑުއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް. މިހާރު
އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ މާލެއަތޮޅު މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް.
އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން މިއީ ދެވަނަ ފުރުޞަތަކަށްވާތީ ވީހާވެސް
ކުރުކުރެއްވުން.
މާލެއަތޮޅު މެންބަރު އާދެ ޝުކުރިއްޔާ. ރިޔާސަތުން ތަކުރާރުކޮށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ، ވަގުތު
އިބްރާހީމް ޝަރީފު ކުރުކުރުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާތީ އެކަމަށް އިޙްތިރާމުކޮށް ވާހަކަ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ކުރުކޮށްލާފައި ދެތިން ޕޮއިންޓެއް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނަން. އާދެ
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިލިބިފައި އޮތް ޝީޓުގައި ވަރަށް ތަފްޞީލުކޮށް،
ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެކިބައިތައް ވަރަށް ތަފްޞީލުކޮށް އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް މީގެން
އެއްވެސް ތަނެއްގައި ނެތް ހާމަ ވޯޓެއްގެ ވާހަކައެއް. ސިއްރު ވޯޓަކުން ސިއްރު
ވޯޓެއްކަމަށް ނުބުނެ މިހެން މިއޮންނަނީ. ދެން މިއޮންނަނީ ސިއްރު ވޯޓު. އާދެ 94
ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަ ނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާކަށް ނެތިން. އެހެންނަމަވެސް 94
ވަނަ މާއްދާގައި ވަރަށް ކުރުކޮށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނީ، އާދެ ރައީސަކާއި ނާއިބު
ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭނެއޭ. ހަމައެހެންމެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮންނަނީ
އިންތިޚާބުކުރެވެން ޖެހޭނެއޭ. އެހެންވީމާ މި ދެ މާއްދާ މިހެން އޮންނާތީ އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާނީ ސިއްރު ވޯޓެއް ނޫން އެހެން ގޮތަކަށް އަޅުގަ ނޑަކަށް ނުފެނެއޭ މިތާ
ވޯޓުނެގޭކަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ މާލެއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް. އަޅުގަ ނޑު
މިހާރު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ނިލަންދެއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަޙްމަދު އަންވަރަށް.
ނިލަންދެއަތޮޅު އުތުރުބުރީ wr. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު މި ދަންނަވާލާ
މެންބަރު އަޙްމަދު އަންވަރު ވާހަކަކޮޅު ދަންނަވާލަން ފުރުޞަތު ދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު. އަޅުގަ ނޑު
ވާހަކަދެއްކެވުން: ފުރުޞަތަކަށް އެދި ދަންނަވާލީ މި މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި
ނާއިބު ރައީސް އިންތިޚާބުކުރުމަށް ވޯޓުނަގާނެ ގޮތަކާމެދު އުފެދިފައިވާ ޚިލާފުގެ
މައްޗަށް ވިސްނާލުމަށްފަހު ކޮމްޕްރޮމައިޒިންގ ޕޮޒިޝަނެއް ނުވަތަ އެއްބަސްވެވިދާނެ
ހިސާބެއް އޮތްތޯ ބަލާލުމުގެ ބޭނުމުގައި. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94
ވަނަ މާއްދާގެ 4 ގައި ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބު ރައީސް
އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ވާހަކަ ގެނެސް، އިންތިޚާބުކުރާނީ މަޖިލީހުގައި މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންގެ ތެރެއިންކަންވެސް އެބަ ބަޔާންކުރޭ. ނަމަވެސް ކަ ނޑައެޅިގެން މި
އިންތިޚާބު ބާއްވާނީ ސިއްރު ވޯޓެއްގެ ގޮތުގައިކަން ނުވަތަ ހާމަ ވޯޓެއްގެ ގޮތުގައިކަން
އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި ނެތް. ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ވާހަކަ އައިއިރު އެ އިންތިޚާބު
ބާއްވާނީ ސިއްރު ވޯޓެއްގެ ގޮތުގައިކަން 10 ވަނަ މާއްދާގައި ކަ ނޑައެޅިގެން
ބަޔާންކޮށްފައި އެބައޮތް. މިގޮތަށް ކަ ނޑައެޅިގެން ވަކިގޮތެއް ބުނެފައި ނެތީވިއްޔާ
ވޯޓުދޭގޮތަކީ އަތްމައްޗަށް ނަގައިގެންކަން މި ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިނެތީމާ، އާދެ
ތަކުރާރުކޮށްލާނަން، މިގޮތަށް ކަ ނޑައެޅިގެން ވަކިގޮތެއް ބުނެފައިނެތީވިއްޔާ ވޯޓުދޭ
ގޮތަކީ އަތް މައްޗަށް ނަގައިގެންކަން މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނެފައި ނެތިފައި،
411 ވަނަ މާއްދާގައި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ
އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި ނަގަންވާނީ ސިއްރު ވޯޓެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި
އޮތީމާ ޤާނޫނުއަސާސީ ބުނާގޮތުން މި މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބު ރައީސް
ހޮވަންޖެހޭނީ ސިއްރު ވޯޓުންކަން އެބަބުނެވޭކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ހީވޭ، ނޫނީ

އަޅުގަ ނޑަށް ފެނޭ. އެހެންކަމަށްވުމާއެކު މިގޮތަށް ދެކި ވަެިޑައިގެން އެނޫން ގޮތަކަށް
ވޯޓު ނުދެއްވޭނެ ކަމަށް ވިދާޅުވާ ޢިއްޒަތްރި މެންބަރުންވެސް މިތާ އެބަތިއްބެވި. ހަމަ
އެހެންމެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ބައިގައި ސިއްރު ވޯޓެއްގެ ވާހަކަ
އޮވެފައި، މި އިންތިޚާބުގައި އެގޮތަށް ނެތިފައި 411 ވަނަ މާއްދާ ކިޔާފައި 411
ވަނަ މާއްދާ ކީމާ 411 ވަނަ މާއްދާގައި އެވަނީ މި އިންތިޚާބުގެ ވާހަކަ ނޫންކަމަށް
ދެކިވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންވެސް އެބަތިއްބެވި. އެ މެންބަރުން
ބޭނުންފުޅުވަނީ މި އިންތިޚާބުގައި ހާމަ ވޯޓަކަށް ދިޔުމަށްކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ފެނޭ.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބު ރައީސް ހޮވާނެ ގޮތަކާމެދު މި
މަޖިލީހުގެ ވޯޓަކަށް ދާންޖެހޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިކަމަށް ގޮތެއް ނެތިއްޖެ
ހިނދެއްގައިކަމަށްވާއިރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގާއި ބުނެފައިވާ
އިންތިޚާބު ބާއްވަންވީގޮތް 411 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތްކަމަށްވާނަމަ އެގޮތަށް
ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެފަދަ ވޯޓެއްގައި
ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވިދާނެ ކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑަކަށް ނުފެނޭ. މިދެންނެވީ
ކޮންގޮތަކަށްތޯ ވޯޓު ނަގާނީ. އެއީ އެކަމުގައި އޮޅުމެއް ނެތްކަމަށް އެ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ވިދާޅުވަމުންގެންދަވާތީ. އެކަމަކު ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާންނުޖެހޭކަމަށް
ހުށަހަޅުއްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ސިއްރު ވޯޓަކަށް ގޮސްފިނަމަ ޤާނޫނުއަސާސީއާ
ޚިލާފުވާކަމެއް އަދި މިހާތަނަކަށް ހުށަހަޅުއްވާފައެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، ކޮމްޕްރޮމައިޒިންގ ވެވިދާނެގޮތަކީ ކޮބައިތޯ ބަލަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ
އެގޮތަކީ ކޮބައިކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަފެނޭ. އެކަމަކު އެހެންވާނީ އާދެ،
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެއް ބޭފުޅަކު އަނެއް ބޭފުޅަކަށް ކުރައްވާ ޤަދަރަކާއި
އިޙްތިރާމެއްގެ ސަބަބުން މުޅި މަޖިލީހަކީ އެއް ބޮޑީއެއްކަމާއި މުސްތަޤިއްލު
ބައެއްކަން ޤަބޫލުކޮށް، ކޮމިޓްވާ މިންވަރަކުން. އެލީޖެންސް މި މަޖިލީހަށް އޮތް
މިންވަރަކުން. ސިއްރު ވޯޓަކަށް ގޮވާލައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަކީ އެމީހުން
ކަމަށާއި އަހަރެމެންނަކީ ހަމައެކަނި ވޯޓުލާންވީ ހާމަކޮށްކަމަށް ވިދާޅު ވާ މެންބަރުން

ކަމަށް ނުބެލެވި، ނޫނިއްޔާ އޭގެ އަނެއްކޮޅަށްވެސް ނުބައްލަވާ އެހުރިހާ
މެންބަރުންނަކީވެސް އެއް ނިޔަތެއްގައި، އެއް މަޤްޞަދެއްގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ
އަޚުންނާއި އުޚުތުންތަކެއްކަން އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ޤަބޫލުކުރެވި އެ ރޫޙުގައި
ކުރިއަށްގެންދެވިގެން އެފަދަ ކޮމްޕްރޮމައިޒެއް އަންނާނެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުރީ
ދުވަހު އަޅުގަ ނޑު މަތިވެރި ސްޓޭޓްސްމަންޝިޕްގެ މުހިންމުކަން ހާމަކުރެވޭތޯ ބެލިން.
އާދެ އެއީ ސައުތު އެފްރިކާގެ ނެލްސަން މަންޑޭލާ ފަދައިން ކަޅު މީހުންނާ ދޮން
މީހުން ދެކެ ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ލޯބިވާ، އެދެބަ އި މީހުންގެ ލޯތްބާއި އިޙްތިރާމު
ލިބިވަޑައިގަންނަވާ ބައެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮމްޕްރޮމައިޒްނުކޮށް
ދިގުލަމުންދާނަމަ، ގިނަ އަދަދެއްގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވަމުން
ގެންދަވާގޮތް އިގްނޯރކުރެވިއްޖެނަމަ މި މަޖިލިސް މިހާރު ޕޯލަރައިޒްވެފައިވާނަމަ
އެކަން ދިގުދެމިގެންގޮސް، އަދި ޕޯލަރައިޒްނުވެ އޮތްނަމަ ޕޯލަރައިޒްވެގެންގޮސް
އެކަމުގެ ހިތިއަސަރު މި މަޖިލީހުގެ މަތިވެރި މަސައްކަތަށް ކޮށްފިކަމަށްވަންޏާ
މިއަދުގެ ދަރިންނަށް އަދި އަންނަންއޮތް ޖީލުތަކުގެ ދަރިން އަމާންކަމާއި އުފަލުގައި
ދިރިއުޅެވޭ ގޮތަށް މި ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ނިޒާމު ހަމަޖެއްސުމަށް ކުރެވޭ މަތިވެރި
މަސައްކަތުގެ އެދެވޭ ނަތީޖާ، އާދެ ފޮނިމޭވާ، ނުލިބި ހިނގައިދާނެކަމަށް
ވިސްނަންޖެހޭކަމާމެދަކު އެއްވެސް ޝައްކެއްނެތް. ތެދުފުޅެއް މަޖިލިސް
ޕޯލަރައިޒްވިޔަސް އަޣްލަބިއްޔަތުން ގޮތްތަކެއް ފާސްކުރަމުން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ކުރުކުރައްވަން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވުން އެދެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އަރިހުން
އަޅުގަ ނޑު.
ނިލަންދެއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ކުރުކުރެވޭތޯ މިއުޅެނީ އިނގޭތޯ. ދަންނަވަން އުޅުނު ވާހަކަ ދެންނެވޭތޯ،
މެންބަރު އަޙްމަދު އަންވަރު އެހެންނޫނީ ތާކުންތާކު ނުޖެހި ހުއްޓާލަންޖެހިދާނެތީ.
ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު އެއް ފަހަރު ފުރުޞަތު އެރުވިން. ވީމާ މިއީ ދެވަނަ ފުރުޞަތަށް ވީމާ
ދަންނަވާލީ.
ނިލަންދެއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ނަމަވެސް މިގޮތަށް ކަންތައް ދާކަމަށްވަންޏާ މީގެ ތެރެއިން މުޅިން ތަފާތު
މެންބަރު އަޙްމަދު އަންވަރު ދެކަމެއް އެބަފެނެއޭ. އާދެ ފުރަތަމަ، ކަމެއް މޮޅަށް ގެންދެވޭނީ ތަފާތު
ވާހަކަދެއްކެވުން: ޚިޔާލެއް ނުވަތަ ޚިޔާލު ހުރި މީހެއް ނުވަތަ މީހުންތަކެއް ތިބީމާ އެމީހުން، އެ
އެންމެން ބައިވެރިކޮށްގެންކަން. ދެން ވަރަށް ކުރުކޮށްލެވޭތޯ
މިއުޅެނީ. ދެވަނަ ގޮތަކީ މަޖިލިސް އެކުލެވިފައި މިއޮތީ ރައްޔިތުންގެ ތާއީދާއެކު.
ރައްޔިތުންގެ އިންތިޚާބުކޮށްފައިވާ މެންބަރުން ހިމެނިގެން. އާދެ، އެފަދަ މަޖިލީހެއް
ޕޯލަރައިޒްވުމަކީ އެ މެންބަރަށް ތާއީދުކުރާ މި ގައުމުގެ ލޮބުވެތި ރައްޔިތުންވެސް
އެގޮތަށް ހިނގައިދާނެ ކަމެއް. މިއީ ތެދުވެރިކަމާއެކު ގައުމުދެެެ ކެ ލޯބިވާ އެއްވެސް
ވެރިއަކު ބޭނުންވާނެ ތަނެއްނޫންކަމަށް، ދެކެން ބޭނުންވާނެ ތަނެއްނޫންކަމަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ފެނޭ. އެހެންކަމަށްވުމާއެކީގައި އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސަށް މި މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް އިންތިޚާބުނުކުރެވި ލަސްވެގެންދާކަމާމެދު
އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެން، އަޅުގަ ނޑުމެން މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން މިތިބެނީ ވަރަށް
ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވެފައި. އެކަމާ ވަރަށް ބޮަ ޑަެށް ދެރަވަން. ނިހާޔަތަށް ކަންބޮޑުވެފައި
އަދި ވަރަށް ބޮޑަށް ދެރަވެފައި. އޭގެ ތެރެއިން ބޭފުޅަކު ވަރަށް ސާރކެސްޓިކް
ގޮތަކަށް އިހަށް ދުވަހު އަޅުގަ ނޑުމެންނާ މުޚާތަބުކޮށް ބުނެލިކަންނޭނގެ ދެން ބޭރުން
މިހާރު މިކަމަށް މީހުން ގެންނަންވީކަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިކަމުގެ ޒިންމާ
ހަމައެކަނި ވަކި ބޭފުޅުންކޮޅެއްގެ އިސްތަށިފުޅުގައި އަޅުވައިގެން އެގޮތަށް
މަސައްކަތްކޮށް ވާހަކަދައްކައި ހެދުމަކީ އިންސާފުވެރިގޮތެއް ކަމަށް ނުވެ
ހިނގައިދާނެ. ހަމަ ޔަގީނުންވެސް އެއީ މިކުރަންއުޅޭ މުހިންމު މަސައްކަތަށް
މަގުފަހިވެދާނެ ކަމެއްނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަ ނޑު ވާހަކަ ތަންކޮޅެއް

އެބައިއޮތް. އެެެ ހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ވަގުތުވެސް ހުރިގޮތުންނާއި، މަނިކުފާނު
އެކަމަށް ބާރުއަޅުއްވާތީ، ވާހަކަ ކުރުކޮށްލާނަން. ވާހަކަ އަދި ނިމުނީއެއްނޫން.
އެހެންނަމަވެސް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑު ޚިޔާލުކުރަނީ މިއަދުގެ މިޖަލްސާ
ރައީސަކު ހޮވެންދެން ކުރިއަށް ގެންދަންކަމަށް. ދެން އަދިވެސް އެބައޮތް ހަތަރު ފަސް
ބޭފުޅަކު ވާހަކަދައްކަވަން އެދިވަޑައިގަންނަވާފައި. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން، މި ޖަލްސާ މިކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ބޭނުމަކީވެސް
ކޮމްޕްރޮމައިޒިންގ ސިޗުއޭޝަނެއް ގެންނަން. ޕޯލަރައިޒްވެފައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން
ކަމަށްވަންޏާ، އެބައިވެސް ރަނގަޅުކުރެވޭތޯ ބަލަން ކަންނޭނގެ މިކުރިއަށް
ގެންދެވެނީ. އޭގެ މައްސަލައަކީ އެގޮތް ގަބޫލުފުޅުނުކުރައްވާ ބޭފުޅަކު ކޮންމެ
ވާހަކައެއް ދެއްކިޔަސް ގަބޫލުފުޅެއް ނުކުރައްވާނެ. ޙަޤީޤީ މައްސަލައަކީ އެއީ.
އަޅުގަ ނޑުމެން މިބަލަނީ އެންމެން ރުހިގެން ވާހަކަދައްކައިގެން ގޮތެއް ނެރެވޭތޯ
މަސައްކަތް މިކުރަނީ. އެ މަސައްކަތް ކަންނޭނގެ މިހާރު މިކުރެވެނީ. އަޅުގަ ނޑު
މިހާރު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން
ސަޢީދަށް. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން، ވަގުތަށް ބައްލަވައިގެން
ކުރިއަށް ގެންދެވުން.
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޝުކުރިއްޔާ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަގުތުގެ ކުޑަކަމުން އަޅުގަ ނޑަށް
މެންބަރު ހަސަން ސަޢީދު ދެއްވި ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން ކުރަން ގަސްތުނުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން.
ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެެެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ސަޢީދު.
އަޅުގަ ނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ކޮޅުމަޑުލުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން
ޢަފީފަށް.
ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު
ޙަސަން ޢަފީފު ދަންނަވަން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑުގެ ވަގުތު ކުޑަކުރެވޭތޯ ބަލާނަން، ޢިއްޒަތްތެރި
ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައީސްގެ ތިޔަ ޢިލްތިމާސަށް އިޙްތިރާމްކުރުމުގެ ގޮތުން. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
އަޅުގަ ނޑުމެން މި މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި، ނާއިބު ރައީސަކު ހޮވުމުގައި ނަގަންޖެހޭނީ
ސިއްރު ވޯޓެއްތޯ ނުވަތަ އަތްމައްޗަށް ނަގައިގެން ނަގާ ހާމަ ވޯޓެއްތޯ، މިކަމުގައި
މިއުޅެނީ ގޮތެއް ނުނިންމިގެން. އާދެ، ކޮންމެއަކަސް ޤާނޫނުއަސާސީ ބުނާ އެއްޗެއް
އަދި އަޅުގަ ނޑަށް އެކަންތައް އެނގޭހާ ހިނދު ސާފުކޮށް އެކަންތައް އަޅުގަ ނޑު
ގަބޫލުކުރާހާ ހިނދު، އަދި ޤާނޫނީ އެތައް ބައެއްގެ މަޝްވަރާ އަޅުގަ ނޑުވެސް ވަނީ
ހޯދާފައި. ހަމައެކަނި މިތާ މިހިރަ ކަރުދާސްތަކުގައި އެތިބަ މީހުންގެ މަެަ ޝްވަރާއެއް
ނޫން މީގައި ބޭނުންވަނީއަކީ. މިއާ އިނދިކޮޅަށް މަޝްވަރާ ދެއްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ
މަޝްވަރާވެސް އެބަހުރި. އަދި މި މަޖިލީހުގައިވެސް އޭގެ ރެކޯޑް އޮންނާނެ.
އެހެންވިމާ، އޭގެ ޝީޓެއް މިތާނގައި އޮތްނަެަ މަ، އަޅުގަ ނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު.
އޭރުން އަޅުގަ ނޑަށް ދެންނެވިދާނެ މިކަމުގައި ވަކި ގޮތަކަށް ކަންތައް ގެންދާކަށް
މަސައްކަތްނުކުރައްވާކަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، މިތާނގައި ދެން މިއޮތް،
ޝީޓްގައި އެބައޮވޭ ސިއްރު ވޯޓުން ނޫންކަމަށް ބުނާ އެކި މާއްދާތަކެއް އިންތިޚާބާ
ބެހޭގޮތުން 10 ވަނަ މާއްދާ، އާދެ 14 ވަނަ މާއްދާ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިބްތިޚާބުތަަ ކެެއްގެ ވާހަކަ މި މާއްދާތަކުގައި މިއޮންނަނީ. 61 ވަނަ
މާއްދާއަކީވެސް އޭގެ މާއްދާއެއް. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އިންތިޚާބުކުރުން. ދެން
94 ވަނަ މާއްދާއަކީވެސް އޭގެ މާއްދާއެއް. އެއީ އޭގައި އެބަބުނޭ ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރާ ވާހަކަ. އާދެ، ދެން މިއޮތީ 411 ވަނަ

މާއްދާ. 411 ވަނަ މާއްދާގައި މިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިންތިޚާބުތަކާއި ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި ނަގަންވާނީ ސިއްރު ވޯޓެކޭ.
މިދަންނަވާ 61 އާއި 94 ގައި، އޭގައި ނުބުނޭ ނަގަންވާ ވަކި ވައްތަރެއްގެ ވޯޓެއްގެ
ވާހަކައެއް. އިންތިޚާބެއް ކުރަންޖެހޭނެ ވާހަކަ އޮތީ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންތިޚާބުކުރެވޭ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހެއް އޮންނަންވާނެކަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގައި
މެންބަރުންތަކެއް އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭނެ ވާހަކަ. ހަމައެގޮތަށް 94 ވަނަ މާއްދާގައި
މިބުނަނީ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސެއް އިންތިޚާބުކުރައްވަން
ޖެހޭނެކަން. މީގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި ނުބުނޭ ނަގަންޖެހޭނީ ސިއްރުވޯޓެއްތޯ
ނުވަތަ ހާމަ ވޯޓެއްތޯ. ދެން އަނެއް ދެ މާއްދާގައި މިބުނަނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށް
ދާންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ނިންމަންވީ ކީއްވެތޯ. ކީއްވެތޯ 94 ގައި އެގޮތަށް
ނުވާންވީ. އާދެ، އެއީ މި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި އެބުނާ. 61 އާއި 94
އެބުނާ އިންތިޚާބުތަކާ ބެހޭގޮތުން އެބައޮތް އާންމު އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނެއް. ދެން
މިއޮންނަނީ ވަކިގޮތަކަށް މި ޤާނޫނުގައި ބުނެފައި، އެބަވޭ ސިއްރު ވޯޓު ނަގަންޖެހޭ
މާއްދާތަކެއްގައި އިންތިޚާބާ ބެހޭގޮތުން ސިއްރު ވޯޓެއް ނަގަންޖެހޭ ކަމަށް ވަކި
މާއްދާތަކެއްގައި ބުނެފައި އެބައޮވޭ. އެހެން މާއްދާއެއްގައި ބުނެފައި ނުއޮވެދާނެކަމަށް
އަދި އެހެން އޮންނަ ބައި އަނެއްކާވެސް ޤާނޫނުއަސާސީ މިއޮތީ މިތަނަށް
ގެންނަންޖެހިފައި. އެހެންނޫނީ އެތާނގައި ބުނާކަށްނުޖެހޭނެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި
ޤާނޫނެކޭ. "ޤާނޫނުއަސާސީ" އެބައި އެތާނގައި އޮވެގެންނުވާނެކަންނޭނގެ.
އެހެންވީމާ، ދެން ބުނަންޖެހެނީ ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިންތިޚާބުތަކޭ.
އެހެންވީމާ، މިއިންވެސް އެބަދައްކާ 94 ވަނަ މާއްދާގައި އެބުނާ ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބު ރައީސަކު ހޮވަންޖެހޭނީ ސިއްރު ވޯޓަކުންކަމަށް.
އާދެ، ދެން އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ވަރަށް އިޙްތިރާމްކުރަން އިނގޭތޯ
އަޅުގަ ނޑު އަދި އެހެން ދެންނެވިޔަސް. އަބަދުވެސް އަޅުގަ ނޑުގެ ހިތުގައި ތިޔަ
ޢިއްޒަތްތެރި މަނިކުފާނަށް އިޙްތިރާމާއި ގަދަރު އޮވޭ. އާދެ، އެހެންނަމަވެސް

އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ މިތާނގައި ދެކުނު ވާހަކައިގައި އެއީ
ފަހަެަ ރެއްގައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ވިދާޅުވެވުނު އެއްޗަކުން ކަންނޭނގެ އެ ވާހަކަ
އެގޮތަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް އައީ މެންބަރެއްގެ ފަރާތުން. އާދެ، މިތާނގައި ވަކި
ގޮތަކަށް ތިމަންނަ ކަންތައް ކުރާނަމޭ ބުނަނީ އެއީ ތްރެޓްންކު ރަންވެެެ ގެންނޭ. އާދެ،
އެއީކީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ތްރެޓްންކުރުމެއްނޫން. އަޅުގަ ނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ
އަޅުގަ ނޑަށް މައުލޫމާތު، ޤާނޫނީ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑަށް އެޑްވައިސް ލިބިފައިވޭ
ކަމެއްގައި ޤާނޫނުއަސާސީއާ އެއްގޮތަށް ނޫން ގޮތެއް އަޅުގަ ނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ
ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑު ބައިވެރިވުން އެއީ އަޅުގަ ނޑުގެ ޟަމީރު ގަބޫލުކުރާ
ކަމެއްނޫން. އެއީކީ މަޖިލީހަކަށް އިންޒާރުކުރުމެއްވެސްނޫން. މަޖިލީހަށް
ތްރެޓްންކުރުމެއްވެސްނޫން. އެެެ އްވެސް މީހަކަށް ތްރެޓްންކުރުމެއްނޫން އެއިކީ.
އަޅުގަ ނޑުގެ ޟަމީރު އަޅުގަ ނޑު ބޭނުން ސާފުވެގަތުން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު ކޮޅުމަޑުލުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން އަފީފު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް
ޝުކުރު ދަންނަވަން. ދެން ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފާއެކީ ދަންނަވަންޖެހޭ އަޅުގަ ނޑު އެ
ޕޮއިންޓް މިތާ ނެގީ ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޅުގަ ނޑާ ކޮރިޑޯ ތެރެއިން
ބައްދަލުކުރައްވައި، އެ މައްސަލަ ނެންގެވީމާ. އަޅުގަ ނޑުގެ ހިތަށްއެރީ އެވާހަކަ
ދަންނަވާލާނަމޭ. އެއީ ބައެއް ބޭފުޅުން މިތާނގައި އެކަން ހާމަ ނުކުރެއްވިޔަސް
އަޅުގަ ނޑާ ބައްދަލުކުރައްވައި ވާހަކަފުޅުދެއްކެވީމާ އަޅުގަ ނޑު އެ ދަންނަވާލީ
މައުލޫމާތަށްޓަކައި. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު މި ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ފުވައްމުލަކު
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ފާރޫޤް ޙަސަނަށް. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން
ވަގުތަށް ބައްލަވާލައްވައިގެން ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދެވުން.
ފުވައްމުލަކު މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. މިއަދު

ޢަބްދުاله ފާރޫޤް ހަސަން އަޅުގަ ނޑަށް ފުރުޞަތު މިލިބުނީ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ގަސްދުގައި އެދިގެން.
ވާހަކަދެެެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު ގަސްދުކޮށްގެންހުރި އަޅުގަ ނޑު ބޭނުން ވާހަކަތައް ދެއްކޭނެ ކަމަށް.
އެހެންނަމަވެސް މިއަދުގެ ވަގުތުތަ އް މިދާގޮތާއި ޢިއްޒަތްތެރި މަނިކުފާނު
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ތިޔަ ކުރައްވާ އިލްތިމާސް އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ހިތުގެ އަޑިން
ގަބޫލުކުރަން. އަޅުގަ ނޑުވެސް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މިކަމުގައި
އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް މިހާރު ހޭދަކުރެވިއްޖެ. އެހެންވީމާ، މިވެސް
އަދި އިތުރު ވާހަކަދެއްކުން ކަމަށް ޚުދު އަޅުގަ ނޑުވެސް މާނަކުރަން. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވާ ވާހަކައަކީ އަޅުގަ ނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި،
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި، ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު
އިންތިޚާބުކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ކަ ނޑައެޅިފައިއޮތް ކަ ނޑައެޅުމަކަށް. އޭގެ އިންތިޚާބު
ގެންދާނެ ގޮތެެެ އް ޤާނޫނުއަސާސީގައެއް ކަ ނޑައެޅިފައެއްނުވޭ. 411 ވަނަ މާއްދާއަކީ
ޢާންމު އިންތިޚާބާއި ޢާންމު ވޯޓާ ބެހޭ މާއްދާއެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންގެ
ކުރިފުޅުމަތީގައިވެސް މިހާރު މަޖިލީހުގެ، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ 490 ވަނަ
ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާގައި ކަ ނޑައެޅި ބަޔާންވެފައި އޮތް ފަދައިން، އެ ޑްރާފްޓް
ކޮމިޓީގައި ހިމެނުނު މެންބަރެއް އަޅުގަ ނޑަކީ. އެ ޑްރާފްޓް ކޮމިޓީގައި ހިމެނުނު 49
މެންބަރުންގެ ތެރެއިން 40 މެންބަރުން މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި އެބަތިއްބެވި.
އޭގެ ތެެެ ރެއިން ގިނަ ބޭފުޅުން، އަޅުގަ ނޑު ނުދަންނަވާނަން، އެހެން ބޭފުޅަކު އެހެން
ގޮތަކަށް ވިދާޅުވެގެންނުވާނޭ. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ އޭގެ ތެރެއިން 99 ގެ
އަޣްލަބިއްޔަތު އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވާ އެއްޗެއް ގަބޫލުކުރައްވާނެ. އަޅުގަ ނޑުމެން މި
މާއްދާ ޑްރާފްޓްކުރުމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ވިސްނުން ހުރީ އެ މާއްދާއަކީ ޢާންމު
އިންތިޚާބާއި ޢާންމު ވޯޓާބެހޭ މާއްދާއެއް ކަމަށް. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި
ބަޔާންކުރެވޭ ހުރިހާ އިންތިޚާބުތަކަކާ ގުޅޭ މާއްދާއެއްގެ ގޮތަކަކަށް ނޫން
އަޅުގަ ނޑުމެން މާނަކޮށްފައި އޮތީ. ދެން މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ރާއްޖޭގެ ޢިއްޒަތްތެރި
އެޓަރނީ ޖެނެރަލާއި އަދި މި މަޖިލީހުގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ޤާނޫނީ ރޮނގުން

ކިޔަވާވިދާޅުވެގެން އެކަމުގެ ފާސް ނަންގަވައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެކަމުގެ މައުލޫމާތު ދެއްވައިފި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާނީ ހެޔޮ ބަހަކަށް ތަބާވުމުން ނުވެ ދޫކޮށްލުމޭ އެނޫން ގޮތަކަށް ގެންދިޔުމަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން ބާރުއަޅާ ކަމަށްވަންޏާ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 94 ވަނަ މާއްދާގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުމުގައި ވޯޓު ނަގާނެ ގޮތް ނުލިޔެ
ދޫކޮށްލިއިރު، ހަމައެއާއެކު، އޭރުގެ ޑްރާފްޓްގައި، ފަހަކަށްއައިސް ބަދަލެއް އައީ. މި
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ނާއިބު ރައީސް އިންތިޚާބުކުރެވޭ ގޮތަކީވެސް
އޭރު އަޅުގަ ނޑުމެން ފުރަތަމަ ގެންގުޅުނު ޑްރާފްޓްގައި މި އިންތިޚާބުކުރެވޭ މަޤާމެއް.
އެ މަގާމްވެސް އިންތިޚާބުކުރެވޭނެ ގޮތެއް ބަޔާންކުރެވިފައެއްނުވޭ. ފަހުން އެހެން
ގޮތަކަށް އެ މަގާމުެު ބަދަލުވެގެން ދިޔައީ. އެ މާއްދާ ބަދަލުވެގެން ދިޔައީ.
އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންގެވެސް ވިސްނުމަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި، ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލިސް ފަދަ މަޖިލިސްތަކަކީ ހައިބަތުހުރި ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރާ
ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީގަ އި ޒިންމާވާންޖެހޭ މަޖިލިސްތަކަށްވުން. އެ މަޖިލިސްތަކުގެ
މަގާމުތަކަށް މީހުން ހޮވުމުގެ ފުރިހަމަ އިޚްތިޔާރާއި ބާރު ލިބިގެންވާ މަޖިލިސްތަކެއް
ކަ މަެަށް. އަނެއްކާ އެ މަޖިލިސްތަކުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ވޯޓު ދޭ ގޮތަކީ
އަޅުގަ ނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރި ރައްޔިތުންނަށް އެނގެންވާނެ ގޮތެއްކަމަށް. އެއީ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޟަމީރަށް ތެދުވެރިވުމަކީވެސް އެއީކަމަށް އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ޖުމްހޫރީ އުސޫލަކީވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ތަބާވާންޖެހޭ އުސޫލަކީވެސް އެއީކަމަށް.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން މި ރޮނގުން ދައްކަން ހުރި ވާހަކަތައް ހުރީ ހަމަ
ތަކުރާރުކޮ ށެްަ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވިދާޅުވިހެން ހަމަ އެއްވާހަކަތަކެއް.
އެހެންކަމުން އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލާނަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް
ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެެެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ، ފުވައްމުލަކު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ފާރޫޤް
ޙަސަން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު މި ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝިހާބަށް. އަޅުގަ ނޑު އުންމީދުކުރަން ގަޑިއަށް
ޙުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތްތަވާނެކަމަށް.
ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑުވެސް
މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝިހާބު ޢިއްޒަތްތެރި މަނިކުފާނު ތިޔަ ވިދާޅުވި ބަސްކޮޅަށް އިޙްތިރާމްކުރާނަން.
ވާހަކަދެއްކެވުން: ވީހާވެސް ކުރުކޮށްލެވޭތޯ ބަލާނަން. އާދެ، ދައްކާކަށް މާގިނަ ތަފާތު ވާހަކަތަކެއް
ހުރީކީނޫން. 94 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި
ބުނާގޮތުން، މި ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމަށްޓަކަަ އިެ، އަޅުގަ ނޑުމެން
އެއްވާއިރު، މި މަޖިލިސްގެ ރައީސަކާއި ނާއިބު ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭނޭ. މި
މާއްދާއަކު އެއްގޮތަކަށްވެސް ނެތް ބުނެފަކާ އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދެ މަގާމަށް
އިންތިޚާބުކުރާނެ މީހުން އިންތިޚާބުކުރަންވީ ގޮތެއް. އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް
އޮތީ. އާދެ، ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެހެން
މާއްދާއެއްގައި މިކަމާބެހޭގޮތުން އެއްވެސް އެއްޗެއް ބުނެފައި އެބައޮތްތޯ. އާދެ، ވަރަށް
ސާފުކޮށް ދިވެހިބަހުން މީގައި އަޅުގަ ނޑަށް މާނަ ދޭހަވާގޮތުގައި 411 ވަނަ
މާއްދާގައި މިއޮތީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 411 ވަނަ މާއްދާ ކަ ނޑައެޅިގެން ބުނަނީ
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައ ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިންތިޚާބުކަތާއި ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި
ނަގަންވާނީ ސިއްރު ވޯޓެވެ. އެހެންވީމާ، މީގެ މާނަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުއޮޅޭ. އާދެ،
މި މަޖިލީހުގައި ވާހަެަ ކަދެއްކެވި ބައެއް މެންބަރުން ވާހަކަދައްކަވައިފި މި 44 ވަނަ
ބާބުގައި 411 ވަނަ މާއްދާ ހިމެނިފައިވާތީ، އެއީ ޢާންމު އިންތިޚާބާ ބެހޭ މާއްދާއެކޭ.
އާދެ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 401 އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވަނީ،
މިބުނަނީ މި މާއްދާތައް ނުވަތަ އަރިމަތީ ސުރުޚީތަކަކީ ނުވަތަ ހެޑިންތަކަކީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބައެއްނޫނޭ. އެހެންވީމާ، އެ މާއްދާ، 411 ވަނަ މާއްދާ އެގޮތަށް

މާނަކުރައްވަން އުޅުއްވައިފިއްޔާ އަޅުގަ ނޑުމެން ބުއްދި ގަބޫލުނުކުރާފަދަ ނަތީޖާތަކެއް
ނިކުންނަން ފަށާފާނެ. އާދެ، ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭނީ ސީދާ އެ
މާއްދާއެއްގައި އޮންނަ ޢިބާރާތަށް. އެ ޢިބާރާތުން އެހެން ޢިބާރާތަކަށް، އެހެން
މާއްދާއަކަށް ހަވާލާދީފައި އޮތްކަމަށްވަންޏާ، އެ މާއްދާއެއް ބަލަންޖެހޭނެ. އާދެ،
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަހުރި ވަރަށް ގިނަ މާއްދާތައް
އެހެން މާއްދާތަކަށް ހަވާލާދީފައި. އެހެން ގޮތަކަށް މާނަކުރަންޖެހޭ ކަމަށްވަންޏާ
އެގޮތަށް އޮތީ ހަވާލާދީފައި. ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެން އެބައޮތް. އާދެ، ބައެއް
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަދެއްކެވި ގޮތުގައި 411 އާއި 411 ވަނަ މާއްދާއާއި
އަދި 414 ވަނަ މާއްދާއާ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅުން އެބަހުރި. ގުޅުން ނެތް ވާހަކައެއް
އަޅުގަ ނޑެއް ނުދަންނަވަން. އާދެ، ސީދާ 411 ވަނަ މާއްދާއަކީ އެ މާއްދާ އެހެން
މާއްދާއަކާ ރިފަރކޮށްފައިވާ މާއްދާއެއްނޫން. ހަމައެގޮތަށްމެ 414 ވަނަ މާއްދާއަކީވެސް
411 ވަނަ މާއްދާއަކީވެސް، އެމާއްދާގަ އި 411 ވަނަ މާއްދާއަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް
ރިފަރކޮށްފައިއޮތް މާއްދާއެއްނޫން. އެހެންވެ އޭގެ މާނަ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހަމަ
މުޅިން ވަކިން ނެގިދާނެ. އާދެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް
ބަލާއިރު، މިދެންނެވިހެން އެއްމާއްދާ އަނެއް މާއްދާ މިގޮތަށް ގުޅު ވަންވެއްޖިއްޔާ
ވަރަށް އެބްޒަ ރޑް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ބުއްދި ގަބޫލުނުކުރާކަހަލަ ނަތީޖާތަކެއް
ނުކުންނަން ފަށާފާނެ. އާދެ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ޢިއްޒަތްތެރި ބައެއް ބޭފުޅުން
ވާހަކަދައްކަވާއިރު، އަޅުގަ ނޑަށް އެބަ މާނަދޭހަވޭ ކުރިން ކަންތައް ކުރަމުންއައި ގޮތް
އެބައޮތޭ. އެހެންވެ އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު ކަންތައް ކުރަމުންމިއައީ. އާދެ،
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤާނޫނުގައި އަދި ޝަރީޢަތުގައިވެސް ވަކިގޮތަކަށް ޙުކުމެއް
އަތުވެއްޖިއްޔާ، އެ ޙުކުމެއް އައުމާ ހިސާބުން ކުރިން އަޅުގަ ނޑުމެން
ޢަމަލުކުރަމުންއައި ގޮތް، އެއީ ބާޠިލު ގޮތެއް. އެގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނީ. އަޅުގަ ނޑުމެން ކާބަފައިން ޒަމާނުގައި އަތްނަގައިގެން މިތަނުގައި
ވޯޓުދިން ކަމުގައިވިޔަސް މިހާރު މިއޮތީ އަޅުގަ ނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް

މިތަނަށް ލިބިފައި. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނީ ހަމަ އެއާއެއްގޮތަށް. އެ
ބަދަލުކުރެވިދާނެ. އެބަދަލުކުރަން ތިބީވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން، ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އާދެ މިތަނުގައި ކޮމްޕްރޮމައިޒެއްގެ ވާހަކަދައްކަވައިފި.
އަޅުގަ ނޑު މިހިރީ ކޮމްޕްރޮމައިޒް ވާގޮތަށް. މިތަނުގައި އިންނެވި އެއްވެސް
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވިދާޅެއްނުވޭ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުކަމެކޭ ސިއްރުވޯޓެއް
ލުމަކީ. އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ވިދާޅުވިއަޑެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ހަމަގައިމުވެސް ނީވޭ.
އެހެންނަމަވެސް މިތަނުގައި ވަރަށްގިނަ ބޭފުޅުން އެބަވިދާޅުވޭ ސިއްރުވޯޓެއް
ނޫންގޮތަށް ވޯޓެއްލުމަކީ ސީދާ ކަ ނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުކަމެކޭ. އެހެން
ވިދާޅުވާއިރު ކަ ނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުނޫން ކަމަށް އެގޮތަށް
ޤަބޫލުކުރެއްވޭ ބޭފުޅުން އަނެއްގޮތަށް ދީލާލެއްވިއްޔާ ކިހިނެއްތޯވާނީ. އެއީވެސް ހަމަ
ރަނގަޅުގޮތެއް ކޮމްޕްރޮމައިޒަށް ދާން. އާދެ އަޅުގަ ނޑު ކޮމްޕްރޮމައިޒަށް ދާން ހަމަ
ބޭނުން. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އާދެ
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެއްވެސް
ޢަމަލެއްގައި އަޅުގަ ނޑެއްވާ ބައިވެރިއެއް ނުވާނަމޭ. އަދި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބުރައީސް އިންތިޚާބުކުރާނެ ވަކިގޮތެއް ޤާނޫނުގައި
ކަ ނޑައެޅިގެން، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައެޅިގެން އޮއްވައި އާދެ އެއީ ސިއްރުވޯޓު.
އެނޫންގޮތަކަށް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނާއިބުރައީސް
އިންތިޚާބުކުރުމަށް ނަންގަވާ އެއްވެސް ވޯޓެއްގައި އަޅުގަ ނޑު ހަމަގައިމުވެސް
ބައިވެރިއެއް ނުވާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ކަމެއް ނުކުރާނެކަން
އަޅުގަ ނޑަށް ޔަޤީން. ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު
ޝިހާބު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު
މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله

ޔާމީން، އަޅުގަ ނޑު އުއްމީދުކުރަން ވާހަކަފުޅު ވަގުތަށް ބައްލަވައި
ކުރުކުރައްވާނެކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ކުރީދުވަހު
މެންބަރު ޢަބްދުاله ޔާމީން ދެއްކި ވާހަކައާ ގުޅުންހުރި މައުޟޫޢަކަށްވާތީ ހަމަ ކޮންމެސްވަރެއްގެ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ގުޅުމަކާއެކީކަންނޭނގެ އަޅުގަ ނޑު ވާހަކަދައްކާނީ. އެހެންނަމަވެސް ވާހަކަ
ކުރުކުރެވޭތޯ އަޅުގަ ނޑުވެސް މަސައްކަތްކުރާނަން. އާދެ ސިއްރުވޯޓު ނެގުމަކީ
މަޞްލަޙަތު ހުރިގޮތްކަމަށް ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވިދާޅުވެފައި
ކޮމްޕްރޮމައިޒްކުރާ ވާހަކަދައްކަވާއިރު ސިެ އްިރުވޯޓު ނެގުމަކީ ކުރީދުވަހުގެ
ޖަލްސާތަކުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިވިގެން ދިޔައީ ޤާނޫނުއަސާސީ ލާޒިމްކުރާ
ކަމެއްގެ ގޮތުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަ ނޑުމެން މިދަންނަވަނީ ސިއްރުވޯޓު ނެގުމަކީ
މަޞްލަޙަތު ފަހަރުގައި ހުރިގޮތްކަމަށް ވެދާނޭ. އެހެންނަމަވަސް ޤާބޫލެއް ނުކުރެވެއޭ
ޤާނޫނުއަސާސީ ލާޒިމްކުރެއެކޭ ސިއްރުވޯޓު ނަގާކަށް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން
ނުދަންނަވަން ހާމަވޯޓު ނެގުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީ ލާޒިމްކުރާ ކަމެކޭވެސް. އެހެންވީމާ
މަޞްލަޙަތު އެއްބަޔަކަށް މިފެންނަނީ މިމައްސަލާގައި ހާމަވޯޓު ނަގަން.
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ގިނަ މެންބަރުންނަކީ މިތަނަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އިންތިޚާބުވެގެން
އައިސްތިބި މެންބަރުން. ޑިމޮކްރަސީގެ ވާހަކަ ދައްކާކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަ ނޑުމެން މިކަހަލަ މުހިންމު ކަންކަމުގައި ވޯޓުލާގޮތް އެނގުމަކީ
ބޭނުންތެރިކަމެއް. ޓްރާންސްޕޭރަންސީގެ ވާހަކަ މިދައްކަނީ އެހެންވެގެން. އެކަމަކު
ޓްރާންސްޕޭރަންސީ ބޭނުންވާ އެންމެބޮޑު އެއްމައްސަލާގައި އަޅުގަ ނޑުމެން
ސިއްރުވޯޓު އިޚްތި ޔާރުކުރީމައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން
ކަންކުރިގޮތެއް އެނގޭނެ ގޮތެއް ނޯވޭ. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑަށް ބޮޑަށް ބުރަވެވޭ ގޮތް
ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ ހާމަވޯޓުގެ ވާހަކަ. އާދެ ހާމަވޯޓު ނަގާކަށް ލާޒިމެއްނޫން.
ސިއްރުވޯޓު ނަގާކަށްވެސް ވަކި ލާޒިމެއްނޫން. އެހެންވީމާ އެކަމުގެ ކޮމްޕްރޮމައިޒް

އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެނގޭނީ އަނެއްކާވެސް ސިއްރަކުންނެއްނޫން. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
އެކަމުގެ ކޮމްޕްރޮމައިޒް އެނގޭނީ މިމަޖިލީހުގައި ޕާލަމެންޓްރީ ސުޕްރިމަސީއަށް
ވިސްނައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ލެޖިސްލޭޓަރުންގެ އިޚްތިޔާރުތަކަށް ވިސްނައިގެން
އަޅުގަ ނޑުމެން ލެޖިސްލޭޓަރުން އެކަމާ ދޭތެރޭގައި ވޯޓެއް ނެގީމަ އެކަން އެނގޭނީ.
އެނުކުންނަ ކޮމްޕްރޮމައިޒަކީ އަޅުގަ ނޑުހިތުން އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެން ޤަބޫލުކުރާނެ
ކޮމްޕްރޮމައިޒެއް. ވަކިބަޔަކަށް ފެންނަގޮތަށް އެހެން އެންމެން ދީލާލުމަކީ ކޮންމެހެން
ކޮމްޕްރޮމައިޒަކަށް ވުން ލާޒިމެއްނޫން. އެއީ އެކަންޏެއްނޫން ކޮމްޕްރޮމައިޒްކުރާ ގޮތަކީ.
އެހެންކަމަށްވަންޏާ ހާމަވޯޓަށް މި ވަކާލާތުކުރައްވާ ބޭފުޅުންނަށް ސިއްރުވޯޓުގެ
ބޭފުޅުން ދީލާލެއްވުންވެސް އެއީ މަޞްލަޙަތުނޫންތޯ. އެއެއްނޫން ދެން އަޅުގަ ނޑުގެ
ވާހަެަ ކައަކީ. ދެން އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ވާހަކައަކީ ސިއްރުވޯޓު
ލާޒިމްކުރާކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވެއޭ. އާދެ ކުރީދުވަހުގެ މިނެގެމުން
ތަކުރާރުކޮށް ނެގެމުން އަންނަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެންމެ މުހިންމު މާއްދާއަކީ 411
ކަންނޭނގެ. އާދެ ދެން އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ކޮންމެ
މާއްދާއެއް އެމާއްދާއަކުން ޙަވާލާދޭ އެެެ ހެން މާއްދާއެއްގެ ނަންގަނެވިފައެއް ނޯންނާނޭ.
އެހެންނަމަވެސް އޭގެ މާނައަކީ އެއްމާއްދާއާއި އަނެއް މާއްދާ ގުޅުންނެތީކީނޫނޭ.
މާއްދާތަކެއް އެކުއެކީގައި ކިޔަންޖެހޭ މާއްދާތަކެއް ހުންނާނެ. ކޮންމެ މާއްދާއެއްގެ
ބޮޑީގައި ނުވަތަ ކޮންމެ މާއްދާއެއް ފަށަމުން ޝަޕޯގައި ރެފަރަންސް ދީފައެއް
ނުހުންނާނެ. ކްރޮސް ރިފަރެންސް ދޭކަށް ލާޒިމެއްނޫން. އެހެންވީމާ ޤާނޫނީގޮތުން
އެކަންކުރާ ގޮތެއްކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ގުޅުންހުރި މާއްދާތަކެއްކަމަށްވަންޏާ
ގުޅުންހުރި މާއްދާތަކެއްކަމަށް ހީވާ މާއްދާތައް އެއްކޮށް ކިޔާފައި އެކިޔާ އެއްޗެއް
އަންޑަރސްޓޭންޑްވޭތޯ ބަލަނީ. އެހެން ނުވާކަމަށްވަންޏާ ބައެއް ފަހަރު މިވާގޮތަކީ
މާއްދާއަށް މުސްތަޤިއްލުކޮށް މިނިވަންކޮށް ކިޔާފައި އެއާ ގުޅުން ހުރި އެހެން
މާއްދާއެއް ކިޔައިފިކަމަށްވަންޏާ ބައެއް ފަހަރަށް ތަޢާރުޟު އުފެދޭ ކަމަކަށްވެސް
އެކަންވޭ. އަޅުގަ ނޑަށް ހަމަ ޤަބޫލުކުރެވޭ ހަމަ ހެއްވާކަމަކަށް އެކަންވެސް

ވެދާނެކަންނޭނގެ. ހިތްޕުޅަށްގެންނަވާ، 410 ވަނަ މާއްދާ އިނގޭތޯ، މިއަދު
އަޅުގަ ނޑު 411 ގެ ވާހަކަދައްކާނީ ތަންކޮޅެއްފަހުން. 410 ވަނަ މާއްދާގައި މިބުނާ
އެއް ޗަކުން އިންތިޚާބާ ބެހޭ ޝަކުވާ ބެލުމަށްޓަކައި އެއީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ، އަޑުއައްސަވާ، އެއްވެސް އިންތިޚާބަކާ ބެހިގެން، އެއްވެސް އިންތިޚާބަކާ
ބެހިގެން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް އިންތިޚާބަކާ ބެހިގެން
ޝަކުވާނުކުރެވޭނެ ކަމަށް މިއޮންނަނީ. ކުރެވޭނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ކަ ނޑައަޅުއްވާ ކޯޓެއްގައޭ މިބުނަނީ. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް
ހޮވުން އެއީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން ކުރާ ކަމެއްނޫންތޯ. މިއިން
މިބުނާގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބައެނގޭ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގައި
މެންބަރުން ހޮވުމާ މިކަންކަމަށް ޝަކުވާކުރެވޭނެ ކަމާއި، ޝަކުވާ އުފުލޭނީ
ޝަރުޢީކޯޓެއްގައި ކަމަށް. އެހެންވީމާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއް
ހޮވުމުގެ ކަންތަކުގައި މީގައި މިބުނާގޮތުން އެއްވެސް ނޫނިއްޔާ މީގައި މިބުނާގޮތުން
އެއްވެސްގެ ތެރޭގައި ހުރިހާ އިންތިޚާބެއް އަންނަކަމަށްވަންޏާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ހޮވުމުގެ މައްސަލާގައި ޝަކުވާކުރެވޭނެ، ދައުވާ އުފުލޭނެ.
ދެންމެ އަޅުގަ ނޑުމެން މިދެއްކީ ޕާލަމެންޓްރީ ސުޕްރިމަސީގެ ވާހަކަ އެހެންނޫންތޯ.
ދެން ޚިޔާލުފުޅަށް ގެންނަވަ ބައްލަވާ މިސާލަކަށް 401 ވަނަ މާއްދާ. މިއީ މިދެންނެވި
ހަވާލާނުދީ ހުއްޓަސް ބަލަންޖެހޭނެ ވާހަކަ މިދެންނެވީ. 401 ވަނަ މާއްދާގައި
މިބުނަނީ މިޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުން ނިންމާކަމެއްގެ ޞައްޙަކަމާމެދު އެއްވެސް ފަ ނޑިޔާރުގެޔަކުން ނުވަތަ
ޤާނޫނީ ބާރުލިބިފައިވާ އެއްވެސް ފަރާތަކުންވިޔަސް ސުވާލެއް ނުކުރެވޭނެއޭ.
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން މެންބަރުން ނިންމަވާ ކަމެކޭ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމަށް ބޭފުޅަކު ހޮވުން އެއީ. މި މާއްދާގައި މިބުނާގޮތުންވިއްޔާ
އެކަމުގެ ޝަކުވާއެއް ނުއުފުލޭނެ. އެކަމަކު މި މާއްދާއާ ނުގުޅުވައި 410 ކިޔާފައި
އެއްވެސް އިންތިޚާބެއްގެ ވާހަކަދެއްކީމާ ޝަކުވާކުރާނެ ޖާގައެބައޮތޭ. މިއީ ދެއްެް ތޯ

އެއްމާއްދާއާއި އަނެއް މާއްދާ ގުޅުވައިގެން ކިޔަންޖެހޭ ސަބަބަކީ. އާދެ މިހިސާބުން
އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ ގުޅުންހުރި މާއްދާތައް ކްރޮސް
ރިފަރެންސް ނުދިނަސް ހަވާލާ ނުދިނަސް ގުޅުންހުރި ކަމަށްވަންޏާ ހަމަ
ކޮންޓެކްސްޓުގައި ވިދާޅުވާށޭ، ވިދާޅުވީމަ ކަންނޭނގެ އަޅުގަ ނޑުމެން މިދައްކާ ވާހަކަ
އެނގޭނީ. 411 ވަނަ މާއްދާއަށް ދެން އަޅުގަ ނޑު އަންނާނަން. ހަމަ ވަރަށް
ކުރުކޮށްލެވޭތޯ، 411 ވަނަ މާއްދާގައި ވެސް މިވާގޮތަކީ ހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީގައި
ބުނާ އިންތިޚާބުތަކޭ ބުނީމާ ކުރީދުވަހު ވަރަށް ޞަރީޙަކޮށް ބައެއް ބޭފުޅުންގެ
ވާހަކަފުޅުގައި މިއަންނަނީ އެހެންބުނީމާ އެއަންނަނީ ޖަމްޢުކޮށް އަންނާތީ ހުރިހާ
އިންތިޚާބުތަކެއްގެ ވާހަކައޭ. އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކައަކީ ޖަމްޢުކޮށް އަންނައިރު ހުރިހާ
އިންތިޚާބުތަކެއްގެ ވާހަކަ ނޫންކަމަށްވެދާނެއޭ އެއާގުޅުންހުރި އެހެން މާއްދާތައް
ކިޔާފިކަމަށްވަންޏާ. 414 ކިޔައިފިއްޔާ ހަމަ އެއޮތީ ހަމަ އެއްކަހަލަ ޖަމްޢު ލަފްޒޭ
އިނގޭތޯ. ހަމަ މިޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އިންތިޚާބުތަކޭ
މީގައި މިއޮތީ. އެހެންވީމާ އެއޮތީ ޖަމްޢުކޮށް އިނގޭތޯ. 411 ގައި މިކިޔާފައި ހުރިހާ
އިންތިޚާބުތެކޭ ބުނާކަމަށްވަންޏާ 411 ގައި ވެސް އެބުނަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި
އެބުނާ ހުރިހާ އިންތިޚާބުތަކެއްގެ ވާހަކަ. އެހެންބަލާފައި އިންތިޚާބުތަކުގައި ވޯޓުލާ
މީހުން އަޅުގަ ނޑު މިއުޅެނީ ވޯޓުލާ މީހުންގެ ސިފަތައް ކިޔާކަށްނޫން. ހަމަ ލީގަލް
ޕޮއިންޓެއް ޕްރޫވްކުރެވޭތޯ، ހަމަ އާގިއުމަންޓެއް ޕްރޫވްކުރެވޭތޯ އަޅުގަ ނޑު
މިމަސައްކަތްކުރަނީ. މިގޮތަށް މިއޮވެގެން މިހުރިހާ އިންތިޚާބުތަކެއްގައި މިކަން
ކުރަންވާނީ މިހެންކަމަށް ބުނާކަމަށްވަންޏާ 411 ން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބަ
ލާޒިމްކުރޭ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހަށް ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރަން ކުރާ މަސައްކަތުގައި ވޯޓުދޭ މީހުން. އެ
ވޯޓުދޭމީހުންނަށް ބަލާކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އަތުގައި ސިޓިޒަންޝިޕްވެސް
އެބަ ބޭއްވޭ. 411 ގެ ދަށުން. އަނެއްކާ އޭގެ އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންމެހެން 40 އަހަރު
ފުރުން ލާޒިމެއްވެސްނޫން 44 އަހަރު ފުރުނީމާ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެކަން

އެބަކުރެވޭ. އެހެންވީމާ މި މާއްދާއިންވެސް އެބަ އެނގޭ 411 ގައި މިބުނާ އެއްޗަކާ
411 ކާ ގުޅުންނެތޭ ވިދާޅުނުވޭ. ހަމަ ވިސްނާލަންވީނޫންތޯ. 411 ގައި މިހެން
ޖަމްޢުކޮށް މިހެން އޮތަސް މިނޫން އެހެން މާނައެއް އޮވެދާނެކަމަށް. ހުރިހާ
އިންތިޚާބުނޫން އެހެންގޮތަކަށް މިއާ ރެލަވަންޓް ސްޕެސިފިކް އިންތިޚާބެއްގެ ވާހަކަ
ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ވިސްނާލަންވާނީ. އެހެންވީމާ 411 މިއޮތީ އެއްގޮތަެަ ކަށްވެސް
ވޯޓުލާ މީހުންގެ ސިފަކިއުމުގެ ގޮތަކުންނެއްނޫން އަޅުގަ ނޑު މިދެންނެވީ. އެކަމަކު
މިއިންވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ 411 އާއި 411 އާ ވެސް ގުޅުން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު އެދެން ވާހަކަފުޅު ކުރުކޮށްލެވޭތޯ
މަސައްކަތްޕުޅު ކޮށްދެއްވުން.
މިލަދުންމަޑު ދެކުނުބުރީ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ވަރަށް ކުރުކޮށްލާފައި ނިންމޭތޯ ބަލާނަން އިނގޭތޯ.
މެންބަރު ޢަބްދުاله ޔާމީން އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން މިއުޅޭ އެއްޗަކީ ޤާނޫނުގައި
ވާހަކަދެއްކެވުން: އެއްމާއްދާއާއި އަނެއްމާއްދާއާ ގުޅުންހުންނަ މާއްދާ އެބަހުއްޓޭ. ދެމާއްދާގެ މާނަ
ދިމާނުވަންޏާ އެއީކީ ތަޢާރުޟުވުމެއްވެސް ނޫނޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ
ލިޔާމީހުން މީގެކުރީގައި ލިޔުނު ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށްވެސް
ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެއްމާއްދާއާއި އަނެއްމާއްދާ ތަޢާރުޟުވާގޮތަކަށް ނުލިޔާނެ.
އެއެއްނޫން މަޤްޞަދަކީ. އެއްމާއްދާއާއި އަނެއް މާއްދާއާ އެއްކޮށް ކިޔައިގެން އެއިން
މާނައެއް ފަހުން ކުރެވޭތޯ އަޅުގަ ނޑުމެން މިބަލަނީ. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ
އެހެންކަމަށްވަންޏާ 411 އާއި 411 އާވެސް ރެލަވަންޓް 411 އާއި 410 އާވެސް
ރެލަވަންޓް. އެހެންވީމާ މިއަކުންނެއް 411ގައި ޖަމްޢުކޮށް ހުރި އިންތިޚާބޭ އައީމަކާ
އެއްގޮތަކަށްވެސް ލާޒިމެއްނުކުރޭ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ހޮވުމަށް
ނަގާ އިންތިޚާބު. މިދައްކަނީ ހަމަ މެންބަރުން ހޮވާ އިންތިޚާބުގެ ވާހަކަ. ވަރަށްބޮޑަށް
ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ، މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުاله ޔާމީން. މިބަހުސްކުރިޔަށް ގެންދެވުމުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
އަޅުގަ ނޑަށް ދެއްވި އެއްބާރުލެއްވުމާއި އެއްބައިވަންތަކަމަށް ވަރަށްބޮޑަށް
ޝުކުރުދަންނަވަން. ބައެއްފަހަރަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅު
މެދުކަ ނޑާލާފައި އަޅުގަ ނޑަށް ރިޔާސަތުގެ މުގުރުގެ ބޭނުންކުރަންޖެހުނީތީވެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން މަޢާފަށްވެސް އެދެން. މިހާރު ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން
އެދިވަޑައިގެންފައި ތިއްބެވި ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވައި
ނިމުނީ. މިއަދު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވި މެންބަރުންގެ ޢަދަދަކީ 44. އަޅުގަ ނޑަށް
މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުގައިވިއްޔާ މިހާރު މިޖަލްސާގައި ޙާޟިރުވެވަޑައިގެން
ތިއްބެވީ 91 ބޭފުޅުން. އެއީ އަޅުގަ ނޑު މަޖިލިސް ފެށްޓިއިރު ތިއްބެވީ 90 ބޭފުޅުން.
މިހާރު އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވާލަނީ ވޯޓުގެ ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދެވުމާ ބެހޭގޮތުން
ހުށަހެޅި ތާއީދުލިބިފައިވާ ގޮތްތައް ސެކްރެޓޭރިއަޓުން އަމީން ޢާންމު ވިދާޅުވެދެއްވާނެ.
އިދާރީ މޭޒުން އިއްވުން: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އިންތިޚާބުކުރުމުގައި ހާމަވޯޓަކަށް ދާން
ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ، މ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމް.
އެހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރައްވާފައިވަނީ ނ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله
ޔާމީން. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ހޮވުމުގައި ނަގާނީ ސިއްރުވޯޓެއްތޯ
ނުވަތަ ހާމަވޯޓެއްތޯ ބެލުމަށް ވޯޓެއް ނެގުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ ހއ.އަތޮޅުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަމީރު. އެހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރައްވާފައިވަނީ
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު ޙަސަން ސަޢީދު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ. ދެގޮތަކަށް ހުށަހެޅިފައި މިއޮތީ. ދެން ސިއްރުވޯޓުގެ ވާހަކައާއި މިދެބައި
ދާތީވެ، އަޅުގަ ނޑު ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތްޕުޅުގެ އިޢުތިރާޟެއް

ނެތްކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑު ހިތަށްއަރަނީ ދެވަނަ ހުށަހެޅުމައިގެން އަޅުގަ ނޑު
ކުރިޔަށް ދާނަމޭ. ވޯޓަށް ދާނަމޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން ވަގުތުކޮޅެއް ނަގާފާނެ މަޖިލީހުގައި
ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ ޢަދަދު ބަލައިލަން. އެއީ ކޯރަމް ހަމަވާކަމަށްވަންޏާ
އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިޔަށް ގެންދާނަން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ މިހާރު މިދަނީ ހަރުދަނާ
ދިމިޤްރާޠީއަކަށް. އޭގެތެރޭ ހިތްޕުޅުހަމަޖެހިވަޑައި ނުގަންނަވާ ބޭފުޅުންނާއި
ހިތްޕުޅުހަމަޖެހިވަޑައި ގަންނަވާ ބޭފުޅުން ތިއްބަވާނެ. ވީމާ ބޭރަށް
ނުކުމެވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނާއި އެތެރެއަށް ވެދެވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންވެސް
ތިއްބަވާނެ. އެއީ މައްސަލައެއް ނޫންކަންނޭނގެ. ދެން މިބައި މިހެންދާނެ.
ފެށުމެއްކަންނޭނގެ މީ. މެންބަރުންގެ ޢަދަދު ހަމަވަންޏާ އަޅުގަ ނޑުމެން އެއައިގެން
ކުރިޔަށްދާނަން.
މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ފުރުޞަތު އޮތްތޯ. ދެންމެ އަޅުގަ ނޑުމެންކުރެން އައްސަވައިފީމު.
މެންބަރު ޢަބްދުاله ޔާމީން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އިޢުތިރާޟެއް އޮތްތޯ މިވެނިގޮތަކަށް ފުރަތަމަ ވޯޓަށް
ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހުން. އެހެންވީމާ އެފުރުޞަތު މިޗެމްބަރގެ ތެރޭގައި މިހާރު އޮންނާނެތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށްބޮޑަށް މަޢާފާއެކު ދަންނަވަންޖެހޭ އަޅުގަ ނޑަށް މިހާރަކުއެއް އެފުރުޞަތެއް
ނޭރުވޭނެ. އިތުރު ޑިބޭޓަކަށް ދާން. އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވާލީ ކުރިންތޯ ކުރިން ވޯޓަށް
އެހުމުގައި އިސްފަސްކުރުމުގައި ދަންނަވާލީ ކޮންގޮތަކަށްތޯ ބޭނުންފުޅުވަނީ އޭގެ
އިޢުތިރާޟެއް އޮންނާނެތޯ.
މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަ ނޑަށް ދެންނެވުނު
މެންބަރު ޢަބްދުاله ޔާމީން އެއްޗަކުން އޮޅިވަޑައިގަތީކަންނޭނގެ. ޑިބޭޓުގެ ފުރުޞަތެއްނޫން އަޅުގަ ނޑު،
ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުށަހެޅި މެންބަރާ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު، ޝުކުރިއްޔާ.

މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަހަރެއްގައިވެސް ޑިބޭޓަށް ދާކަށެއްނޫން. އެއީ
މެންބަރު ޢަބްދުއްސައްތާރު މިވޯޓަށް އައްސަވަން ތިޔަ އުޅުއްވާ ދެގޮތް. އަދި އެއްފަހަރު
އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ވިދާޅުވެދެއްވުން ވަރަށްބޮޑަށް އެދެން. އެއީ އޭގައި ވަރަށް ގާތްގުޅުމެއް ހުރެފައި
އަނެއްކާ ތަންކޮޅެއް އޮޅުންނުފިލާ ކަހަލަގޮތަކަށް އަޅުގަ ނޑަށް ފަހުމްކުރެވުނީ
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނަން ދެވަނަފަހަރަށްވެސް އެބޭފުޅުން މަޝްވަރާ ކުރެއްވުން
ނިމިވަޑައިގަތީމަ މިހާރު ޙަޤީޤަތުގައިވެސް މިއުޅެނީ އެއްގޮތެއް. ފުރަތަމަ ބޭފުޅުން
ވިދާޅުވަނީ ހާމަވޯޓެއް އޮންނަން ބޭނުންފުޅޭ. ދެން މިވިދާޅުވަނީ ހާމަވޯޓާއި
ސިއްރުވޯޓޭ، މިސާލަކަށް އަޅުގަ ނޑު ސިއްރުވޯޓަކަށް ދާން ހުށަހަޅައިގެން އޭރުން
ދެގޮތަށް ވޯޓަށް އަހަންޖެހޭނީ. ހާމަވޯޓަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނާއި
ސިއްރުވޯޓަށް. ސިއްރުވޯޓުގެ ވާހަކަ ގިނަގިނައިން އަންނާތީވެ އަޅުގަ ނޑަށް ތަންކޮޅެއް
ފަސޭހަވީ ފުރަތަމަ އެބައި ގެންދަން. އެއީ ބައެއްބޭފުޅުންގެ ރިޒަވޭޝަންސް
ސިއްރުވޯޓާ މެދުގައި އޮތީމާ. އޭގެތެރެއިން ގިނަ ބޭފުޅުން ދެންމެ މަޖިލީހުން
ނިކުމެވަޑައިގަތީ ކަންނޭނގެ. ދެން އެހެންވީމާ ޙަޤީޤަތުގައި ހާމަވޯޓަށް ދިއުމުގައިވެސް
މާބޮޑު މައްސަލައެއް ނޯވެ ހިނގައިދާނެ ފަހަރެއްގައި. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑު އެހެން
ދަންނަވާލީ ސިއްރާއި ހާމައާ ދެެެ ބައިން ވޯޓަށް އަހަންޖެހޭތީވެ. ކުރިން ހާމަވޯޓަށް
ދާއިރަށް ހަމައެކަނި ހާމަވޯޓަށް އަހާފަ ނިންމާލަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ ތަންކޮޅެއް އޭގެ
ދަތިކަމެއް ވޯޓުދެއްވާ ބޭފުޅުންނަށް އޮވެދާނެތީވެ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލީ. މިހާރު
ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތުން އެކަމާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑަށް...
މުލަކަތޮޅު މެންބަ ރު އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު ސިއްރުވޯޓަށް އިންސިސްޓްކުރެއްވި ބޭފުޅުން އެ
އަޙްމަދު ނާޒިމް ސިއްރުވޯޓެއް ނޫން ވޯޓެއް ޤަބޫލުނުކުރައްވާނެކަމަށް ވިދާޅުވި ބޭފުޅުން

ވާހަަ ކަެދެއްކެވުން: މިހާރު ޖަލްސާއިން ބޭރަށްވެސް ވަޑައިގެންފި. ދެން އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު އެދެނީ މި
ހާމަވޯޓަކަށް އަޅުގަ ނޑު ހުށަހަޅާ ތާއީދުލިބިފައި އޮތްގޮތަށް ހާމަވޯޓު ކުރިން
ނަންގަވައިދެއްވުން. އޭރުން މި ސިއްރުވޯޓަކަށް ފުރުޞަތު އޮތްކަމަކަށް
އަޅުގަ ނޑުނުދެކެން. ހާމަ ވޯޓަށް އަޣްލަބިއްޔަތު ލިބިއްޖިއްޔަކާއެއް. އަޅުގަ ނޑު
ސްޕެސިފިކްކޮށް އިނގޭތޯ ޙަސަން ސަޢީދު އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ޙަސަން ސަޢީދު...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިހާރު ޚިޔާފުޅުދެއްވައިފި. އެހެންވީމާ އަވަހަށް އިށީނދެވަޑައިގަތުން އަޅުގަ ނޑު
ވަރަށްބޮޑަށް އެދެން. މިހާރު ޚިޔާފުޅުދެއްވައިފި. މިހާރު ބޭނުންފުޅުވަނީ ހާމަވޯޓު
އޮތްގޮތަށް ކުރިޔަށްދާން. އަޅުގަ ނޑަށް އިތުރަށް ފުރުޞަތެއް ނޭރުވޭނެ. މިހާރު
އެއްގޮތަކަށްވެސް އިނގޭތޯ ހީފުޅުނުކުރައްވާތި މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ޚިޔާލުފުޅު ތަފާތު
ހުރިހާ ބޭފުޅުން ނުކުމެވަޑައިގެން ޖަލްސާ ދޫކުރައްވާ ވަޑައިގަތީއޭ. ޚިޔާލުފުޅު ތަފާތު
ބޭފުޅުން ޖަލްސާ ދޫކުރައްވާ ވަޑައިގަންނަވާކަށް ނުޖެހޭ. ޚިޔާލުފުޅު ތަފާތު ބޭފުޅުން
ހަމަ މިތާ ތިއްބަވައިގެންވެސް ތަފާތު ޚިޔާޅުފުޅާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދެވިދާނެ.
އެހެންވީމާ، ދެން އެކަމަކު ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތުން މި ވިދާޅުވަނީ ތިމަންނަގެ
ހުށަހެޅުއްވުން އެއޮތްގޮތަށް...
އާދެ. (ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އިޝާރާތްކުރެއްވި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު ދެއްވީ)
ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަ ގޮތަކީ ކުރީގައި ހުށަހެޅުނު ގޮތަށް މަޖިލީހުގެ
މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވަނީ ކޮންގޮތެއްތޯ ބައްލަވާފައި،
ވާހަކަދެއްކެވުން: އޭގެ ފަހުގައި ވޯޓަށް ވަޑައިގަތުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ. (ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އިޝާރާތްކުރެއްވި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު ދެއްވީ)

މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ ހަމަ އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންކޮށްލީ ދެންމެއަކު ރައީސް ތިޔަ
މެންބަރު ޢަލީ ވަހީދު ވިދާޅުވި ފަދައިން އަޅުގަ ނޑަކީ ސިއްރުވޯޓަށް ދާން ހަމަ ކޮންމެހެން ބޭނުން
ވާހަކަދެއްކެވުން: މީހެއް. އެހެންނަމަވެސް ތިޔަ ވިދާޅުވި ފަދައިން ކޮންމެހެން ސިއްރު ވޯޓަށް ދާން
ބޭނުންވާ ހުރިހާ އެންމެން ނިކުމެގެން ދިޔައީކީ ނޫނޭ. ހަމަ ޔަޤީނުން އަޅުގަ ނޑު
އެބައިނޭ. ހަމަ އެކަން އަޅުގަ ނޑު ހާމަކޮށްލަދޭން ބޭނުންވެގެން މި ފުރުޞަތުގެ
ބޭނުންކޮށްލީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ އެކަމަކު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާލާހިތްވޭ ވޯޓު ކުރިއަށްގެންދަވާ. އެހެންނަމަވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިބާވަތުގެ
ކަންތައްތައް މިހާރު މި ފެށުނީ އަޅުގަ ނޑުވެސް ޤަބޫލުކުރާގޮތުގަ އި އަލަށް ދެން.
އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ހީކުރަން ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި ހަމަ މިގޮތަށް ކޮންމެ ކަމެއް
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހެން ހާމަކޮށް ކުރާގޮތަށް، ހުރިހާ ކަމެއްގައި، މާނައަކީ ޢާންމުކޮށް
ޓީ.ވީ.އާއި ރޭޑިޔޯ މެދުވެރިކުރައްވައިގެން ކުރިއަށްއޮތްތާނގައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީ ސް
ޖަލްސާވެސް ގެންދެވުން. އެއީ މުޅި ރައްޔިތުންނަށް، ހަމަ ޢާންމުކޮށް އަޅުގަ ނޑު
ހިތުން މިއީ އެންމެންގެ މެދުގައިވެސް ވާހަކަ ދެކެވޭކަމެއް. އަޅުގަ ނޑު ހީކުރަން
އެއަށްވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ވިސްނާވަޑައިގަންނަވާނެކަމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. ދެން މިހާރު އިތުރު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއްގެ ޚިޔާލުފުޅެއް
ބޭނުމެއް ނުވޭ.
އާދެ. (ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އިޝާރާތްކުރެއްވި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު ދެއްވީ)
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާގޮތުން ތިން
މެންބަރު ޙަމްދޫން ޙަމީދު ގޮތަކަށް ވާހަކަދެއްކެވުނު. އެއީ ހާމަވޯޓަކަށް ހުށަހަޅުއްވައި ތާއިދުކުރެއްވި
ވާހަކަދެއްކެވުން: އަދި މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިންމަވަންވެސް ހުށަހަޅުއްވައި ތާއިދުކުރެއްވި. ހަމަ އެގޮތަށް
ސިއްރު ވޯޓަކަށް ވަޑައިގަންނަވަން ބޭނުންފުޅުވެގެންވެސް ހުށަހަޅުއްވަ އި އެކަމަށްވެސް

ތާއިދުކުރެއްވި. އެހެންވީމާ ތިންގޮތެއް މިކަމުގައި ވާކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނާތީ
އަޅުގަ ނޑު އެވާހަކަ ދަންނަވާލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ނޫން. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ތިންވަނަ ގޮތަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ވޯޓަކަށް ނުއެއް
ދެންނެވޭނެހެން. އެއީ ތިންވަނަ ގޮތަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތް. ވީމާ މިހާރު
މިވެގެން އުޅޭ އެއްޗަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތާއި، އޮތްގޮތް މާނަ ކުރެވޭގޮތް.
ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފަށް އެދެން. ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތަށް މިގެންދަނީ،
މާނަކުރެވޭ ގޮތުގައި ޚިޔާލު ތަފާތެއް އުފެދިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން މިބަލަނީ ކިހިނެއްތޯ
ކުރިއަށްގެންދެވޭނީ. ވީމާ އެހެންވެގެން އަޅުގަ ނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވާލުމުގެ ކުރިން
މިހާރު ހުށަހެޅިފައި އޮތް ދެގޮތް ދަންނަވާލާނަން.
އާދެ، ބޭފުޅުންގެ އަދަދު ގުނާލުމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު މިކުރިއަށްދަނީ.
އެއަށްފަހުގައި ވޯޓަށް ދަންނަވާލާނަން. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ނުކުމެވަޑައިގެން ވަޑައިނުގަތުން. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ކައިރީ ވިދާޅުނުވެ
އެހެން ކުއްލިއަކަށް ވަޑައިގަންނަވައިފިއްޔާ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވާނީ މުޅިން
ނުކުމެވަޑައިގެން ވަޑައިގަތީއޭ. އެހެންވީމާ އެހެންނުވާނެ ގޮތަކަށް
ހަމަޖައްސަވައިދެއްވުން އަޅުގަ ނޑު އެދެން.
މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ ވިދާޅުވި ބަސްފުޅަކާ ގުޅިގެން ހަމަ އަޅުގަ ނޑު ހިތަށް އެރީ އަޅުގަ ނޑުމެން
މެންބަރު މުޙަންމަދު ވޯޓަށްދާއިރު އޮޅުންފިލާފައި އޮންނަންވާނެއޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް
ޙުސައިން ވާހަކަދެ އްކެވުން: ވިދާޅުވެވުނުހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ތިންވަނަ ގޮތަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތް ގޮތޭ.
އެހެން ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަ ނޑަށް އަޑުއިވުނީމާ އަޅުގަ ނޑު ހިތަށް އެރީ އެތަންކޮޅު
އޮޅުންފިލުވާލަދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ނޫން، ތިންވަނަ ގޮތެއް ނޫން. ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތަކީ އެއޮތްގޮތް އިނގޭތޯ.
ތިންވަނަ ގޮތެއް ނޫން އެއީ. އަޅުގަ ނޑު މިދެންނެވީ ތިން ބޭފުޅުން، ތިން
ޚިޔާލުފުޅުތަކެއް އައީ. އައިއިރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތަށް އަޅުގަ ނޑުމެން
މިދަނީ. އެ ތަރުޖަމާކުރުމުގައި މައްސަލައެއް އުޅެނީ. ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރިން
ވިދާޅުވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތުން އިތުރަކަށް ނުޖެހެޔޭ ހާމަ ވޯޓަކަށް ދާކަށް.
އެއީ ސިއްރުވޯޓެކޭ. އަނެއްބައި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ އެއީ ހާމަވޯޓެކޭ. އޭގެ މާނައަކީ
ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްގޮތް ދެގޮތަށް ތަރުޖަމާކުރެވޭނެ ކަހަލަ މާނައެއް ނެންގެވީއޭ.
ޚިޔާލުގެ ތަފާތެއް އުފެދުނީ. ވީމާ އަޅުގަ ނޑުމެން ޑިމޮކްރެޓިކް އުސޫލަށް ދާންވެގެން
މިނިންމީ މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިންމަވަން. ނިންމެވީމާ، އެއީ ކޮންމެ
ގޮތަކަށްވިޔަސް، އެއީ ސިއްރު ވޯޓު ވިއްޔާ ސިއްރު ވޯޓު، ހާމަ ވޯޓު ވިއްޔާ ހާމަ
ވޯޓު. އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިއަށްދާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ. (ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އިޝާރާތްކުރެއްވި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު ދެއްވީ)
މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އާދެ، އަޅުގަ ނޑު މީގެ ކުރިން ކުރި އިޢުތިރާޟް އަނބުރާ ގެންނަންވެގެން
އަޙްމަދު ނާޒިމް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ރިޔާސަތުން ބޭނުންފުޅުވާ ގޮތަށް ހާމަ ވޯޓެއްތޯ،
ވާހަކަދެއްކެވުން: ސިއްރު ވޯޓެއްތޯ ބަލަން ވޯޓެއް ނެގިއަސް އަޅުގަ ނޑުގެ މައްސަލައެއް ނެތް ވާހަކަ
ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އިތުރު ފުރުޞަތެއް، ނިންމާފައި
މެންބަރު ޢަލީ ވަހީދު އޮތްގޮތެއް ބަދަލުކުރުމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި ދެން އަލަކުން ރައީސް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ނުދެއްވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ނުވެސް ދެން އިނގޭތޯ. މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ހަމައެކަނި ޚިޔާލުފުޅެއް އަހާލީ،
ތިޔަބޭފުޅުން ހާމަ ވޯޓެއްތޯ ނުވަތަ ސިއްރު ވޯޓެއްތޯ. މިއީ ހަމަ އެއްގޮތަކަށް،
އެއްކަމެއްގެ ދެކޮޅު ދެއްކެވީ. ވީމާ ތަންކޮޅެއް އަޅުގަ ނޑަށް ފަސޭހަވީ،
އަޅުގަ ނޑުމެން ޢާންމުގޮތެއްގައި މިކަހަލަ ޖަލްސާތަކުގައި ކުރިއަށްގެންދަނީ ފުރަތަމަ
ހުށަހެޅިފައި އޮތްގޮތައިގެން ކުރިއަށްދަނީ. އެއީ ތަޢާރުޒުވުމެއް ނާންނަކަމަށްވަންޏާ.
އެކަމަކު މިފަހަރު އަޅުގަ ނޑަށް ބޮޑަށް ފެނުނީ، ބޮޑަށް މަސްލަޙަތު އޮންނާނެ
ގޮތަކަށްވާނީ ދެވަނަ ގޮތަށް ހުށަހެޅުމައިގެން ކުރިއަށްދިއައްޔާއޭ. އެހެންވެގެން
ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅި ފަރާތްޕުޅުގެ އިޢްތިރާޟެއް އޮތްތޯ ބަލާލަން އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާލީ. އެބޭފުޅުން އިތުރު ހުށަހެޅުއްވުމެއް ހުށަހަޅުއްވައި، އެއަށް
ބަދަލުގެންނަވައި، އެފާޑުކަމެއް ކުރައްވާކަށެއް ނޫން އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އެރުވީ.
[ވަގުތުކޮޅެއް ހޭދަވުމަށްފަހު]
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ކުރިއަށްގެންދަވާ.)ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އިޝާރާތްކުރެއްވި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު
ދެއްވީ(
އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ޢާންމު އުސޫލުން އަޅުގަ ނޑުމެން
މުޙަންމަދު ރަޝީދު ހަދާގޮތަށް ކުރިން އެންމެ ފުރަތަމަ ހުށަހެޅު ކަމަކަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ވޯޓެއް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ނަގާގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދެވުން. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ޢާންމު އުސޫލުހެން
އަޅުގަ ނޑުމެން ކަންތައްތައް ކުރާގޮތް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިހާރު މިކަމުގައިވެސް ޑިބޭޓަކަށް ދަނީ. ދެން އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ހުށަހެޅުނުގޮތަށް
ތަރުތީބުން ވޯޓަށް ދާނަން އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަ ނޑު މިހާރު އިތުރަށް މިކަމުގައި

ލަފާފުޅެއް ބޭނުމެއް ނުވޭ. ދެން އެއީ ކަންނޭނގެ އެންމެ މަސްލަޙަތު
ހުރިގޮތަކަށްވާނީ.
[ވަގުތުކޮޅެއް ހޭދަވުމަށްފަހު]
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފުކުރެއްވުން އެދެން އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ގުނުމުގެ ނިޒާމު
އަދި މާބޮޑަށް ކޮމްޕިއުޓަރައިޒްނުވާތީ ވަގުތު ނަގަނީ އިނގޭތޯ.
[ވަގުތުކޮޅެއް ހޭދަވުމަށްފަހު]
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑަށް އެނގޭ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ހިތްޕުޅުގައި މިހާރު އޮންނާނެ
އެއްޗެއް. މިނޫންގޮތަކަށް މިކަންތައް ގެންދެވޭ ނެތޯއޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން
އިރާދަފުޅުކުރެއްވިއްޔާ މިނޫން ގޮތެއް، މިއަށްވުރެ އަވަހަށް މިކަންތައް ގެންދެވޭތޯ
ކުރިއަށްއޮތް ތާނގައި މަސައްކަތްކުރާނަން. މިއަށްވުރެ ތަންކޮޅެއް ހަލުވިކޮށް،
ތަންކޮޅެއް އޮޓޮމެޓިކް ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް މިކަންތައް ކުރެވޭތޯ މަސައްކަތްކުރާނަން.
މިހާ ދިގުކޮށް ވަގުތު ދިޔައިމާވެސް ތިޔަބޭފުޅުން ކެތްތެރިކަމާއެކީ ތިއްބެވީތީވެސް
ވަެަ ރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. މިމަޖިލީހުގައި ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 91
ބޭފުޅުން. އޭގެ ތެރެއިން މިވަގުތަށް މަޖިލީހުން ނުކުމެވަޑައިގެންފައިވަނީ 44
ބޭފުޅުން...
އެންމެ ފުރަތަމަ ތިއްބެވީ 91 ބޭފުޅުން މަޖިލީހުގައި. ބޭރަށް ނުކުމެވަޑައިގަތީ 44
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އޭގެފަހުން މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވީ 44 މެންބަރުން. މިހާރު
އަނެއްކާ އިތުރަށް 4 މެންބަރުން އެތެރެއަށް ވެދެވަޑައިގަތުމުގެ ސަބަބުން މިވަގުތަށް
ތިއްބެވީ 41 މެންބަރުން.

އަޅުގަ ނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވާލަންކަމަށް. އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަ ނޑު ވޯޓަށް
ދަންނަވާލާނީ ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުނު ގޮތް. ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުނު ގޮތް ސެކްރެޓޭރިއަޓުން
އިއްވަވާލަދެއްވުން އެދެން.
އިދާރީ މޭޒުން އިއްވުން: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އިންތިޚާބުކުރުމުގައި ހާމަވޯޓަކަށް ދާން،
މިހުށަހެޅުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ މ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު
ނާޒިމް. އެހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރައްވާފައިވަނީ ނ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
اله
ޢަބްދު ޔާމީން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ހާމަވޯޓަކަށް ދާން ފެންނަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މަޖިލީހުގައި މިހާރު ތިއްބެވީ 409 މެންބަރު. ދެބައިވީމާ މިވަނީ 00 މެންބަރުން.
އަޣްލަބިއްޔަތު ހޯދަން، ހަމަ ސީދާ އަޣްލަބިއްޔަތު ހޯދަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ބޭނުންވަނީ 06 ވޯޓު.
____
[ވޯޓުދެއްވުން]
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ހޮއްވެވުމަށް ހާމަވޯޓަކުން ވޯޓުނެންގެވުމަށް ނެގުނު ވޯޓު.
މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު، މުލަކަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމް. ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު،
މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ޔާމީން.
ވޯޓުގެ ނަތީޖާއަކީ :

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 84
ވޯޓު ދެއްވީ: 69
ވޯޓު ނުދެއްވާ: 15
____
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވުމާއެކު، ޖަލްސާގެ ފުރިހަމަ އަޣްލަބިއްޔަތަކުން މިފާސްވީ ހާމަވޯޓަކަށް ދާން.
ވީމާ، ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ސެކްރެޓޭރިއަޓުން އިއްވަވާނީ މިހާރު ހުށަހެޅި ތާއީދު
ލިބިފައިވާ ތިއްބެވި ބޭބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅުތައް. އޭރުން ހުށަހެޅުނު ތަރުތީބުން
އަޅުގަ ނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވަމުން ގެންދާނަން.
[ވަގުތުކޮޅެއް ހޭދަވުމަށްފަހު]
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު....
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑުގެ ނަން ހުށަހެޅުއްވި ޢަލީ ފާއިޒަށް
މެންބަރު ޢުމަރު ޒާހިރު އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަދި އަޅުގަ ނޑަށް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ތާއީދުކުރެއްވި އިބްރާހީމް ޝަރީފަށްވެސް އެހާބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އަނެއްކާ
މިތާ ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން އަޅުގަ ނޑުގެ ނަން ހުށަހެޅި ތާއީދު ލިބުމުން އަޅުގަ ނޑަށް
ވޯޓުލާނެކަން އެނގި ވަރަށް ގިނަ ޙަރަކާތްތަކެއްވެސް އަޅުގަ ނޑަށް އިޝާރާތްކުރަމުން
އައީ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ނުއިށީންނަ ގޮނޑިއަކީ ތިގޮނޑި އަދި މިހާތަނަށް.
އެހެންވީމާ، އެގޮނޑީގައި އަޅުގަ ނޑު އަދި އިށީންނަ ހިތް ނުވާތީއާއެކީ ތަނާޒިރު
ވާހަކަ ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށްވެސް.
އަޅުގަ ނޑުގެ ނަން ހުށަހަޅައި ތާއީދުކުރެއްވި ދެބޭފުޅުންގެ އަރިހުން ވަރަށް ބޮޑަށް
މަޢާފަށް އެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢުމަރު
ޒާހިރު. ހުށަހެޅި ތާއީދު ލިބިފައިވަނީ 4 ނަންފުޅަކަށް. އެ ނަންފުޅުތައް
ދަންނަވާލާނަން.
އިދާރީމޭޒުން އިއްވުން: އދ. ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމްގެ ނަންފުޅު ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ
އދ. ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޙުސައިން ޒަކީ. ތާއީދުކުރައްވާފައިވަނީ
ރ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު.
ގދ. ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމްގެ ނަންފުޅު ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ
ބ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ތަސްމީން ޢަލީ. ތާއީދުކުރައްވާފައިވަނީ
ލ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޝީދު ޙުސައިން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ. ޖުމްލަ 1 ނަންފުޅު ހުށަހެޅިފައިއޮއްވާ، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢުމަރު ޒާހިރު ނަންފުޅު އަނބުރާ ގެންދެވުމުން ދެން ބާކީއޮތީ
4 ނަންފުޅު. ވީމާ، މި ނަންފުޅުތަކަށް ވޯޓަށް އަެަ ޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނީ
ނަންފުޅުތައް ހުށަހެޅުނު ތަރުތީބުން. އެންމެ ފުރަތަމަ ހުށަހެޅިފައި މިއޮތީ އަރިއަތޮޅު
ދެކުނުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމްގެ ނަންފުޅު. ވީމާ ޤާސިމް
އިބްރާހީމް މި މަޖިލީހުގެ...
ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މަޢާފްކުރައްވާތި، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ވޯޓަށް
މެންބަރު އަޙްމަދު ސަމީރު ވަޑައިގަތުމުގެ ކުރިން އަޅުގަ ނޑުމެން 4 ވަނަ ގޮތެއްގެ ވާހަކަ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ދަންނަވާލާފައި އޮތީ. އެގޮތަށް ވޯޓަށް ނާއްސަވާ ނުވަތަ އެކަން ނުބައްލަވާ ސީދާ
ވޯޓަށް ވަޑައިގަތުން ރަނގަޅުވާނެތޯ ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ ހަނދާންކޮށްދެއްވީތީ. މިހާރު މިއޮތީ މިގޮަ ތަެށް
އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސްވެފައި. އެހެންވުމާއެކުގައި އަޅުގަ ނޑަށް ޙަޤީޤަތުގައިވެސް
ނުދެންނެވުނީ. އެކަންތައް ފާހަގަކޮށްދެއްވީތީ. މިހާރު 4 ވަނަ ގޮތަކަށް ދިޔަސް
ނުވެއްޖެއްޔާ މިސާލަކަށް، ސިއްރު ވޯޓަކަށް ދާން ފާސްނުވެއްޖެއްޔާ ދެން އޮންނާނީ
ހާމަވޯޓަކަށް. ވީމާ އެގޮަ ތަެށް ފާސްވި، އަޅުގަ ނޑަށް ކޮންމެ 4 ގޮތަކަށް ވޯޓަށް
ދެންނެވޭނީ. ހާމަވޯޓަށްތޯ ނުވަތަ ސިއްރު ވޯޓަށްތޯ. އެހެންވުމާއެކީގައި، މިގޮތަށް
ފާސްވުމުން ދެން އެބައި ނިމިގެން ދިޔައީކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ބެލީ. ވަރަށް ބޮޑަށް
ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަ ނޑަށް މަގު ދައްކަވައިދެއްވީތީ.
ވީމާ މިހާރު ހުށަހެޅި ތާއީދު ލިބިފައިވާ ނަންފުޅުތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ފުރަތަމަ
ހުށަހެޅުނު ނަންފުޅަށް ވޯޓަށް ދަންނަވާލާނަން. އެއީ، އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމްގެ ނަންފުޅު. ވީމާ ޤާސިމް އިބްރާހީމް މި
މަޖިލީހުގެ، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ހުންނަވަން
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން އަތްޕުޅުމައްޗަށް ނެންގެވުން އެދެން. ވޯޓު ދެއްވުން
އެދެން.
____
[ވޯޓުދެއްވުން]
ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނަން 4 ވަނަ ނަންފުޅަށް... އަދި އިރުކޮޅަކު އަޅުގަ ނޑު
މަޑުކޮށްލަން އެބަޖެހޭ.
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:
ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 41

ވޯޓު ދެއްވީ: 0
ވޯޓު ނުދެއްވާ: 49
____
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވުމާއެކީގައި އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީރް
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ހުންނެވުމަށް ފާހެއްނުވި.
ދެން އަޅުގަ ނޑު ވޯޓަށް މިދަންނަވާލަނީ، ދެން ހުށަހެޅިފައި އޮތް ނަންފުޅަށް. އެއީ
ހުވަދުއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމްގެ ނަންފުޅު. އެހެންެެ ވީމާ،
ހުވަދުއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ހުންނެވުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން.
____
[ވޯޓުދެއްވުން]
)ބޭރަށް ވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެއީ މުޅިން ބޭރަށްވަޑައިގަންނަވާކަމަށްވަ ންޏާ،
އެނބުރި ވަޑައިގަތުން އެދެން. އެއީ އަދި މިޖަލްސާއެއް ނުނިމޭ އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަ ނޑަށް ނިންމުމުގެ
ބާރެއްވެސް ނޯންނާނެ. އެހެންވުމާއެކު އެތެރެއަށް ވެދެވަޑައިގަތުން އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.(
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ހުންނެވުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާތޯ ދެންނެވުނު ވޯޓަށް. އޭނާގެ ނަން ހުށަހެޅުއްވީ
މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ތަސްމީން ޢަލީ އެނަންފުޅަށް ތާއީދު ކުރެއްވީ
ހައްދުންމަތީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޝީދު ޙުސައިން.

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:
ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 41
ވޯޓު ދެއްވީ: 44
ވޯޓު ނުދެއްވާ: 41
____
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވުމާ އެކީގައި ވަރަށް ފުރިހަމަ އަޢްލަބިއްޔަތަކުން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް
އިބްރާހީމް ހޮވިވަޑައިގެންނެވި ވާހަކަ ދަންނަވަން.
އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމަށް މަރުޙަބާ
ދަންނަވަން. އަދި އަޅުގަ ނޑުގެ ޙަޔާތުގައި އެންމެ މަސައްކަތްކުރަން އުނދަގޫވި
ދެދުވަހު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ފަރާތުން އަޅުގަ ނޑަށް ދެއްވި
އެއްބައިވަންތަކަމާއި އިޚްލާޞްތެރި ތަރުހީބަށްޓަކައި ހިތުގެއަޑިން ޝުކުރު
ދަންނަވަން.
1. އެޖެންޑާގެ ތިންެް ވަނަ ނަ ންބަރު: ތިރީހަކަށް މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް
މެނެެް ބަރުންނަށް ދެއްވުން
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެން މިމަޖިލީހުގެ ރައީސަކު އިންތިޚާބުވުމަށްފަހު މާގިނައިރު ވާހަކަދެއްކުމުގެ
ހުއްދައެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ނޯވޭ. އެހެންވުމާއެކު އަޅުގަ ނޑަށް އެބަޖެހޭ މަޖިލިސް
މެދުކަ ނޑާލަން. މެދުކަ ނޑާލުމަށްފަހުގައި ބައިގަޑިއިރު މެދުކަ ނޑާލަން އެބަޖެހޭ.

އެއަށްފަހުގައި ދެންވާނެގޮތް ވިދާޅުވާނީ އަލަށް އިސްވެވަޑައިގެންނެވި ރައީސް. ވަރަށް
ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އައްސަލާމްޢައިލައިކުމް.
ރިޔާސަތުން މެންބަރުންނަށް ދެއްވި ތިރީހަކަށް މިނެޓުގެ މި ހުސްވަގުތުކޮޅުގެ ތެރޭގައި ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމަށް އިންތިޚާބުބެވަޑައިގެންނެވި ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢައްބާސް
އިބްރާހީމް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހަށް ވަޑައިގެން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ކުރިފުޅުމަތީގައި ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމުގެ ޤާނޫނީ ހުވާކުރެއްވިއެވެި.
1. އެޖެންޑާގެ ހަތަރުވަނަ އަދި ފަސްވަނަ ނަންބަރު: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
ރައީސް ރިޔާސަތާ ހަވާލުވެވަޑައިގެން ޖަލްސާ ކުރިއަށްގެންދަވަން ފެށްޓެވުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: wr. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޖަލްސާ
ކުރިއަށްގެންދަން މިހިސާބުން މިފަށްޓަނީ. އަޅުގަ ނޑުގެ އެންމެ އިސް ވާޖިބަކީ، މި
ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މިޤަދެަަ ރުހުރި މަޤާމު އަޅުގަ ނޑަށް މިންވަރު
ކުރެއްވިކަމަށްޓަކައި الهސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާއަށް ޙަމްދާއި ޝުކުރު ދެންނެވުން.
އެއާއެކު އަޅުގަނޑަށް މިދަރަޖަ ދެއްވިކަމަށްޓަކައި ތިޔަ ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ
އެންމެހާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަ ނޑު ހިތުގެއަޑިން ޝުކުރު ދަންނަވަން.
މިފުރުޞަތުގައި އަޅުގަ ނޑުގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް އިޙްސާސްކުރެވެމުންދަނީ ތިޔަ
ބޭފުޅުން އަޅުގަ ނޑަށް ތިޔަ ދެއްވި އިތުބާރުގެ މަތިވެރިކަމާއި އަޅުގަ ނޑުގެ
ނިެ ކަިމެތިކަން. ތިޔަބޭފުޅުން އަޅުގަ ނޑުގެ ކޮނޑުގައި ތިޔައެޅުއްވެވި މަސްއޫލިއްޔަތު
ބޮޑުކަމާއި އަޅުގަ ނޑުގެ ކުޑަކަން. އެހެންނަމަވެސް اެلهގ ވާގިފުޅާއެކު،
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ، އަޅުގަ ނޑުގެ ލަޔާޤަތު ތަންދިން އެންމެ ރަނގަޅު މިންވަރަކަށް

ތިޔަބޭފުޅުންނަށް އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ކުރެވެންއޮތްހާ މަސައްކަތެއް ކުރާނަން.
އާދެ، އަޅުގަ ނޑު މިއައީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމުގެ ހުވާ
ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ކުރިފުޅުމަތީގަ އި
ހުވާކޮށްގެން. އަޅުގަ ނޑު ހުވާކުރީ، އިސްލާމްދީނަށް ޙުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތުމަށާއި،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ޙުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތުމަށާއި، ދިވެހި ޤައުމަށް
އިޚްލާޞްތެރިވުމަށާއި، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ރައްކާތެރިވުމަށް.
އަދިއެއާއެކު ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސެއްގެ ގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަ ނޑު، އަޅުގަ ނޑު މިކުރި
ހުވާގެ މަތީގައި ތެދުވެރިކަމާ އެކީގައި ދެމިހުންނާނަން، މަސައްކަތްކުރަމުން
ގެންދާނަން. އެކަމުގައި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންގެ އެއްބާރުލެއްވުމާއި އެހީތެރިކަން
އަޅުގަ ނޑަށް ލިބޭނެކަން އަޅުގަ ނޑު ޔަޤީންކުރަން.
އާދެ، އަޅުގަ ނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް މިއަދު މިބައްދަލުވަމުންދަނީ
ރާއްޖޭގެ ތާރީޚުގެ ވަރަށް މުހިންމު ދަ ނޑިވަޅެއްގައި. ރާއްޖޭގެ އެތެރެއާއި ބޭރުގެ
ނުފޫޒުތަކަކުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިޞްލާޙީ ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅަންޖެހެން
މަޖުބޫރުވެފައިވާ ވަގުތެއްގައި. އާދެ، މިއިޞްލާޙީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ތެދުވެރިކަމާއި އަމާނަތްތެރިކަމާ އެކީގައި، އެކަން
ކުރިއަށްގެންދަން އަޅުގަ ނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭނެ. އާދެ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤައުމު
ކުރިއަރަމުންދާ ކުރިއެރުން ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި
ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިޞްލާޙުތަކެއް ގެންނަންވެއްޖެކަމަށް، ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވައިގެން އެމަނިކުފާނުވަނީ އެއިޞްލާޙުތައް
ހުށަހަޅުއްވާފައި. ހަމައެއާއެކީގައި ރައްޔިތުން ތިބީ މިފަދަ އިޞްލާޙުތަކަކަށް

ބޭނުންވެފައި. އިޞްލާޙުތައް ގެންނަން ބޭނުންވެގެން ރައްޔިތުން ތިބީ އެކަމަށް
އެދިއެދި. އެހެންވީމާ، މި ރައްޔިތުންގެ އެދުމާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
އެދިވަޑައިގަތުމާއި މިކަންތައްތަކަށް ޢަމަލީސިފަ ގެނެސް، ހަރުދަނާ ގޮތެއް ގައި
ޤައުމުގެ ރައްޔިތުންނަށް ރައްދުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަނީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
މިމަޖިލީހުގެ ކޮނޑުގައި އެޅިފައި. އާދެ، މިދަ ނޑިވަޅުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން
ވިސްނަންވީ އަޅުގަ ނޑުމެން މިކުރާ ކަންތައްތައް މިކުރަނީ ޤައުމުގެ މިއަދާއި
މާދަމައަށްޓަކައި، އަޅުގަ ނޑުމެންނާއި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ދަރިންނަށްޓަކައި އަދި
އެދަރިންގެ ދަރިންނަށްޓަކައި ކަން. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި ވަރަށް
ތަނަެަ ވަސް ފުރުޞަތުތަކެއް އެބަހުރި. ހަމައެއާއެކު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި
ވަރުގަދަ ގޮންޖެހުންތަކެއްވެސް އެބަވޭ. އާދެ، މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެން
ޙަރަކާތްތެރިވާގޮތް ބަލަން ތިބީ ކުރިންވެސް ދެންނެވިހެން ބޭރުގެ މީހުންނާއި
އެތެރޭގެ މީހުން. އޭގެތެރޭގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހެޔޮއެދޭ ރަޙުމަތްތެރިންނާއި
އަޅުގަ ނޑުމެންނާމެދު ރަޝްޤު އުފެދިފައިވާ ވާދަކުރަނިވި މީސްމީހުން. އަދި
އެއަށްވުރެ ޞަރީޙަކޮށް ދަންނަވަންޏާ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހެޔޮނޭދޭ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޢަދާވާތްތެރިންވެސް ތިބީ އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރާ ކަންތަކަށް ބަލަން.
މިކަހަލަ ވަގުތެއްގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
އެއްބައިވަންތަކަމާއި އެކުވެރިކަމާއި ހަރުދަނާކަން. އަޅުގަ ނޑުމެން، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުކުރުމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ތިބިގޮތް އަޅުގަ ނޑުމެން ކެރިގެން
އަޒުމާ އެކީގައި ސާބިތުކަމާ އެކީގައި ތިބިކަން. އާދެ، މިގޮނޑީގައި އަޅުގަ ނޑު
އިށީނުމަށްފަހު އަޅުގަ ނޑުގެ ވާޖިބެއްކަމުގައި ދެކެން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާ މިހިސާބަށް ގެނެސްދެއްވުމުގައި ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ ކުރީގެ ރައީސްގެ ގޮތުން އޮނަރަބަލެްް އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުاله ޙަމީދު
އަދާކޮށްދެއްވި އިޚްލާޞްތެރި އަދި ކެތްތެރި ބަޔަށް ހިތުގެ އަޑިން ޝުކުރުއަދާކުރަން.
ހަމައެހެންމެ، މިއަދުގެ ޖަލްސާގައިވެސް ކުރީގެ ބަޔާ ހަމައަށް އާދެ، މިފުރަތަމަ

ޖަލްސާގެ ދެދުވަސް މިގޮނޑި ފުރުއްވައިދެއްވި މިހާރުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ރައީސް އޮނަރަބަލް އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ޒާހިރަށްވެސް އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް
އިޚްލާޞްތެރިކަމާ އެކީގައި ޝުކުރު ދަންނަވަން. އާދެ، މިއަދު ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ރައީސެއްގެ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑު މިޝުކުރު މިދަންނަވަނީ، ހަމައެކަނި
އަޅުގަ ނޑުގެ އަމިއްލަ ނަމުގައެއް ނޫން. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ
މެންބަރުންގެ ނަމުގައި އެދެބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަ ނޑު ޝުކުރު މިދަންނަވަނީ. އާދެ،
އަޅުގަ ނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލާނީ، ރާއްޖޭގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ،
މިމަޖިލިސް އެއްކުރައްވައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީ
އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މަސައްކަތް، މަޖިލީހާ ހަވާލުކުރެއްވިއިރު ކުރައްވާފައި ދުޢާ
ތަކުރާރުކުރަމުން. އާދެ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖެއަކީ މިހާރު ރާއްޖޭގައި
ދިރިއުޅޭ މީހުންނާއި އަދި މުސްތަޤްބަލްގައި ރާއްޖޭގައި އުޅެން ތިބި މީހުން އުފަލާއި
ހިތްހަމަޖެހުމާއެކު، އަމާންކަންމަތީގައި އުޅޭ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށާއި
މިވޭތުވެދިޔަ އަހަރުތަކުގައި ރާއްޖެ ހާސިލުކޮށްފައިވާ އަދި މިހާރުވެސް ހޯދަމުންދާ
އިޖްތިމާޢީ ތަރައްޤީއާއި އިޤްތިޞާދީ ކުރިއެރުން ދަމަހައްޓައި އެތަރައްޤީއާއި
ކުރިއެރުން އިތުރު އުދަރެސްތަކަކަށް ގެންދިއުމަށާއި، މިކަންކަމަށް އިތުރަށް
މަގުފަހިކޮށްދޭނެ ބަދަލުތައް، އޮމާންކަމާއި އަމާންކަމާއި ހަމަޖެހުމާ އެކީގައި ގެނެވޭނެ
ގޮތެއްގެމަތިން ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މައްޗަށް އަ ޅުގަ ނޑުމެން
އެންމެންނަށް ތައުފީޤުދެއްވުން އެދި اެلهގ ޙަޟްރަތުގައި ދުޢާ ދަންނަވަމުން.
0. އެޖެންޑާގެ ހަވަނަ ނަންބަރު: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސަކު
އިންތިޚާބުކުރެއްވުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަ ނޑުގެ މިވާހަކަކޮ ޅަށްފަހު މިޖަލްސާގެ އެޖެންޑާގައި ދެން އޮތް ނަންބަރު
ކުރިއަށްގެންދެވުމަށް ތިޔަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުގައި ދަންނަވާލަން. އާދެ،

ތިޔަބޭފުޅުންގެ މޭޒުކޮޅު މަތީގައިވެސް އެޖެންޑާ އޮންނާނެ. ދެން މިޖަލްސާގައި އޮތީ
މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސަކު އިންތިޚާބުކުރުން. އެހެންވީމާ، މަޖިލިސްގެ ނާއިބު
ރައީސަކަށް ހުންނަވަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންގެ ނަންތައް، ގަވާއިދުން
ހުށަހަޅުއްވަމުން ގެންދެވުން އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.
[ވަގުތުކޮޅެއް ހޭދަވުމަށްފަހު]
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިހާރު މިހުޅުވާލެވުނު ފުރުޞަތުގައި ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެން،
ހަތަރު މެންބަރެއްގެ ނަންފުޅު އައިސްފައި އެބައޮތް. އެބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު
އެރުވުމުގެ ކުރިން ޖަލްސާގައި މިވަގުތު ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ، 41 މެންބަރުން
ކަމުގައި އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން. އާދެ، މިހާރު ޖަލްސާގައި ތިއްބެވީ، 41
މެންބަރުން. އާދެ، އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ، އަރިއަތޮޅު
އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީމަށް.
އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު wr. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރުން އޮހޭތަހާނީ
މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީ މް މިޝިއާރުގައި ކިޔާނީ، ޒިކުރާގެ ފޮނި ހަނދާންތައް ވެދުމަށް އަރިސްކުރާނީ.
ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު މިހާރު މިހިނގާ އެޖެންޑާއަށް އިޝާރާތްކުރަމުން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ޚިޔާލުތަފާތުވުމުގެ ވާހަކަ ގެނެސްދެއްވީ، އަޅުގަ ނޑުވެސް
އަޑުއަހަން އިން މިމަޖިލީހުގައި. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ، އަތްފޯރާ ހިސާބު ކައިރިން.
ކުރިއާއި ފަހަތުން ހިނގަމުން މީގެ އެތަކެއް އަހަރު ކުރިން އަންނަކަމެކޭ.
މިކަންކަމަކީ، ތަފުާތެު ވުންތައް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ގިނަ ދިވެހިން ދަންނަ ކަމެއްނޫނޭ.
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދަސްކޮށްދެއްވީ، ވަރަށް ކައިރިންނޭ. މިދެންނެވި ކުރިއާއި
ފަހަތުންނޭ. އެޖެންޑާގައި ދެންމެ އިޝާރާތްވެގެން މިދިޔަ، އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
މިއެޖެންޑާގެ ނާއިބު ރައީސެއްގެ މަގާމަށް މީހަކުގެ ނަން ހުށަހެޅުމަށް ރިޔާސަތެުު ން

އެހުޅުވާލި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަ ނޑަށް އިވިހުރި އަޑުތަކާއި އަޅުގަ ނޑަށް ލިބިހު ރި
ތަޖުރިބާތަކަށް ބަލާއިރު ދުސްތޫރީ ނިޒާމު ރަނގަޅަށް ދެނެވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅަކު،
ހުންނެވުމަކީ މިކަމަށް ލިބޭ ކާނާއަކަށްވާނެ. ބައެއް ވަކާލާތުކުރުންތަކުގެ
ޢުރުއްފަތްތެރިކަމުގެ އަޑުތައް އެހުންތެރިން ހާމަކުރައްވާތީއާއި މިކަމުގައި ފަސްނުޖެހި
އިސްނަގާކަމަށް މިއުރުއްފަތްތެރި ޖުމްލަތަކުގައި އެހުންތެރިން ހާމަކުރައްވާފައިވާތީ،
ރ.އަތޮޅުގެ މެންބަރު ޑޮކްޓަރ ޝާހިން ޙަމީދުގެ ނަން އަޅުގަ ނޑު މިހުށަހަޅަނީ
ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއި އޯގާތެރިކަމާއެކުގައި. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެންމެ ހަމަ
މިހިނދު މަނިކުފާނު ތިޔަ އިޝާރާތްކުރެއްވި ފަދައިން އަޅުގަ ނޑު ދެވަނަ
ފުރުޞަތަކަށް އެދި އަދި ތިންވަނަ ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން މިހާރު ހިފަމުންމިދަނީ.
ދެވަނަ ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވީ ކުރިއަށް މިއޮތް ރަމަޟާންމަހުގެ
ހެޔޮއެދުންތައް އެންމެހާ މީސްތަކުންނަށް މިއަދުގެ ހެނދުނުގެ ވަގުތުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޒަޢީމް އެއިޝާރާތްކުރެއްވި އިޝާރާތްކުރުމުގައި ބައިވެރިވެލަން.
އެހެންނަމަވެސް އެފުރުޞަތު އަޅުގަ ނޑަށް ނުލިބުނީތީ، ހިތާމަކުރާ ވާހަކަ މިނޭވާގައި
ހާމަކުރަން. އަޅުގަ ނޑު މިހުށަހެޅުމަށްފަހު، ދެން އިޝާރާތްކޮށްލަން ބޭނުން އަނެއް
ޖުމްލައަކީ، ރައީސް މައުމޫން ގޮވާލެަަ އްވާ ގޮތަށް އިރުޝާދުތައް ހިމަނާ
މަޢީޝާއަށްޓަކި ދީނަށްޓަކައި އެދެންހެ ވަޠަން. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ. އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ
އިބްރާހީމް. އާދެ. އޭނާ އެހުށަހެޅުއްވި ނަންފުޅު އަޅުގަ ނޑުމެން ނޯޓްކޮށްފީމު. ދެން
މިމަޢުޟޫޢުގައި ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވަނީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރު ޑޮކްޓަރ މަޙުމޫދު ޝައުޤީ. އަޅުގަ ނޑު އެމަނިކުފާނަށް ފުރުޞަތު
އަރުވަން.
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ wr. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑުވެސް ފުރުޞަތަކަށް

މެންބަރު މަޙުމޫދު ޝައުޤީ އެދުނީ، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްއުސްތާޛު
ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝާހީން ޙަމީދުގެ ނަންފުޅު ނާއިބު ރައީސެއްގެ މަޤާމަށް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުގެ ކުރިން އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙަންމަދު މަޖުެު ދީ އިބްރާހީމް އެނަންފުޅު ހުށަހަޅުއްވައިފި. އެހެނާވީމާ، އަޅުގަ ނޑު
ދެން މިފުރުޞަތު ބޭނުންކުރާނީ، އޭނާ ހުށަހެޅުއްވި ނަންފުޅަށް ތާއީދުކުރުމަށްޓަކައި.
އަޅުގަ ނޑުގެ ނަޒަރުގައިވެސް ޤާނޫނީ ޢިލްމު ހާސިލުކުރައްވައި، އަދި އެދާއިރާއިން
ތަޖުރިބާ ހޯއްދަވާފައިވާ ބޭފުޅަކު މިފަދަ މަޖިލީހެއްގެ ނާއިބު ރައީސްކަން ކުރެއްވުމަކީ
ފަންނީ ފަހިކަމެއްެް އެކަމަށް ލިބިގެންދާނެކަމެއްކަން އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ.
އެހެންވީމާ، ޝާހީން ޙަމީދުގެ ނަންފަޅަށް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނަންފުޅަށް
އަޅުގަ ނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. އައްސަލާމް ޢައިލައިކުމް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ. ދެން އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތު އަރުވަނީ، ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލާ ފާޠިމަތު ޝީރީނަށް.
ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އެންމެ ފުރަތަމަ
މެންބަރު ފާޠިމަތު ޝީރީން އަޅުގަ ނޑު މިފުރުޞަތުގައި މިއަދު ވަރަށް ތަނަވަސް އަޢްލަބިއްޔަތަކުން
ވާހަކަދެއްކެވުން: މަނިކުފާނު މިމަޖިލީހުގެ ރައީސެއްގެ މަގާމަށް ހޮވިވަޑައިގެންފައިވާތީ، އެކަމަށްޓަކައި
މަނިކުފާނަށް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު، މަރްޙަބާއާއި ތަހުނިޔާ ދަންނަވަން.
އާދެ، އެއަށްފަހު ވަރަށް ކެތްތެރިކަމާއި ޙިކުމަތްތެރިކަމާއި ސާބިތުކަމާއިއެކު،
މިމަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމުގެ މަޤާމު ފުރުއްވައިދެއްވި ކުރީގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ރައީސް އޮނަރަބްލަ އަލްއުސްތާޛު ޢަބްް ދުެاله ޙަމީދަށާއި އަދި މިހާރުގެ ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ޒާހިރަށްވެސް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު
އަޅުގަ ނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ، އެހެންބޭފުޅުންވެސް މިތަނުގައި ވާހަކަފުޅު
ދެއްކެވި ދެބޭފުޅުންވެސް ވިދާޅުވިފަދައިން، އަޅުގަ ނޑުވެސް ހަމަ މަސައްކަތްކުރީ،

މިމަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސެއްގެ މަގާމަށް ބޭފުޅެއްގެ ނަންފުޅު ހުށަހެޅޭތޯ. އެގޮތުން
އަޅުގަ ނޑުގެ ނަންފުޅުވެސް ވެގެންމިދިޔައީ، ހަމަ އެއްނަންފުޅަކަށް. އެހެންކަމާއެކު
އަޅުގަ ނޑު މިވަގުތެުު ވާނީ ތާއީދުކުރާ މީހަކަށް ކަންނޭނގެ. އެހެންވުމާއެކު
އަޅުގަ ނޑު އަލްއުސްތާޛު ޝާހީން ޙަމީދުގެ ނަންފުޅަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ
ދަންނަވަން. އެމަނިކުފާނަކީ، އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެން ދަންނަ ފަދައިން ޤާނޫނީ
ރޮނގުން ވަރަށް ފުންނާބު އުސްބޭފުޅެކޭ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ. އެހެންކަމުން
މިކަމުގައި، އެމަނިކުފާނު އިޢުތިރާޟު ނުކުރައްވާނެކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ޔަޤީންކޮށް
މިފުރުޞަތުގެ ބޭނުން ހިފަމުން އިށިއިންނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ. އަލްފާޟިލާ ފާޠިމަތު ޝީރީން. ދެން އެދިވަޑައިގެންފައިވަނީ،
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޢަލީ ވަޙީދު.
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އައްސަލާމް އައިލައިކުމް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތަކަށް
މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު އެދި ދަންނަވާލީ، މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ނާއީބު ރައީސަކު ހޮވުމަށް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ނަންފުޅެއް ހުށަހެޅުމަށް. ދެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑަށް ފުރުޞަތު ލިބުނުއިރު،
ވަރަށް އެކަށީގެންވާ ޢިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅެއްގެ ނަން ހުށަހެޅިފައިވަނީ. އަދި
އެބޭފުޅަކީ، އަޅުގަ ނޑުވެސް ނާއިބު ރައީސަކަށް ހުށަހެޅުމަށް ޚިޔާލުކޮށްގެން ހުރި
ޢިއްޒަތްތެރިޔާ. ދެން ހަމައެއާއެކު، ތާއީދުވެސްވަނީ ލިބިފައި. އަދި އޭގެ މައްޗަށް
ތާއީދުވެސްވަނީ ލިބިފައި. ދެން އަޅުގަ ނޑު އިށީނުމުގެ ކުރީގައި އެކައްޗެއް
ދަންނަވާލާނަން. އެއީ މިއަދު މިމަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމަށް ތިޔަ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް
ހުވަދުއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޢައްް ބާެސް އިބްރާހީމަށް
އަޅުގަ ނޑު މަރްޙަބާ ދަންނަވަން. އަދި އަޅުގަ ނޑު އުއްމީދުކުރަނީ، اެلهގ ވާގިފުޅާ އި
ލައިގެން، ތިޔަ މާތްރައީސްގެ އަރިހުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިއަށް މިއޮތްތަނުގައި
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ އެންމެހާ މެންބަރުން ވަރަށް އެކުވެރިކަމާއި

ޖޯޝާއެކީގައި ތަންކޮޅެއްކުރު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އިރާދަކުރެއްވިޔާމުން
ޤާނޫނުއަސާސީ ހަދައި މުޅިން ނިންމާލެވޭނެކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިހާތަނަށް އެޖެންޑާގައިވާ މިނަންބަރާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން
އެއްވެސް އިތުރު ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނެތް. ހަމަ އެހެންމެ، ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސުގެ މަޤާމަށް ނަންފުޅު ހުށަހެޅުއްވުމަށް އެރުވުނު
ފުރުޞަތުގައި އެންމެ ނަމެއް، އެންމެ ނަންފުޅެއް ފިޔަވައި އެހެން ނަމެއްވެސް
އައިސްފައެއް ނުވޭ. އާދެ، އެ ބޭފުޅަކީ ރ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަލްއުސްތާޛު ޝާހީން ޙަމީދު. އެ ނަންފުޅު ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ އއ. ގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީމް. އެ ނަންފުޅަށް ތާއީދުކުރައްވަނީ
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު ޑރ. މަޙްމޫދު ޝަޢުޤީ. އަދި ތާއީދުކުރެއްވުމުގެ
ގޮތުން އިތުރަށް ދެ ބޭފުޅަކުވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފައިވޭ. ދެން މިގޮތަށް މަޤާމަކަށް
ހަމަ އެންމެ ބޭފުޅެއްގެ ނަންފުޅު އައުމުން ވޯޓަކަށް ނާހާ ތަޒްކިޔާއެއްގެ ގޮތުން
ނުވަތަ ހުރިހާ ބޭފުޅުން އެއްބަސްވެވަޑައިގަންނަވާ އެއްބަސްވެވަޑައިގަތުމެއް ކަމަށް
ބަލާފައި އެގޮތަށް އެ އިންތިޚާބުކުރުން ނިންމާލުމެއްވެސް އޮވޭ. އެ ގޮތަށް
ނިންމާލުންވެސް އެއީ ޖަލްސާތަކުގައި ކަންތައްތައް ކުރަމުން ގެންދާގޮތެއް. ރާއްޖޭގައި
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައިވެސް އަދި އެހެން މަޖިލީހުގައިވެސް އެގޮތަށް ކަންތައް
ހިނގާފައި އެބަހުރި. އާދެ އަޅުގަ ނޑަށް މި ދެންނެވުނީ ޢަރަބި ބަހެއް އަޅުގަ ނޑަށް
އިނގިރޭސި ބަސް ދަންނަވަން ނޭނގޭތީ، އެއްޗެކޭ ހީފުޅުނުކުރައްވާތި. އިނގިރޭސި
ބަސްވެސް އޮންނާނެހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ. ހުރިހާ ބޭފުޅުން
އެއްބަސްވެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ގަސްތުކުރަނީ
އަޅުގަ ނޑުމެން ވަރަށް ގިނަ ވަގުތު ވަންދެން މިއަދު މިތާނގައި މިތިބެނީ. އެހެންވީމާ
އަޅުގަ ނޑު ގަސްތުކުރަނީ މީގެކުރިންވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ތަޖުރިބާ ކުރެވުނު
ވޯޓުގުނުމުގައިވެސް ވަރަށް ގިނައިރު އެބަ ދާކަން. އެހެންވީމާ އެއްވެސް ބޭފުޅަކު

އިޢުތިރާޒް ނުކުރުއްވާކަމަށް ވާނަމަ އަލްއުސްތާޛު ޝާހީން ޙަމީދުގެ ނަންފުޅު އެއީ..
އާދެ، ކޮންމެވެސް ބޭފުޅަކު، އަޅުގަ ނޑު ހިތަކަށްނުވެސް ވައްދަން މި ޢިއުތިރާޒް
ކުރުއްވަނީ ކަމަކަށެއް، އެހެންނަމަވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެން
ހުށަހެޅުއްވީމާ އެ މެންބަރަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުމާއެކީގައި އަޅުގަ ނޑު ނ. އަތޮޅުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޢަބްދުاله ޔާމީނަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.
މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަނިކުފާނުގެ އިންތިޚާބަށް އަޅުގަ ނޑު
މެންބަރު ޢަބްދުاله ޔާމީން މަރުޙަބާ ދަންނަވަން ތަޙްނިޔާ ދަންނަވަން. ދެން މިހިނގާ މިއުޅޭ
ވާހަކަދެއްކެވުން: މައްސަލައިގައި އަޅުގަ ނޑު ހިތަށް އަރަނީ އަޅުގަ ނޑުމެން ޤާނޫނީ މައްސަލައެއް
ނިންމާއިރު މަޖިލީހުގެ ރައީސް ހަމަ އިންތިޚާބުވި ފަދައިން 94 ވަނަ މާއްދާގައި
މިބުނަނީ އިންތިޚާބެއް ކުރާވާހަކަ. އެހެންވީމާ އެންމެ ފުރިހަމަކޮށް ރެކޯޑަށް މިކަން
ނިމިގެންދާނީ އަދި ޝާހީންއަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވަންވާ ޙައްޤު ތަޢުރީފުވެސް
ލިބިވަޑައިގަންނަވާނީ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އިންތިޚާބު ކުރެއްވިއްޔާހެން. އެހެންވީމާ
އަޅުގަ ނޑު ވަރަށްބޮޑަށް އެދެން 94 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އަދި
އެހެން ބޭފުޅެއްގެ ނަންފުޅު ހުށަނޭޅި އޮތްކަމުގައިވިނަމަވެސް އިންތިޚާބުގެ ކަންތައް
ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު ކޮންމެއަކަސް މީގައި ހަމަ މާނަ ކުރުމުގެ
މައްސަލައެއް މިއައީ. ތަޒްކިޔާއެއްގެ ގޮތުން ނިންމުމަކީވެސް ހަމަ ޙަޤީޤަތުގައި ހުރިހާ
ބޭފުޅުންގެ ޢިއްތިފާޤުން ފާސްވެވަޑައިގަތުން ކަމުގައި ބެލޭނީ އެއްގޮތަކަށްވެސް
ކޮންސެންސަސް އެމާނައެއްގައި ނޫން އަޅުގަ ނޑު މިދެންނެވި ބަހުގެ މާނަ
އޮންނަނީކީއެއް. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އެނގިހުރެ އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ
ހަަ މަެއެކަނި ވޯޓު އުފުލާ ގުނައި މި ކަންތައްކުރުމުގެ ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުގެ
ގޮތުން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަމުންވެސް ދިޔައީ އެއްވެސް ބޭފުޅަކު

ޢިއުތިރާޒް ނުކުރައްވާނަމަ އެހެންގެންދާނެކަމަށް. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ މިހާރު
ތިބޭފުޅުންގެ ތި ޝުޢޫރުތަކަށް އިޙްތިރާމްކޮށް ހަމަ ތި އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ގޮތަށް
އަޅުގަ ނޑު ގެންދާނަން. އަދި އެއްބޭފުޅަކު އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން އެދިވަޑައިގެންފައި
އެބައޮތް. އެއީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު ޑރ. މަޙްމޫދު ޝަޢުގީ.
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު .` ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަ ނޑުވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވި
ޑރ. މަޙްމޫދު ޝަޢުޤީ ވާހަކައަކީ އިންތިޚާބު މުޅިން ފުރިހަމަ ކޮށްލުމަށްޓަކައި އަޅުގަ ނޑަށްވެސް
ވާހަކަދެއްކެވުން: ފެނޭ ވޯޓަކަށް އައްސަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު އެބޭފުޅުންގެ ޝުޢޫރުފުޅުތަކާ އެއްގޮތަށް އިންތިޚާބު
ވޯޓަކަށް ދަންނަވާނަން.
[ވަގުތުކޮޅެއް ހޭދަވުމަށްފަހު]
އާދެ، ވޯޓަކަށް ދާން އަޅުގަ ނޑު، ވޯޓަކަށް ދެންނެވުމުގެ ކުރިން އަދި ކުޑަކުޑަ
ވަގުތުކޮޅެއް ތިޔަބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަ ނޑު އަރުވާނަން. އެއީ ފަހަރެއްގައިވެސް އެހެން
ނަންފުޅެއް އަތުވެދާނެކަމަށް. އެ ފުރުޞަތު ނުދީ އަޅުގަ ނޑު އެކަން ނިންމާލީއޭ
ހީވެދާނެތީ، އެހެންވިޔަ ނުދިނުމަށްޓަކައި ކުޑަ ފުރުޞަތެއް އަޅުގަ ނޑު އަރުވާނަން.
[ވަގުތުކޮޅެއް ހޭދަވުމަށްފަހު]
އާދެ، މިހާރު އަޅުގަ ނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވާލަން ގަސްތުކުރަނީ. އެހެން ނަންފުޅެއް
ހުށަނޭޅުނުކަމަށް ނިންމާފައި، ދެން ވޯޓު ދެއްވުން އަޅުގަ ނޑު އެދެނީ މަޖިލީހުގެ
ރައީސެއް ހޮއްވެވުމަށް ދެންމެ ތިޔަ ވޯޓު ދެއްވެވިފަދައިން އަތްޕުޅު އުފުއްލަވައިގެން.

އާދެ އެހެންވީމާ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސެއްގެ މަޤާމަށް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރ. އަތޮޅުގެ މެންބަރު އަލްއުސްތާޛު ޝާހީން ޙަމީދު
ހުންނެވުމަށް ފެނޭތޯ މިހާރުވަނީ ހުށަހަޅުއްވާ އަދި ތާއީދުވެސް ލިބިފައި. ހުށަހެޅުއްވީ
އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު އަލްފާޟިލް މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީމް.
ތާއީދުކުރެއްވީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. މަޙްމޫދު
ޝަޢުޤީ. އާދެ މިހާރު އަނެއްކާވެސް ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން އެދިވަޑައިގެން
އިޝާރާތެއް ކޮށްލައްވައިފި. އެއީ މިނަންފުޅު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ
މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީމް. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު އޭނާއަށް ފުރުޞަތު
އަރުވަން.
އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ހުށަހެޅި
މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީމް ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ދެއްވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށާއި އަދި މި އަޑުއައްސަވާ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ޚިޔާލުތަފާތުވުމެއް ނެތްކަން އިޝާރާތްކުރައްވަމުން އެގޮތަށް މަރުޙަބާ ކިޔުއްވި ހުރިހާ
ބޭފުޅުންނަށްވެސް އަޅުގަ ނޑު އައްސަރިބަހާއި ސާބަސް ރައްދުކުރަން. އަދި ހަމަ
ރިޔާސަތުން ދެންމެ އިޢުލާން ކުރެއްވި އިޢުލާން ކުރެއްވުމުގައި ދެބަހެއް ނެތް
ކަމުގައިވެއްޖިއްޔާ އެ ނިމުނީކަމުގައިވެސް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ވާހަކަ ރިޔާސަތަށް
އަރިސްކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ވަެަ ރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ކުރިންވެސް ދެންނެވިހެން މިހާރު ވޯޓަށް
ދެންނެވުމުގެ ވަގުތު އައިސްފައި މިވަނީ އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ދަންވާލާނަން.
އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު.. އާދެ އަޅުގަ ނޑު އަލަށް މިތާނގައި އިށީނީމާ
އަޅުގަ ނޑަށް އަދި ހަމަ ވަރަށް ދަތިވޭ މިކަންތައްތައް ގެންދަން. އެއްޗެއް ހީފުޅު
ނުކުރައްވާތި. އަޅުގަނޑު ހީކުރައިގެން އޮތީ ހަމަ އެދިވަޑައިގަންނަވާ ހުރިހާ
ބޭފުޅުންނަށްވެސް އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަމޭ. އެހެންނަމަވެސް ވޯޓު އެހުމަށް

އެކަން ނިންމާލާ އެކަން އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު ދެން އެ ވޯޓު ނަގާނެގޮތަކަށްނޫންތޯ.
އެކަމާބެހޭ ކޮންމެވެސް ވާހަކައެއް ދައްކަންނޫނިއްޔާ ގިނަފަހަރަށް މި ނިޒާމީ
ނުކުތާއެއްގައި ނޫނީ ގިނަ ފަހަރަށް އެކަމަށް ފުރުޞަތު ނުދޭން މިއޮންނަނީ.
އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ މިހާރު އެދިވަޑައިގެންފައިވާ މެންބަރަށް އަޅުގަ ނޑު
ފުރުޞަތު އަރުވާނަން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ހީކުރައިހެން އޮތީ އަޅުގަ ނޑަށް
އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު ބޭފުޅުންނަށް ދެންނެވިއްޖެ ވާހަކަފުޅު.. އެރުވިއްޖެޔޭ
ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން، އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ރ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރ
އަލްފާޟިލް ޢަލީ ވަޙީދު އެދިވަޑައިގެންފައިވާތީ އޭނާއަށް އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތު
އަރުވަން.
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ ޢައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް އަލިއަޅުވާލެއްވި
މެންބަރު ޢަލީ ވަޙިދު ފަދައިން އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންކުރަނީ ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްގެ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ދަށުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހަމަ އެއީ ތިޔަ ޢިއްޒަތްތެރި މާތް މަނިކުފާނަށްޓަކައި
ކުރާކަމެއް. ޙަޤީޤަތުގައި ތާއީދުކުރެއްވެވީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝަޢުޤީ. މަނިކުފާނަށް އޮޅިވަޑައިގެން ވިދާޅުވެވުނީ ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރޭ އެހެންވީމާ ފަހަރުގައި ޔައުމިއްޔާއަށް
އޮޅުންއަރާފާނެ، ހަމައެކަނި މަނިކުފާނަށް ހެޔޮއެދޭ މީހެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން
އެވާހަކަދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަ ނޑަށް ކުށެއް ކިއިއްޖެއްޔާ ރަނގަޅު
ކޮށްދެއްވަން ތިޔަބޭފުޅުން ތިއްބެވިކަން އަޅުގަ ނޑަށް އިނގުނީމާ. އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް
އުފާވެސް ވެއްޖެ. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑު އަދަބުވެރިކަމާއެކީގައި ދަންނަވާނަން،
އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރޭ. ކަންދިމާވި ގޮތުން
ބައެއްފަހަރަށް މި ޢިއްޒަތްތެރިނުލާ ބައެއް ބޭފުޅުންގެ ނަން އެބަގެނެވޭ. އެއީ އަދި

ފަރިތަ ނުވަނީ އިރާދަކުރެއްވިއްޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑު އެކަން އެގޮތަށް ކުރަމުން
ގެންދާނަން. އަޅުގަ ނޑު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެކޭ އަޅުގަ ނޑު
ނުދަންނަވަން. މިތާނގައި ތިއްބަވާނީ މުޅިން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުން. އެކި ހައިސިއްޔަތުން މި ތިއްބަވަނީ އެކި އަތޮޅުގެ މެންބަރުން އެހެންވީމާ
އެގޮތަށް ދަންނަވާލަން. އާދެ ދެން ކޮންމެއަކަސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް
މައްސަލައިގެ އެއްވެސް ޚިޔާލު ތަފާތުވުމެއް ނެތްކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޔަޤީން.
އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑުމެން އަވަހަށް އެކަންތައް ކުރިއަށްގެންދެވޭތޯ ބަލަމާތޯ.
އެހެންވީމާ އަޅު ގަ ނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވާލާނަން.
އާދެ، ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސްކަމަށް ހުންނަވަން
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމުގައި އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަލްފާޟިލް މުޙަންމަދު މަޖުދީ އިބްރާހީމް ހުށަހަޅުއްވައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. މަޙްމޫދު ޝަޢުޤީ ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ނަންފުޅު،
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު އަލްއުސްތާޛު ޝާހީން ޙަމީދު ރައްޔިތުންގެ
ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ހުންނަވަން ފެންނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓު
ދެއްވުން އެދެން.
____
[ވޯޓުދެއްވުން]
ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސްއަކަށް ހުންނަވަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން
ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 41
ވޯޓު ދެއްވީ: 49
ވޯޓު ނުދެއްވާ: 0
____
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވީމާ މި މަޖިލީހުގެ ވަރަށް ތަނަވަސް އަޣްލަބިއްޔަތަކުން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސަކަށް މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަލްއުސްތާޛު ޝާހީން ޙަމީދު ހޮވިވަޑައިގެންފި.
މި ފުރުޞަތުގައި، މަޖިލީހުގެ އެންމެހާ މެންބަރުންގެ ނަމުގައި، އަދި އަޅުގަ ނޑުގެ
އަމިއްލަ ނަމުގައި އަލްއުސްތާޛު ޝާހީން ޙަމީދަށް މަރްޙަބާ ދަންނަވަން.
މަނިކުފާނުގެ ތަޢުލީމާއި ތަޖުރިބާއާއެކުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި ޤާނޫނީ
މަސައްކަތްތަކަށް ވަރަށް ހަރުދަނާ އަގުހުރި ކަންތައްތަކެއް ލިބިގެންދާނެކަމަށް
އުންމީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން.
6. އެޖެންޑާގެ ހަތްވަނަ ނަންބަރު: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ޖަލްސާ
ނިންމެވުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މި ހިސާބުން މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައިވާ ކަންތައްތައް ނިމުނީ. ދެން އެހެންވީމާ
އޮތީ މިއަދުގެ ޖަލްސާ ނިންމާލުން. ޖަލްސާ ނިންމާލުމުގެ ކުރިން މި މަޖިލީހުގެ
ރިޔާސީ ގޮނޑީގައި އިންނަ މީހެއްގެ ގޮތުން މި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ މި
ތާރީޚީ ޖަލްސާގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށްގެންދެވުމުގައި ތިޔަ ހުރިހާ މެންބަރުން ތިޔަ
ދެއްކެވި ރީތި ފުރިހަމަ ނަމޫނާއަށްޓަކައި އަޅުގަ ނޑު ތިޔަ އެންމެ ބޭފުޅުންނަށް
ޝުކުރު ދަންނަވަން. އާދެ ޚިޔާލު ތަފާތުވާ ބައެއް ކަންތައްތައް ހުރިކަމުގައިވިޔަސް

ހުރިހާ ބޭފުޅުން ބައިވެރިވެވަޑައި ގަންނަވައިގެން މިކަންތައް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަކީ
އަޅުގަ ނޑު އެންމެ ބޮޑަށް އެދޭ ކަންތައް. އަދި އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޤައުމުވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ކިބައިން އެދޭނެ ކަންތައް. އެހެންވީމާ އަޅުގަ ނޑު އުންމީދުކުރަނީ
ކުރިއަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ބައްދަލުވާ ބައްދަލުވުންތަކުގައި މި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ
ބޭފުޅުންވެސް ބައިވެރިވެވަޑައިގެންދެއްވާ، އިޚްލާޞްތެރިކަމާ އެކީގައި އެބޭފުޅުންގެ
ޚިޔާލުފުޅުތައް ދެއްވާ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޞުލްޙަވެރިކަމާއި މަޞްލަޙަތާއެކުގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދެވުމަށް ބާރުލައްވައިދެއްވާނެކަމަށް. އާދެ
އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު އިރުއޮއްސިގެން މިދަނީ ބަރަކާތްތެރި ރަމަޟާން މަހުގެ
ފުރަތަމަ ރެއަށް. އާދެ، މުލަ ރޯދަ ވިލޭރެއަށް. އާދެ އެއީ އަދި ހަނދު ފެނިއްޖެއްޔާ
އެހެންވާނީވެސް، އެހެންނަމަވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް އުންމީދުކުރެވޭތީ އަޅުގަ ނޑަށް
އެހެން ދެންނެވުނީ. ކޮންމެ ގޮތެއްގައިވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު މި ބައްދަލުވުން
ނިންމާލުމުގެ ކުރިން ތިޔަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ބަރަކާތްތެރި ރަމަޟާމަހުގެ
މުނާސަބަތުގައި ތަހުނިޔާއާއި ހެޔޮއެދުންތައް ރައްދުކުރުމަކީ އަޅުގަ ނޑުގެ ވަރަށް
އިޚްލާޞްތެރި ވާޖިބެއް. އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެންނަށް މި ރަމަޟާންމަހުގެ ބަރަކާތާއި
ރަޙުމަތާއި މަޣްފިރަ ދެއްވުން އެދި ދުޢާކުރަން. އާދެ ދެން ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ
މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ އޮންނާނެ ދުވަހެއް ހަމަ ލަހެއްނުވެ ތިޔަބޭފުޅުންނަށް
ދަންނަވާލާނަން. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މާ ދިގު މުއްދަތެއް ނުވެ ޖަލްސާ ބޭއްވޭތޯ
ބަލާނަން. މިއަދުގެ ޖަލްސާ އަޅުގަ ނޑު މި ނިންމާލަނީ.
والحمد هل رب العالمين - މިއަދުގެ ޖަލްސާ ނިމުނީ.